

1897/15
31

EVANGELIČANSKI KALENDARI

na 1936. préstôpno leto.

=====
XV. LETNI TEKÁJ.
=====

Vödáni po
PREKMURSKOJ EVANGELIČANSKOJ SINJORIJI.

N 1009/1956

Čisti dobiček se na cerkvene dobre cíle obrné.

DR. LUTHER MÁRTON

Potrêbna znánja na 1936. leto.

Od računanja vrêmena.

Krstšanskoga vrêmena računanja tekôče 1936. leto od Kristušovoga rodenjá računamo. Tô je prêstopno leto, štero z-366 dnévov, ali z-52 tjédna i z-2 dnéva stojí. Začne se z-srêdov i dokonča se z-četrtkom. — Cérkevno leto se začne z 1. adventskov nedelov.

Stároverskoga kalendarija 1936. januàra 1. dén na naš januàra 14. dén spádne.

Židovje lêta od stvorjenja svêta mao računajo. Svoje 5696. leto majo od 28. septembra 1935 do 16. septembra 1936.

Törki i Mohamedánskoga vadlúvànja drúgi naslednici vrêmen od Mohameda pobêga z-Mekke v-Medino začnejo, ka za Hedsra imenújejo i njihovo 1354. leto trpí od 1935. apr. 5. do 1936. mârca 23.

Lêtni čas :

Sprotolêtje se začne mârca 20-ga ob 19 vóri 58 min. Nôč i dén sta toga časa ednáko dúgiva,

Leto se začne junija 21-ga ob 15 vóri 22 min. Prinás je toga časa najdugši dén.

Jesén se začne septembra 23-toga ob 6 vóri 26 min. Nôč i dén sta zdâ pâ ednáko dúgiva.

Zíma se začne decembra 22-ga ob 1 vóri 27 min. Prinás je toga časa najkračši dén.

Prêstopni svétki :

Vel. pétek apr. 10, Vüzem aprila 12, Krist. v nébo zastoplénje máj. 21, Risálska nedela máj. 31, Sv. Trojstva nedela jun. 7, 1. adventska nedela nov. 29.

Fašenski tekáj :

Fašensko vrêmen se začne po Trê králi na drúgi dén, tô je jan. 7-ga i trpelo bode do febr. 25-ga, vsevküp 50 dni.

Preminjávanje mêseca se znamenúje :

☉ mlád, ☽ mladanič, ☿ pun, ♀ starič.

Sunce z svojimi planetami :

Na srêdi svoji planet je naše sunce.

Glávne planete so : **Merkur** : skoron 8 milijon mil od sunca ; leto na njem trpí 88 dní.

Venus : 15 milijon mil od sunca; leto na njê trpi 225 dni.

Zemla : 20 milijon mil od sunca; leto na njê trpi 366 dni.

Mars : 32 milijon mil od sunca; leto na njem trpi 687 dni.

1204 máli planêt do 1925. leta; ali zvezdzbrodjávci ji ešče vsáko leto najdejo več na tistom táli pod nébov.

Jupiter : 107 milijon mil od sunca: okôli sunca obhodi svojo pôť v 12 létaj ednók, záto na njem 12 naši lét trpi edno leto.

Saturnus : 194 milijon mil od sunca; svojo pôť okôli sunca obhodi v 29 leti i 116 dnévi, záto na njem edno leto tak dugo trpi.

Neptun : 621 milijon mil od sunca; okôli pride ednók v 164 létaj i 216 dnévi, leto na njem záto tak dugo trpi.

Uranus : 396¹/₂ milijon mil od sunca; okôli sunca obhodi svojo pôť v 84 létaj.

Planet-planete, štere se náimre okôli vékši planet vrtijo i z-vékšimi vréd pa okôli sunca, se za mēsece zovéjo. Zemla má 1, Mars 2, Jupiter 8, Saturnus 10, Uranus 4 i Neptun 1 mēsec.

Národní svétki :

28. junija: Vidov dan;

6. septembra: Rojstni dén Njegovoga Veličanstva Kralá Petra II.

1. decembra: Ousvetek národnoga vjedinjenja Srbov, Hrvatov i Slovincov.

Planet znamejnje :

Sprotolétje :	Leto :	Jesén :	Zíma :
Koš 	Rak 	Vága 	Bak
Bik 	Oroslán 	Rogláč 	Deždžev.
Dvojki 	Devojka 	Stréla 	Ríbe

POŠTNA TARIFA :

Za návadna písmá : Za písmá do téže 20 gr. po vsê držávi pristojbina 1·50 D; za 20—50 gr. 2 D; za 50—250 gr. 3·50 D; za 250—500 gr. 5 D; za 500—1000 gr. 10 Din. — Vu zvōnske države do téže 20 gr. 3·50 D; za vsáki nadalni 20 gr. pa 1·50 Din več.

Dopisnice (kárte) : Znamka za 75 par; dopisnica z odgovorom znamka 1·50; — vu zvōnske držáve dopisnica 1·75 Din.

Tiskovine : Poština za vsáki 50 gr. je 25 par. — Vu zvōnske držáve 50 par. (Téža samo do 2 kg.)

Vzorci blága : Pristojbina za téžo do 100 gr. je 50 par. Za zvōnstvo 1 D.

Priporočeno : Za „priporočeno“ je ešče posebna pristojbina 3 Din. Za zvōnstvo 4 Din.

Ekspresne pošiljátve : Pristojbina za písmá i dopisnice 3 Din; vu zvōnske držáve 6 Din.

Za vrédnostna písmá : Pristojbina do 100 Din je 5 Din; vu zvōnske orságe 11 Din.

Poštne nakáznice (Utalvány): Pristojbina do 50 Din 2 Din; do 100 Din 3 Din; do 300 Din je 4 Din itn. — Do 5000 Din se lahko pošle po nakáznici. — V inozemstvo do 100 Din 3 Din; za vsaki nadaljni 100 Din 50 par i 10/0 za ážio.

Za vozno poštne pošiljátve (závoje-vreče, pakete) se pláča do 1 kg. 3 Din, do 5 kg (v daljávi 100 kilometrov) 8 Din, do 10 kg. 10 Din, do 15 kg. 15 Din, do 20 kg. 20 Din.

Telegram: vsáka rěč 60 par; na Vogrsko 2·32 Din, v Austrijo 2·61 Din, v Francijo 3·91 Din, v Nemčijo 4·06 Din.

Telefon: v lokalnom prest. 3 min. 1 Din, do 25 km. 5 Din, do 50 km 9 Din, do 100 km. 14 Din, do 200 km. 18 D, do 400 km. 22 Din.

Krstšanskoga vrěmena račúnanja nájznameníšei časi.

Tek. leto je od Jezuš Kristušovoga rojstva mao	1936.
Od I. krst. rim. casara Vel. Konštantina povrněnja mao	1624.
„ grúntanja rimpápeštva	1234.
„ razlôčenja záhodne i zhodne cěrkvi	882.
„ gorinájdjenja pükšenoga práha	594.
„ „ knigštampanja	496.
„ Dr. Luther Mártona rodstva	453.
„ gorinájdjenja Amerike	443.
„ začětka reformácije	419.
„ notriprinešenjá krumpišov v Europo	351.
„ dokončanja 30 létne bojne	288.
„ gorinájdjenja lokomotive	237.
„ grúntanja Amerikanske republike	160.
„ potrplivosti zapôvedi II. Józefa	155.
„ gorinájdjenja obrambnoga ceplenjá	146.
„ núcanja lokomotivnoga hajóva	133.
„ prvoga probanja železnice lokomotiva	130.
„ gorinájdjenja telegráfa	88.
„ začětka svetovne bojne	22.

Vladárska hiža kràlevčine Jugoslávije.

Njegovo Veličanstvo Král Peter II. rojen v Beogradi 6. septembra 1923. — Proglášen za kralá 9 oktobra 1934. zavolo smrti Vitěznoga krála Aleksandra I. Zedinítela 9. okt. 1934. v Marseillu. — Po čl. 41. in 42. ustáve Kraljevine Jugoslávije vršijo kraljevsko namestniško oblást: Nj. Kralj, Visočanstvo knez Pavle Karadžordjević, dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović.

Njéno Veličanstvo Kralica Marija, rojena v Gothi 27. dec. 1899.

Brat Nj. Vel. kralja Nj. Vis. kraljevič Tomisláv, rojen 19. januára 1928, v Beogradi.

Brat Nj. Vel. kralja Nj. Visoč. kraljevič Andrej, roj. 28. junija 1929. v Bledi. Stric: Princ Juri, rojen v Cetinji 27. augusta 1887.

Princesa Jelěna rojena na Reki (Flume) 23. oktobra 1884. zdána 21. avg. 1911. z Konštantinom Konš antinovičom, kotrigov bivše rusoske casarske rodbine.

Rodovnica dinastije Karadžordjevičev.

Peter, spadno v boji z Törkami 1733—1784, njegova žena Marica, vmrla 1811.

Sin: Karadžordje Juri Petrovič, rojen leta 1762 v Viševci. Vmorjen v noć 12. na 13. junija 1817 v Radovani pri Smederovci, vrhovni srbski vojskovodja

od februárja 1804 do septembra 1813; žena Jeléna, hči kneza Nikole Jovanoviča v Maslovševa, rojena leta 1765, vmrla 11. februárja 1842 v Beogradi.

Toga sin: Aleksander Karadjordjevič, rojen 26. septembra 1806 v Topoli. Njegov prvi učitelj je bio Dositej Obradović. Leta 1814 je šou z očom v Austrijo, odké je v jesén tistoga leta odišao v Rusijo, gde se je vđosnouvo. Leta 1839 se je vrno v Srbijo, leta 1840 je postao kotriga beográdske okrožne sodnije, leta 1841 adjutant knéza Mihala, leta 1842 pa je bio izbráni za kneza Srbije. Leta 1858 je po zaprtji Národne skupščine odstópo, šou je v Austrijo in živo do smrti 22. aprila 1885 v Temešvári. Pokopan je na Dunaju. Njegova žena Persida, hči Jevréma Nenadoviča, rojena 1813 v Valjevi, vmrla je 26. márcia 1873 na Dunaju

Njegov sin: Peter, rojen dne 29. júlija 1844 v Beográdi, od 2. júnija 1903 kral Srbije, od 1. decembra 1918 kral Srbov, Hrvatov i Slovencev, vmrou je 26. augusta 1921. Njegova žena Zorka, hči črnogorskoga knéza Nikola I., rojena 11. decembra 1864 v Cetinji, vmrla 4. márcia 1890 ravnotam.

Deca: Jelena, rojena 23. oktobra 1884 na Reki, poročena z ruskim velikim knezom Jovanom Konstantinovičem Romanovim, vmorjeni leta 1918 od bolševikov; sin Vsevolod Jovanovič, rojen leta 1914 v Petrogradi

Gjorgje, rojen 27. aug. 1887, se odpovedao stolonasledništva 27. marca 1909 Aleksander I., rojen v Cetinji 17. decembra 1888. leta. Prestolonaslednik od 27. marca 1909. Králevsko oblást je vršo od 24. júnija 1914. leta kak namestnik. Po ustávi je naslednik králá Petra I. Velikega Osloboditela od 16. aug. 1921 do 1929 oktobra 3. kak král SHS i od 3. oktobra 1929. kak I. král Jugoslavije. Vmro 9. sept. 1934 v Marseillu.

Jelena, žena bivšega srbskoga poslanika na Dunaju Gjeorgje Simiča.

Arsen, rojen 4. aprila 1859 v Temešvári, poročen z Auroro, knézinjov Demidovov di. S. Donato, razporočena 1896, vmrla 1905. Sin: princ Pavel rojen 15. apria 1893 v Petrogradi.

Sunca i mēseca potemnēnja v 1936-tom leti :

V 1936. leti bode 2 sunca i 3 meseca potemnenje, od šteri de se vu Srédnoj Europi prvo sunčno- i prvo mesečno potemnenje vidilo.

1. Cēlo mesečno potemnenje 8. januára. Začne se ob 17 vōri 28 minutaj, skonča se ob 20 vōri 51 minutaj. Vidilo se bō na zhōdnom táli Atlantskoga oceána, v Europi, Afriki, Ažiji, na Indiškóm oceáni, v Australiji i Polineziji, na záhodnom táli Tihoga oceána, na severozáhodi Severne Amerike i na severnom Ledenom morji.

2. Cēlo sunčno potemnenje 19. júnija. Začne se ob 3 vōri 45 minutaj, skonča se ob 8 vōri 55 minutaj. Vidilo se bō v severozhodnoj Afriki, v Europi, zvōn Portugalije i južnozáhodne Špánije, v Ažiji zvōn přédnje i zádnje Indije, na Grōnlandi, na severni tálej Severne Amerike, na severnom Ledenom morji i na záhodnom táli Tihoga oceána.

3. Tálno mesečno potemnenje 4. júlija. Začne se ob 17 vōri 27 minutaj, skonča se ob 19 vōri 24 minutaj. Vidilo se bō na záhodnom táli Tihoga oceána, v Australiji, v Ažiji zvōn njéni severni i severozhodni talov, na Indiškóm oceáni, na južnom Ledenom morji, na južni tálej Atlantnoga oceána, v Afriki zvōn severozáhodnoga tála i na zhodi Europi.

4. Obróčno sunčno potemnenje 13. i 14. decembra. Začne se 13-ga ob 21 vōri 27 minutaj, skonča se 14-ga ob 3 vōri 29 minutaj. Vidilo se bō na zhodni Sunda-zátonaj, na južni Filipinaj, v Australiji i Polyneziji, na južnom táli Tihoga oceána, na jugi Chile i na južnom Ledenom morji.

Cēlo mesečno potemnenje 16. júlija. Začne se ob 4 vōri 12 minutaj, skonča se ob 7 vōri 47 minutaj. Vidilo se bō na južnom-záhodi Europe, v Afriki zvōn severozhodni tálov, na Atlantnom oceáni, vu Severnoj i južnoj Ameriki i na zhodni tálej Tihoga oceána.

PREDGOVOR.

Lübléni evangeličanski verebratje! Gda naš kalendari petnájstikrát püstímo na njegovo pôť, té predvsem pozdrávlamo vás, katerim je vu pretečeni létaj naš evangeličanski kalendari veren pôtni pajdáš-, dostakrát pomoč bio vu tom, naj pri vas močí evangelioma májo valánost. Vu tom nôvom leti rávnotak, kak vu príšestnosti tüdi dosta blagoslova bode ponüdjávo onim, kateri ga notrivzemejo vu svojo hižo.

Naš kalendari, vu svoji lêpi pripovéstaj, žitka kêpaj, veršušaj, našega cërkevnoga žitka fontošnéše zgodbe, naše cërkví zgodovino, naše vere vítëzov blagoslovení žitek, vidme evangelioma dáva i s svojimi glásmi vse proteštante vküperprikapčüje enzdrúgimi. Zevsém ščë včiti, evangeliomski karakter osnávlati i razveseljávanje vedrnoga žitka prinesti.

Našoj evangeličanskoj cërkví edna velka môč je pošteni, čisti, zidajóči evangeličanski štamp. Ete štamp krepiti trbê, naj potom té krepí vsáko naše dobro dugovánje. Záto naj nebode nikomi vseedno tó, ka kakši kalendari má, nego naj vsáki evangeličanec pomága ete evangeličanski kalendari razširjávatí med poznánci svojimi.

Gledëč na težke pênezne razmere je cëna našega bogatoga zdržëtka i z vnógimi kêpami ilustriranoga kalendarija samo 8 dinárov. Širitelom pa ešče 10%⁰-ov popústka dámo.

Printe tak zdá tüdi z lübéznostjov, z prijaznívostjov naš kalendari, naj nájde notriidënje vu këm več evangeličanski hiž i naj spunjávlë svojo blagoslovlëno slúžbo vu srdci, vu familiji i vu cërkví!

Puconci i M. Sobota, 1935. oktobra mëseca.

FLISÁR JÁNOS

vp. vučitel, pomožni reditel.

LUTHÁR ÁDÁM

ev. dühovnik, glávni reditel.

Od regulov vrëmena.

Regule telko valájo,
Kelko blódni na njé dájo.
Či nede tak, te de ovak,
Či de ovak, te neo etak.

Bôg te gléda dolí z nébe,
Ka on ščë; dene pred tébe.
Ravnanje on vu rókí mà,
Ka smo vrédni, tisto nam dá.

Človek nemre prebroditi,
Číle njegve vözbroditi . . .
Neprevídjene so poti,
Po šteroj on vodi lüdi.

Delo, skrbnost, previdënje
Ino čedno prerazmënje.

Naj bô naše nakanënje,
Nê pa pred njega idënje.

Na brezpametno činënje,
Što zná na kakše znamënje?
Na blodnikov šatruvanje
I norčekov modruvanje:

Nika več nê trbê dati,
Témböle čedno delatí;
Vu Bôgí se prav vüpati,
Z šoršom vrëlo bojüvati.

Nigdár nê vnemar vcagati,
Nego vsigdár krepko státi:
Tak vse mámo obládati
I sebë gor' obdrzati.

F.

Január má 31, dni Sečén

Tjédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejsenca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Srêda	Nôvo leto	Nôvo leto		7 51	16 16	11 4	—
2 Četrtek	Ábel	Makarius		7 51	16 17	11 28	0 54
3 Pétek	Enoch	Genovéva		7 51	16 18	11 55	2 14
4 Sobota	Izabela	Titus pk.		7 51	16 19	12 28	3 32
1. tjeden.	Evang. Maté 2, 13—23. Epist. I. Pet. 4, 12—19.						
5 Nedela	Po nôv. let.	Po nôv. let.		7 50	16 20	13 10	4 46
6 Pondělek	Trí králi	Trí králi		7 50	16 21	14 2	5 54
7 Tork	Izidor	Valentin		7 50	16 22	15 3	6 50
8 Srêda	Erhard	Severinus		7 50	16 23	16 11	7 35
9 Četrtek	Marcel	Julian		7 49	16 24	17 22	8 10
10 Pétek	Pavel	Pavel		7 49	16 25	18 33	8 37
11 Sobota	Mathilda	Higin		7 48	16 27	19 41	9 0
5. tjeden.	Evang. Luk. 2, 41—52. Epist. Rim. 12, 1—5.						
12 Nedela	Po tri kr. 1	Po tri kr. 1		7 48	16 28	20 47	9 19
13 Pondělek	Vidor	Hilarius		7 48	16 29	21 52	9 36
14 Tork	Félix	Félix		7 47	16 31	22 56	9 54
15 Srêda	Loránt	Maurus		7 47	16 32	—	10 11
16 Četrtek	Gustáv	Marcel		7 46	16 34	0 1	10 29
17 Pétek	Anton	Anton		7 45	16 35	1 7	10 51
18 Sobota	Piroška	Piroška		7 44	16 37	2 14	11 18
3. tjeden.	Evang. Jánoš 2, 1—11. Epist. Rim. 12, 6—16.						
19 Nedela	Po tri kr. 2	Po tri kr. 2		7 44	16 38	3 21	11 51
20 Pondělek	Fábján	Fábján		7 43	16 40	4 26	12 35
21 Tork	Ágneš	Ágneš		7 42	16 41	5 26	13 30
22 Srêda	Vince	Vince		7 42	16 42	6 18	14 38
23 Četrtek	Zelma	Rajmund		7 41	16 43	7 0	15 54
24 Pétek	Timót	Timót		7 40	16 45	7 34	17 14
25 Sobota	Pavla obrn.	Pavla obrn.		7 38	16 47	8 2	18 37
4. tjeden.	Evang. Máte 8, 1—13. Epist. Rim. 12, 17—21.						
26 Nedela	Po tri kr. 3	Po tri kr. 3		7 37	16 48	8 26	19 59
27 Pondělek	Lothar	Zlátov. Jánoš		7 35	16 50	8 48	21 20
28 Tork	Károl	Károl		7 34	16 52	9 10	22 41
29 Srêda	Valerius	S. sv. Franc		7 33	16 53	9 33	—
30 Četrtek	Adél	Mártonka		7 32	16 55	9 59	0 2
31 Pétek	Virgilia	N. sv. Peter		7 30	16 56	10 31	1 21

Vřemena hōd: Stálen mraz do 11-ga, od 12 do 18-ga obláčno i mláčno; 19-ga mrzlo, potom vedrno i mrzlo, od 24 do 26-ga deždž, 27-ga ploha, do konca obláčno i sūho.

Na konci meseca je dén 9 vōr 26 min. dūgi. Prirasték 1 vōr. 1 m.

REGULE VREJMEŃA : Či se na Trikrátovo stréhe snég topí, ali v kolotečnici snegá voda tečé, rodno leto bude.

Či je sunce na dén Vince,
Pune bodo peovnice ;
Z-siljem pun škedjen i párna,
K-Mihály'vomi dobra brátva.
Na Pavlovo vrémen čisto
Nam káže obilno leto.

Či pa vetrno i zvirno,
Prinesti má pomor, bojno.
Či bô megla, de nezdravo,
Človeki, stvári škodlivo.
Či de pa snéžen i moker,
Bode krüh vžéli i dober.

K tebi pozdigávam Gospodne, dúšo mojo ! Bog moj, vu tebi se vüпам.
(Žolt. 25, 1—2.)

Vi, ki ljubite Gospodna, méte v návisti hüdóbo. (Žolt. 97, 10)
Ne zamídi ponoviti naprejplačilo na Dúševni List !

JANUÁR

Mejsca premenjávanje :

1-ga ☉ ob 16 vóri 15 min., 8-ga ☽ ob 19 vóri 15. min., 16-ga ☾ ob
20 vóri 41 min., 24-ga ☼ ob 8 vóri 18 min., 31-ga ☽ ob 0 vóri 36 min.

Kmeta ópravice v-januári :

Vu dvorišči : snég i léd tá čistiti ; škéri popravek i rédjenje. — Na njivaj : gnojá vožnja, skóratni snég z svinjámi sklačiti dati, grmovje, trnje trébiti. — V-štali : štale vetrti i tople držati, jasli, kopanje čiste meti, božnéšo i slabšo krmo polagati. — Kürečnjekov dveri, obloke, mostnice z slámov podmetati. — Pri sadovnom drevji : gosanic gnejzd preprávlanje, za cepjé vejčic branjé, súho drevje vókopati, za sadjenje cepik jame kopati i za ceplenjé potrebno kojno se skrbeti. — Vu künskom ogradčeki : prahšiti, gnoj podkapati, topli gréd réđenje. — V-goricaj : gnojiti, kolje pripravlati, víno pretákati, lagve žveplati, naj nespisnivijo, peovnice tople držati i vótriti.

Február má 29 dní, Süšec

Tjédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejseca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Sobota	Ignác	Ignác		7 29	16 57	11 9	2 36
5. tjeden.	Evang. Máté 8, 23—27. Epist. Rim. 13, 8—10.						
2 Nedela	Po tri kr. 4	Po tri kr. 4		7 28	16 58	11 58	3 46
3 Pondělek	Baláz	Baláz		7 26	17 1	12 55	4 45
4 Tork	Veronika	Veronika		7 25	17 3	13 59	5 32
5 Srěda	Ágota	Ágota		7 24	17 4	15 8	6 10
6 Četrtek	Dorotja	Dorotja		7 23	17 6	16 17	6 40
7 Pétek	Tódor	Romuald		7 21	17 8	17 26	7 4
8 Sobota	Aranka	Sv. Jánoš		7 20	17 9	18 33	7 25
6. tjeden.	Evang. Máté 20, 1—16. Epist. I. Kor. 9, 24—10, 1—5.						
9 Nedela	Septuages.	Septuages.		7 18	17 11	19 38	7 42
10 Pondělek	Elvira	Šolastika		7 17	17 12	20 43	7 59
11 Tork	Efrosina	Dežó		7 16	17 13	21 47	8 16
12 Srěda	Ella	Ella		7 14	17 15	22 53	8 35
13 Četrtek	Kastor	Kata		7 12	17 17	23 58	8 55
14 Pétek	Bálint	Bálint		7 11	17 19	—	9 20
15 Sobota	Faustin	Faustin		7 9	17 21	1 4	9 50
7. tjeden.	Evang. Luk. 8, 4—15. Epist. II. Kor. 11, 19—12, 1—9.						
16 Nedela	Sexages.	Sexages.		7 7	17 22	2 10	10 27
17 Pondělek	Donát	Donát		7 5	17 24	3 10	11 15
18 Tork	Žuzána	Flavian		7 4	17 25	4 5	12 15
19 Srěda	Konrád	Konrád		7 3	17 26	4 51	13 26
20 Četrtek	Álmoš	Aladár		7 1	17 28	5 29	14 45
21 Pétek	Eleonora	Eleonora		6 59	17 30	6 0	16 6
22 Sobota	Geržon	Peter		6 57	17 32	6 26	17 29
8. tjeden.	Evang. Luk. 18, 31—43. Epist. I. Kor. 13, 1—10.						
23 Nedela	Quinquag.	Quinquag.		6 55	17 33	6 49	18 53
24 Pondělek	Matjáš	Matjáš		6 53	17 35	7 13	20 27
25 Tork	Fašenek	Fašenek		6 51	17 37	7 36	21 41
26 Srěda	Pepelnica	Pepelnica		6 49	17 38	8 3	23 4
27 Četrtek	Ákoš	Aleksander		6 48	17 39	8 33	—
28 Pétek	Elemér	Elemér		6 46	17 41	9 10	0 23
29 Sobota	Roman	Roman		6 44	17 42	9 55	1 36

Vrěmena hōd: 1-ga vetrovno, 2-ga i 3-ga dežd', od 5 ga do 10-ga změšano i vōter, 12-ga i 13-ga močen viher, 14-ga sněg, 15-ga i 16-ga vōter i deždž, od 17-ga do 19-ga změšano i deždž, od 20-ga do konca meseca lepo, vedrno, milo.

Na konci meseca je děn 10 vōr 58 mjn dūgi. Prirasték 1 vōr. 32 m.

REGULE VREJMENĀ . Či na svečnico (2 ga) sunce sija i lejpi topel dén.
je, teda za njim mrzli dnévi pridejo. Kem top-
lejši je sühšec, tém mrzlejši de málltráven i vüzem. Na svečnico medved vöpride
z-svoje lüknje (brloge) i okóli poglédne, či je lejpo vrejmen, nazáj se povrné.
spát, či je pa mrzlo vrejmen, vönej ostáne.

Či je na Majkešovo mrz'o (24), te de ešče 40 ni mrzlo. Záto :

Či nájde léd, spotere ga,

Či nenájde, rédo de ga.

Nišče nás sebi ne živé . . . (Ríml 14, 7-9)

Gde je kinč vaš, tam je i srce vaše. (Mat. 6, 21.)

„Zemelski človek se z malim zadovolí, či nehodí želenji svojimi po volí.“

FEBRUÁR

Mejseca premenjávaje :

7-ga ☉ ob 12 vöri 15 min., 15-ga ☾ ob 16 vöri 45 min., 22-ga ☽ ob
19 vöri 42 min., 29-ga ☽ ob 10 vöri 28 min.

Kmeta õpravitce v-februári :

Silje premejšati, semensko zrnje čistiti, ž njiv snegá vodo d li püstšat, slabo
sejstvo z žveplením ammoniakom gnojiti, od srena pozdgnjeno sejstvo zvalékat,
trávnke čistiti vláčiti, — oves, ječmen, goko, léčo, grajhščič sejati — *V-štali* :
bougšo krmu polagati, ob lno nastilati. — *Sadovenoga drevja* stéblovje čistiti, sühe
vejke odstrániti, gnojiti V küniskom ográdčeki : v tople gredé sejati, na slobod-
nom grahš č, mrkvečno, petriša, šalátno semen, mak sejati, lük, česnek, šóško-
sprotolejšnji kel saditi.

Márc má 31 dní, Máltráven

Kédnični dnévi	Proieštantski	Rim. kat.	Sunca		Mejseca	
			zhod	záhod	zhod	záhod
9. tjeden	Evang. Máté 4. 1—11. Epist. II. Kor. 6, 1—10.					
1 Nedela	Postna 1	Invocavit		6 42 17 44	10 50	2 39
2 Pondèlek	Lujza	Simplicia		6 40 17 46	11 52	3 32
3 Tork	Kornél	Kunigunda		6 38 17 47	12 59	4 11
4 Srèda	Kázmér	Kázmér		6 36 17 49	14 8	4 43
5 Četrtek	Adorján	Euzebiuš		6 34 17 51	15 16	5 8
6 Pétek	Gottlieb	Fridrik		6 32 17 52	16 23	5 30
7 Sobota	Tamáš	Tamáš Akv.		6 30 17 53	17 28	5 49
10. tjeden	Evang. Máté 15, 21—28. Epist. I. Tess. 4, 1—6.					
8 Nedela	Postna 2.	Reminisc.		6 28 17 54	18 32	6 6
9 Pondèlek	Franciška	Franciška		6 26 17 56	19 37	6 23
10 Tork	Olimpia	40 mantr.		6 24 17 58	20 41	6 41
11 Srèda	Róza	Heraklius		6 22 17 59	21 47	7 1
12 Četrtek	Gregor	Gregor		6 20 18 1	22 52	7 24
13 Pétek	Kristian	Róza		6 18 18 2	23 57	7 52
14 Sobota	Matild	Matild		6 16 18 4	—	8 26
11. tjeden	Evang. Luk. 11, 14—28. Epist. Efez. 5, 1—9.					
15 Nedela	Postna 3.	Okuli		6 14 18 5	0 58 9 9	
16 Pondèlek	Henriette	Herbert		6 12 18 6	1 54 10 3	
17 Tork	Gertrud	Gertrud		6 10 18 8	2 42 11 7	
18 Srèda	Šándor	Šándor		6 8 18 10	3 22 12 18	
19 Četrtek	Józef	Józef		6 6 18 11	3 56 13 36	
20 Pétek	Hubert	Nicetas		6 3 18 13	4 24 14 57	
21 Sobota	Benedek	Benedek		6 1 18 14	4 49 16 20	
12. tjeden	Evang. Jánoš 6, 1—15. Epist. Rim. 5, 1—11.					
22 Nedela	Postna 4.	Lätare		5 59 18 16	5 12 17 44	
23 Pondèlek	Eberhard	Ottó		5 57 18 17	5 36 19 9	
24 Tork	Gábor	Gabriel		5 55 18 18	6 2 20 35	
25 Srèda	Maria	Ceplena M.		5 53 18 20	6 31 21 59	
26 Četrtek	Manó	Manó		5 51 18 21	7 6 23 18	
27 Pétek	Hubert	Rupert		5 49 18 23	7 50 —	
28 Sobota	Gedeon	Guntram		5 47 18 24	8 43 0 28	
13. tjeden	Evang. Jánoš 8, 46—59. Epist. Zid. 9, 11—15.					
29 Nedela	Postna 5.	Judica		5 45 18 26	9 44 1 25	
30 Pondèlek	Guidó	Quirinus		5 43 18 28	10 52 2 10	
31 Tork	Árpád	Guidó		5 41 18 29	12 0 2 45	

Vrejmena houd: Od 1. do 5. mrzlo, od 6 do 10. toplo, 11. deždž, od 14. do 16. lepo, od 17. do 19. vsáko gojдно mrzlo, 22. mrzeo vihér, šteri de do 29. trpo, 31. deždž

Na konci meseca je dén 12 vör 48 min. dügi. Prirasték 1 vöra 50 m.
Záčetek sprotoletja je 20-ga ob 19 v. 58 min.

REGULE VREJMEŃA • Máloga trávna snejg je škodlivi sejani. Ešče i te škodi, či ga samo v-žakli neséjo prejk po njivaj. Či je máli trávni súhi, vélki pa moker i risálšček hladen: obilna žétva i brátva bode. Kelko meglé bode v etom mejsoci, telko plohé pride v-leti; kelko rosé pred vüzmom, telko sláne po vüzmi.

Či je Gregór čist, vedrni Šándor, Jóžef pa Benedek,
Mráz, vöter, snejg de gedrni. Na klin vejsita köpenjek.

Dolidénte láž i güčte istino (Efez. 4 25)

Hüdoga ká trpi što med vami? Naj moli. Dobre voule je što? Naj pejva (Jakab 5, 13)

Či pa što Dühá Kristušovoga nema; té je nej njegov. (Ríml 8, 9)

MÁRC

Mejsoca premenjávanje :

8-ga ☾ ob 6 vöri 13 min., 16-ga ☾ ob 9 vöri 35 min., 23-ga ☾ ob 5 vöri 13 min., 29-ga ☾ ob 22 vöri 22 min.

Kmeta õpravice v-márciuši :

Oránje, práhšenje, prahe, sejtve, trávnikie vláčiti i poravnati. — *Préžnoj máhri* dobro dvorití; vötrenje, kobile püščati, svinjé prouti ognjoperi vcepiti datí. Kokvače nasájati i obravnávati. — *Cepike* saditi, obrezávati, cepiti, okápati, pečjé sejati. — *Tople gredé* odprávlati, vötrti; gredé réditi: petreželem, mrkevčno, erdéče repe, mejséčne retkví semen sejati. — *Trstje* odkriti, rezati, z koljóm obravnati, mládo trstje saditi, groubati; bejlo vino obdrügim, erdéče obrvim pretočiti.

April má 30 dní, Velikitráven

Kédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejseca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Srêda	Hugó	Hugó		5 39	18 30	13 8	3 13
2 Četrtek	Amália	Ferenc		5 37	18 31	14 15	3 36
3 Pétek	Dáriuš	Richárd		5 35	18 33	15 20	3 55
4 Sobota	Ambrozius	Izidor		5 33	18 34	16 24	4 13
14. tjedén.	Evang. Máté 21, 1—9. Epist. Fil. 2, 5—11.						
5 Nedela	Cvetna n. 6.	Cvetna n.		5 31	18 36	17 28	4 30
6 Pondélek	Irénka	Sixtus		5 29	18 37	18 33	4 48
7 Tork	Herman	Herman		5 26	18 39	19 38	5 7
8 Srêda	Lidia	Dionizius		5 24	18 40	20 43	5 29
9 Četrtek	Erhardt	Vel. četrtek		5 22	18 41	21 49	5 56
10 Pétek	Vel. pétek	Vel. pétek		5 21	18 43	22 51	6 28
11 Sobota	Leó p.	Vel. Sobota		5 19	18 44	23 47	7 8
15. tjedén.	Evang. Márk 16, 1—8. Epist. I. Kor. 5, 6—8.						
12 Nedela	Vüzem. n.	Vüzem. n.		5 17	18 46	— —	7 58
13 Pondélek	Vüz. pond.	Vüz. pond.		5 15	18 47	0 37	8 57
14 Tork	Tibor	Tibor		5 13	18 49	1 18	10 4
15 Srêda	Olympia	Anastázia		5 11	18 50	1 53	11 17
16 Četrtek	Lambert	Turibius		5 9	18 52	2 22	12 34
17 Pétek	Rudolf	Rudolf		5 7	18 53	2 48	13 53
18 Sobota	Ilma	Apollonius		5 6	18 54	3 11	15 14
16. tjedén.	Evang. Jan. 20, 19—31. Epist. I. Jan. 5, 4—10.						
19 Nedela	Po vüzmi 1.	Quasim.		5 4	18 56	3 35	16 36
20 Pondélek	Tivadar	Tivadar		5 2	18 57	3 59	18 0
21 Tork	Adolar	Anselm		5 0	18 59	4 27	19 26
22 Srêda	Soter	Šoter		4 58	19 0	4 59	20 50
23 Četrtek	Béla	Béla		4 56	19 2	5 40	22 6
24 Pétek	Gjüri	Gjüri		4 54	19 4	6 30	23 11
25 Sobota	Márk	Márk		4 52	19 5	7 30	— —
17. tjedén.	Evang. Jan. 10, 12—16. Epist. I. Pet. 2, 21—25.						
26 Nedela	Po vüzmi 2.	Misericord		4 50	19 6	8 38	0 2
27 Pondélek	Aristid	Peregrin		4 49	19 7	9 48	0 43
28 Tork	Valéria	Vitalis		4 47	19 9	10 58	1 14
29 Srêda	Albertina	Peter mantr.		4 45	19 10	12 6	1 39
30 Četrtek	Kata	Kata		4 44	19 12	13 12	2 0

Vrejmena houd: Od 1. do 9. vetrovno, oblačno i deždževno, od 10. do 13. močen deždž, od 14. do 18. mrzlo, 22. lepo, od 26. do konca deždž.

Na konci meseca je dén 14 vör 28 min. dügi. Prirasték 1 vöra 40 min.

REGULE VREJ MENA: Či je na vüzemsko nedelo deždž, do risál de
Či na Tiborca dén (14) se trávnici ne zelenijo — nemremo rodnoga leta čakati.
Či je té mejsec vlažen — obilno leto de. — Či breza obzeleni, nej se trbej
bojati mraza. Či še pa Margarejtica pokáže: či črešnje cvetėjo — cvelo bude i
trstje. — Po Gjürgjavom telkokrát bude slána, kelkokrát je pred preminoučim
Mihaljovom bila. Či v etom mejseci grmi — rodno leto včini. Kelko dni pred
Markovom (25) žabe brekajo, telko dni do po njem mučale. Či na Markovo
slaviček muči — premenjávno vrejmen znamenüje; či pa füčka, vugodno sproto-
letje glási. Či Gjürgjavo cvetje v obilnosti jeste, de — obilno leto, či ga je pa
malo — sükešino i drágočo nam znamenüje.

Neniháš düše moje vu pekli. (Žolt. 16, 10.)

Osloubodi me, Gospodne, od hüdoga človeka. (140 Žolt. 2.)

Jedini evangeličanski slovenski list je *Düševni List*. Prihája mejsečno na
12 stráni. Napreplačilo 20 Din.

ÁP R I L

Mejseca premenjavanje :

6-ga ☉ ob 23 vöri 46 min., 14-ga ☾ ob 22 vöri 21 min., 21-ga ☽ ob
13 vöri 32 min., 28-ga ☽ ob 12 vöri 16 min.

Kmeta öpravice v-äpriliši :

Hramouv poprávlanje. Za semen krumpiše i kukorco pripraviti. — Drouvno máhro na pašo püstiti. Na zeléne krme poláganje se premeniti, mláde máhre varvanje od deždža. Kokvač i piščanec obravnávanje. — Gingavi cepik privežüvanje, okápanje, oučenje, obrezávanje, klestšenje i sadjenje. — Kapüste, karfiol, kalarábi, lük, čestnek, šaláto, zeller saditi; dinje i ogorke v-tople gredé saditi; na slobodnom grajhšič, špinot, retkvi i šaláto sejati. Trsje saditi, groubati.

Máj má 31 dní, Risálšček

Kédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejseca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Péték	Fülöp	Fülöp i Jak.		4 42	19 13	14 16	2 18
2 Sobota	Žigmond	Athanazius		4 40	19 15	15 20	2 36
18. tjedén.	Evang. Jánoš 16, 16—23.			Epist. I. Pet. 2, 11—20.			
3 Nedela	Po vüzmi 3.	Jubilate		4 38	19 16	16 24	2 54
4 Pondélek	Florian	Florian		4 37	19 17	17 29	3 13
5 Tork	Gotthard	Pius		4 36	19 19	18 34	3 34
6 Srêda	Frida	Janoš ap.		4 34	19 20	19 40	3 59
7 Četrtek	Napoleon	Gizela		4 32	19 22	20 43	4 30
8 Péték	Gizela	Mih. ark.		4 31	19 23	21 42	5 8
9 Sobota	Gergor	Gregor		4 29	19 25	22 34	5 55
19. tjedén.	Evang. Jánoš 16, 5—15.			Epist. Jak. 1, 16—21.			
10 Nedela	Po vüzmi 4.	Kantate		4 28	19 26	23 18	6 51
11 Pondélek	Adalbert	Mamer		4 26	19 27	25 55	7 56
12 Tork	Pongrác	Pongrac		4 25	19 29	— —	9 7
13 Srêda	Servac	Servac		4 23	19 30	0 25	10 20
14 Četrtek	Bonifac	Bonifac		4 22	19 31	0 51	11 36
15 Péték	Žofia	Žofia		4 21	19 32	1 13	12 54
16 Sobota	Mozeš	Sv. Janoš		4 20	19 33	1 36	14 13
20. tjedén.	Evang. Jánoš 16, 23—33.			Epist. Jak. 1, 22—27.			
17 Nedela	Po vüzmi 5.	Rogate		4 19	19 35	1 59	15 34
18 Pondélek	Erik	Venanc		4 17	19 36	2 24	16 57
19 Tork	Ivo	Cólestin		4 16	19 37	2 53	18 20
20 Srêda	Bernát	Bernardin		4 15	19 39	3 30	19 39
21 Četrtek	Krist. vnéb.	Krist. vnéb.		4 14	19 40	4 16	20 51
22 Péték	Ilona	Julia		4 12	19 41	5 12	21 51
23 Sobota	Dežó	Dežó		4 11	19 42	6 18	22 37
21. tjedén.	Evang. Jánoš 15, 26—16, 4.			Epist. I. Pet. 4, 7—11.			
24 Nedela	Po vüzmi 6.	Exaudi		4 10	19 43	7 28	23 12
25 Pondélek	Orban	Orban		4 9	19 44	8 41	23 40
26 Tork	Fülöp	Fülöp		4 9	19 45	9 50	—
27 Srêda	Béda	Béda		4 8	19 47	10 59	0 3
28 Četrtek	Emil	Agošt		4 7	19 48	12 5	0 23
29 Péték	Maxim.	Maxim.		4 6	19 49	13 9	0 41
30 Sobota	Ferdinand	Ferdinand		4 5	19 50	14 14	0 59
22. tjedén.	Evang. Jánoš 14, 23—31.			Epist. Ap. Dj. 2, 1—13.			
31 Nedela	Risál. ned.	Risál. ned.		4 5	19 51	15 17	1 17

Vrejmena houd: Od 1. do 7. toplo, od 10. do 19. vrouče, od 20 do 23. mrzlo, deždž; 24. mrzlo, léd, od 25. do 27. obláčno, neprijétno, 28. i 29. mrzlo, 30. i 31. toplo. Na konci meseca je dén 15 vör 45 min. dúgi. Prirasték 1 vöra 17 min.

Regule vremen: Či je na Filipovo hladno i vlažno: srédnji pòv čakajmo; či je toplo i čisto, teda obilnêšega. Či je na Križavo čisto vremen, je na hasek, či pa deždževno, je na kvár. Risál-ske nedele deždž je hasnoviti. Na Vrbanovo (25) či je čisto vremen — bode sladko vino, či je pa deždževno — de kisilo. Pongrácov deždž je njivam dober, ali go-ricam škodlivi. Či je Risalšček premoker, Ivanšček de sùhi.

Radujem se vu govoréči meni: pojdmo vu hižo Gospodnovo (Žolt. 122, 1.)

Pozábi velka b. ntüvanja, ali mála dobročinenja nigdár! (Konficus.)

Vsa záto, šterakoli ščéte, naj vam včinijo ljudjé, tak i vi činte njim. Ár je eta právda i prorocke. (Mát. 7, 12.)

MÁJUŠ

Mejseca premenjávanje :

6-ga ☿ ob 16 vóri 1 min., 14-ga ☾ ob 7 vóri 12 min., 20-ga ☽ ob 21 vóri 34 min., 28-ga ☾ ob 3 vóri 46 min.

Kmeta oupravice v-màjuši :

Práhšenje, setvéo vláčenje, pšenično sejtvo obžeti; lucerno, detelco kositi; čalamádo, proso, bér sejati. — Na zeléno poláganje paziti trbej, prasce ostaviti. Svinjé obravnávati, naj májo priliko za kališanje i dobijo zadosta zeléne krme i zdravo vodô za pitvino. Žrebeta, teoci se vsáki dén na sprehodjenje gonijo. Lóšo máhro vòpodkrmiti. Perotnino čisto držati, máhro z zelénov krmiti. — Künjske ogradčeke pleti, okápati, polevati. — V-goricaj prázna mesta zasájati, zeléno ceplenjé; šprickanje.

Juni má 30 dní, Ivanšček

Tjédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejseca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Pondělek	Ris. pond.	Ris. pond.		4 4	19 52	16 23	1 38
2 Tork	Ana	Erasmus		4 3	19 53	17 28	2 2
3 Srěda	Klotild	Klotild		4 2	19 54	18 33	2 30
4 Četrtek	Kerenj	Quirinus		4 2	19 55	19 34	3 6
5 Pétek	Bonifac	Bonifac		4 1	19 56	20 30	3 51
6 Sobota	Norbert	Norbert		4 1	19 57	21 17	4 45
23. tjeden	Eváng. Jánoš 3, 1—15. Epist. Rim. 11, 33—36.						
7 Nedela	Sv. Trojstva	Sv. troj. 1.		4 0	19 58	21 56	5 48
8 Pondělek	Medard	Medard		4 0	19 58	22 28	6 58
9 Tork	Felix	Primus		3 59	19 59	22 55	8 11
10 Srěda	Margit	Margit		3 59	20 0	23 19	9 26
11 Četrtek	Barnabaš	Tejlovo		3 59	20 1	23 42	10 42
12 Pétek	Klaudíus	Jezuš sv. src.		3 58	20 1	—	11 59
13 Sobota	Tobiaš	Pad. sv. Anton		3 58	20 2	0 2	13 16
24. tjeden	Eváng. Luk. 16, 19—31. Epist. I. Jan. 4, 16—21.						
14 Nedela	Po sv. tr. 1.	Sv. troj. 2.		3 58	20 2	0 26	14 36
15 Pondělek	Vid	Vid		3 58	20 3	0 53	15 57
16 Tork	Justin	Reg. sv. Fr.		3 58	20 3	1 24	17 17
17 Srěda	Laura	Adolf		3 58	20 4	2 5	18 31
18 Četrtek	Arnold	Efrém		3 58	20 4	2 56	19 35
19 Pétek	Gjártáš	Gjártáš		3 58	20 4	3 56	20 27
20 Sobota	Rafael	Silver		3 58	20 5	5 6	21 7
25. tjeden	Eváng. Luk. 14, 16—24. Epist. I. Jan. 3, 13—18.						
21 Nedela	Po sv. tr. 2.	Sv. tr. 3.		3 58	20 5	6 19	21 39
22 Pondělek	Ákoš	Paulin		3 58	20 5	7 32	22 5
23 Tork	Zoltán	Ediltrud		3 59	20 5	8 42	22 26
24 Srěda	Ivan	Ivan krst.		3 59	20 5	9 50	22 46
25 Četrtek	Vilmoš	Vilmoš		3 59	20 5	10 56	23 4
26 Pétek	Janoš, Pavel	Janoš Pavel		4 0	20 5	12 0	23 22
27 Sobota	Lásló	Lásló		4 0	20 5	13 5	23 41
26. tjeden	Eváng. Luk. 15, 1—10. Epist. I. Pet. 5, 6—11.						
28 Nedela	Po sv. tr. 3.	Sv. tr. 4.		4 1	20 5	14 9	—
29 Pondělek	Peter i Pavel	Peter i Pav.		4 1	20 5	15 16	0 5
30 Tork	Paul	Pavla spom.		4 2	20 5	16 20	0 31

Vrěmena houd: Od 1. do 3. toplo i lepo, 4. i 5. obláčno i megleno, 7. deždž, od 8. do 26-ga toplo i sího, od 27. do 29. deždž, 30-ga preveč mrzla nōž bude. Na konci meseca je dén 16 vōr 3 min. dúgi. Prirasték 18 minut. — Leto se začne 21-ga ob 15 v. 22 min.

Regule vrejmena: Či je na Medárovo čisto, prijétno vrejmen: — dobro leto de; či pa na té dén deždži, 40 dni de deždževno. Či kukujca pred Ivanovim kukúče, de fáł silje, — ali či po Ivanovom záča kukúkati, de drágoča. Či pred Ivanovim dnévom deždži, te de 4 dni deždžilo.

Záto dolidente láž i gúčte istino vsákši z-bližnjim svojim, ár smo eden drúgoga kotrige. (Efez. 4, 25.)

Hválo bodem Gospodna, dokeč bom živo, žoltáre bom spejvao Bôgi mojemi, kak dugo jestem. (Žolt. 146, 2.)

Dnes či glás njegov čüli bodte, ne obrdite srdcá vašá. (Žid. 3, 7—8.)

JUNI

Mejseca premenjávanje :

5-ga ☉ ob 6 vöri 22 min., 12-ga ☾ ob 13 vöri 5 min., 19-ga ☀ ob 6 vöri 14 min., 26-ga ☽ ob 20 vöri 23 min.

Kmeta oupravice v-juniuši:

Škegjen, gümno vréd vzéti, mostnic mázanje popraviti. — Kukorco, krumpiše okápati, osipávati. Kositev, krme správlanje. Detelčne grinte preprávlati. Konje z-zelénov krmov krmíti; z-dobrov vodóv napájati. Cepike čiste držati, cepičnjeke okápati; črešnjove i marul koččice saditi; gosance preprávlati, pouvrsla súkati k-žétvi. Zlmski ougork i lejtešnji retkev semen sejati. Ougorčno i dinj bilja groubanje, razprávlanje. K-trstji kolje vsaditi, vézati, obrdúgim kopati i šprickati.

Juli mà 31 dní, Jakobešček

Kédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejseca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Srěda	Tibold	Tibold		4 2	20 5	17 23	1 2
2 Četrtek	Otokár	Srp. B. M.		4 3	20 4	18 21	1 43
3 Pétek	Kornél	Heliodor		4 4	20 4	19 12	2 34
4 Sobota	Ulrich	Ulrich		4 4	20 4	19 55	3 35
27. tjedén.		Evang. Luk. 6, 36—42. Epist. Rim. 8, 18—23.					
5 Nedela	Po sv. tr. 4	Po sv. tr. 5		4 5	20 3	20 29	4 43
6 Pondělek	Esaiáš	Esaiáš		4 6	20 3	20 59	5 57
7 Tork	Ciril, Metod	Ciril, Metod		4 7	20 2	21 24	7 15
8 Srěda	Terézia	Kilian		4 8	20 1	21 46	8 31
9 Četrtek	Luiza	Anatolia		4 9	20 1	22 9	9 48
10 Pétek	Amália	Amália		4 10	20 0	22 32	11 6
11 Sobota	Lili	Pius I. p.		4 11	19 59	22 56	12 24
28. tjedén.		Evang. Luk. 5, 1—11. Epist. I. Pet. 3, 8—15.					
12 Nedela	Po sv. tr. 5	Po sv. tr. 6		4 12	19 59	23 26	13 43
13 Pondělek	Margit	Margit		4 13	19 58	—	15 1
14 Tork	Bonavent.	Bonavent.		4 14	19 57	0 2	16 16
15 Srěda	Henrik	Henrik		4 15	19 56	0 47	17 23
16 Četrtek	Ruth	Karm. B. M.		4 16	19 55	1 43	18 19
17 Pétek	Elek	Elek		4 17	19 54	2 48	19 5
18 Sobota	Frigyeš	Kamill		4 18	19 54	3 59	19 39
29. tjedén.		Evang. Máté 5, 20—26. Epist. Rim. 6, 3—11.					
19 Nedela	Po sv. tr. 6	Po sv. tr. 7		4 19	19 53	5 11	20 6
20 Pondělek	Eliáš	Eliáš p.		4 20	19 52	6 24	20 30
21 Tork	Dániel	Praxedes		4 21	19 51	7 33	20 50
22 Srěda	Magdalena	Mária Magd.		4 22	19 50	8 40	21 9
23 Četrtek	Lenke	Apollinar		4 23	19 48	9 46	21 27
24 Pétek	Kristina	Kristina		4 25	19 47	10 50	21 47
25 Sobota	Jakob ap.	Jakob ap.		4 26	19 46	11 55	22 8
30. tjedén.		Evang. Máté 9, 35—38. Epist. Rim. 6, 19—23.					
26 Nedela	Po sv. tr. 7	Po sv. tr. 8		4 27	19 45	13 0	22 32
27 Pondělek	Mártha	Pantaleon		4 28	19 44	14 5	23 1
28 Tork	Ince	Ince p.		4 29	19 43	15 8	23 38
29 Srěda	Beatrix	Mártha		4 30	19 41	16 8	—
30 Četrtek	Judit	Judit		4 32	19 40	17 2	0 23
31 Pétek	Oskar	Ignác Loj.		4 33	19 38	17 49	1 19

Vrejmena houd: 1. močna megla, 3. i 4. stálno, potom deždž; od 7. do 13. vetrovno, zatém deždž, od 14. do konca lepo.

Na konci meseca je dén 15 vör 5. min. dúgi. Poménšanje 58. min.

Regule vrejmena: Či na Srpno Marjo deždži, de dugo, 40 dni deždžilo. Či je Margye dén vedrni — dobro, či je deždževen: škodljivo znamenuje.

*Margya se oblákov boji,
Grmlanca, deždž se jì mrzi.*

Či je Jakoba nouč (25) vedrna: obilnost de v-ogradčeka, či je pa deždževna: na kvár de orehom i lešnjekom. — Či mravlé velke mravlinjeke nanosijo: trdo zímó čakajmo. — Jakobeščeka 20 ga je Elláš, od šteroga pripovedka právi, ka se je na žerjavi koulaj pelao v-nébo. On rejtkogda zná za svoj dén i či zvej za njega, ka gda spádne, veliko grumlanco, bliskanje, slápvov vdérjanje, točo narédi vu srditostii. Sreča ka malogda zvej za njega. Tou právi od njega pripovedka.

Ne bode zamán delo vaše vu Gospodni (I. Kor. 15, 58.)

Či što neščé delati, naj ni ne jej. (II. Thess. 3, 10.)

Stvárstvo je brez molitvi živetí. (Balzac)

JULI

Mejseca premenjávanje:

4-ga ☉ ob 18 vóri 34 min., 11-ga ☾ ob 17 vóri 28 min., 18-ga ☀ ob 16 vóri 19 min., 26-ga ☽ ob 13 vóri 36 min.

Kmeta ópravice v-julíuší:

Granár, nasipárníc vrédvzétje. — Žétva; práhšenje; hajdino i repno sejati. Konje koupati dati. Prasic púšcanje k-jesénskomi kotenji. — Žívázen po strnjišči pásti. Belice za zímó stráni devati — *Sád pobérati*; črvívi sád polagati; pune vejke podlagati. Vlomlene vejke z-kolomázom omazati — *V-ogradčeki*: okápati, pleti, polévati. Za semen ougorčno bílje vóprebrati. Trsje pleti, čistiti, vrihke vkrá rezi, obtrétjim kopati. Vu velikoj híci lagve šprickati.

Augustuš mà 31 dni, Měšnjek

Tjédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.	Sunca		Mějsca	
			zhod	záhod	zhod	záhod
1 Sobota	Zv. Peter	Zv. sv. Peter		4 35 19 37	18 27	2 25
31. tjeden.	Evang. Máté 7, 13—23. Epist. Rim. 8, 12—17.					
2 Nedela	Po sv. tr. 8	Po sv. tr. 9		4 36 19 35	18 59	3 37
3 Pondělek	Hermin	Števan mtr.		4 37 19 34	19 27	4 54
4 Tork	Domonkoš	Domonkoš		4 39 19 32	19 51	6 13
5 Srěda	Ošvald	Maria		4 40 19 31	20 14	7 32
6 Četrtek	Berta	Preobr. Jezuš		4 41 19 30	20 37	8 52
7 Pétek	Ibolya	Kajetán		4 42 19 28	21 2	10 12
8 Sobota	Lásló	Cyrjék		4 44 19 26	21 30	11 32
32. tjeden.	Evang. Luk. 16, 1—12. Epist. I. Kor. 10, 6—13.					
9 Nedela	Po sv. tr. 9	Po sv. tr. 10		4 45 19 25	22 4	12 51
10 Pondělek	Lörinc	Lörinc		4 47 19 23	22 46	14 7
11 Tork	Tibor	Suzanna		4 48 19 21	23 37	15 15
12 Srěda	Klára	Klára		4 50 19 19	—	16 14
13 Četrtek	Ipoly	Ipoly		4 51 19 18	0 38	17 1
14 Pétek	Óžéb	Óžéb		4 52 19 16	1 46	17 39
15 Sobota	Maria	Vel. meša		4 53 19 14	2 57	18 9
33. tjeden.	Evang. Luk. 19, 41—48. Epist. I. Kor. 12, 1—11.					
16 Nedela	Po sv. tr. 10	Po sv. tr. 11		4 54 19 13	4 7	18 34
17 Pondělek	Anastáz	Jácint		4 56 19 11	5 18	18 54
18 Tork	Ilona	Ilona		4 57 19 9	6 25	19 14
19 Srěda	Huba	Lajoš		4 59 19 7	7 32	19 33
20 Četrtek	Bernhard	Števan		5 0 19 5	8 37	19 52
21 Pétek	Adolf	Johanna		5 2 19 3	9 42	20 12
22 Sobota	Timotheus	Timotheus		5 3 19 1	10 47	20 35
34. tjeden.	Evang. Luk. 18, 9—14. Epist. I. Kor. 15, 1—10.					
23 Nedela	Po sv. tr. 11	Po sv. tr. 12		5 5 18 59	11 51	21 2
24 Pondělek	Bertalan	Bertalan		5 6 18 57	12 54	21 35
25 Tork	Lajoš	Lajoš		5 7 18 56	13 55	22 16
26 Srěda	Ižo	Zephyrin		5 8 18 54	14 51	23 6
27 Četrtek	Gebhard	Gebhard		5 10 18 52	15 40	—
28 Pétek	Ágošton	Ágošton		5 11 18 50	16 21	0 6
29 Sobota	Odgł. Ivana	Odgł. Ivana		5 11 18 49	16 56	1 15
35. tjeden.	Evang. Márk. 7, 31—37. Epist. II. Kor. 3, 4—9.					
30 Nedela	Po sv. tr. 12	Po sv. tr. 13		5 14 18 46	17 25	2 29
31 Pondělek	Erika	Raimund		5 16 18 44	17 51	3 47

Vrejmena houd: Do 3. toplo, od 10. do 13. mrzlo, 14. deždž, 15., 16. lepo, 20. velika hica, od 22. do 26. deždž, od 28. do 31. lepo.

Na konci meseca je dén 13 vör 28 min. dúgi. Poměňsanje 1 vöra 37 min.

Regule vrejmena: Či je na Lovrencovo (10) lejpo vrejmen, dobro vino i lejpa jesén bude. Kakše vrejmen je na Bertalanovo (24), takše de cejlo jesén. Ivan (Jánoš) krstitela odglávenja dén (29) či je trnok deždževen, je na škodo ogradčekom.

Delajte, nej samo za jestvino, štera preide; nego za jestvino, štera ostáne na žiték vekivečni (Jan. 6, 27.)

Podpérajte z naturáliami i z penezmi „Diački Dom“. — „Čtíte „Düševni List“ ! Správlajte njemi nouve napreplačnike !

Blážení so oni, ki so čistoga srdcá, ár oni bodo Bogá vidili. (Mát 5, 8.)

AUGUSTUŠ

Mejseca premenjávanje :

3-ga ☉ ob 4 vöri 47 min., 9-ga ☾ ob 21 vöri 59 min., 17-ga ☽ ob 4 vöri 21 min., 25-ga ☽ ob 6 vöri 49 min.

Kmeta õpravice v-augustuši :

Plüg, bráno, sejanja mašin popraviti. Kopé voziti, mlatidev; repcije i za polá-ganje žito sejati. — Mühé z štale vöpreprávlati z okmičenjem i vötrenjem. V-štali držečo márho večkrát vöpüstiti. Na slepo oučenje; lejtášnjega sáda pečjé pobéranje. — Seménja správlanje. Šaláte, kel i repnoga semena sejanje. Zelja ospávanje, goric kopanje.

September má 30 dní Miháľšček

Tjédnični dnévi		Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejseca	
					zhod	záhod	zhod	záhod
1	Tork	Egyed	Egyed		5 17	18 42	18 16	5 7
2	Srêda	Absalon	Števan		5 18	18 40	18 40	6 28
3	Četrtek	Hilda	Mansvét		5 19	18 38	19 5	7 50
4	Pétek	Rozália	Rozália		5 21	18 36	19 33	9 13
5	Sobota	Viktor	Lörinc		5 22	18 34	20 5	10 35
36. tjeden.		Evang. Luk. 10, 23—37. Epist. Gal. 3, 15—22.						
6	Nedela	Po sv. tr. 13	Po sv. tr. 14		5 24	18 32	20 46	11 54
7	Pondêlek	Regina	Regina		5 25	18 30	21 35	13 6
8	Tork	María	Mala meša		5 27	18 28	22 32	14 9
9	Srêda	Gorgon	Gorgon		5 28	18 25	23 37	15 0
10	Četrtek	Erik	Tol. Miktóš		5 29	18 24	—	15 39
11	Pétek	Teodóra	Protáz		5 30	18 22	0 48	16 11
12	Sobota	Guido	Marija		5 32	18 20	1 58	16 38
37. tjeden.		Evang. Luk. 17, 11—19. Epist. Gal. 5, 16—24.						
13	Nedela	Po sv. tr. 14	Po sv. tr. 15		5 33	18 18	3 6	17 0
14	Pondêlek	Serénke	Serénke pod.		5 35	18 15	4 14	17 20
15	Tork	Nikodem	7 bol. sv. M.		5 36	18 13	5 20	17 39
16	Srêda	Edith	Ludmila		5 38	18 11	6 26	17 58
17	Četrtek	Lampert	Hildegard		5 39	18 9	7 30	18 18
18	Pétek	Titus	Kap. sv. Józef		5 41	18 7	8 35	28 39
19	Sobota	Sidonia	Januárius		5 42	18 5	9 38	19 5
38. tjeden.		Evang. Mat. 6, 24—34. Epist. Gal. 5, 25—6, 1—10.						
20	Nedela	Po sv. tr. 15	Po sv. tr. 16		5 43	18 3	10 42	19 36
21	Pondêlek	Máte ev.	Máte ev.		5 44	18 1	11 43	20 14
22	Tork	Móric	Moric		5 46	17 59	12 40	20 59
23	Srêda	Thekla	Thekla		5 47	17 57	13 30	21 54
24	Četrtek	Gellért	Rupert		5 49	17 54	14 14	22 57
25	Pétek	Kleofáš	Kleofáš		6 50	17 52	14 52	—
26	Sobota	Justina	Cyprián		5 52	17 50	15 23	0 6
39. tjeden.		Evang. Luk. 7, 11—17. Epist. Efez. 3, 13—21.						
27	Nedela	Po sv. tr. 16	Po sv. tr. 17		5 53	17 48	15 50	1 20
28	Pondêlek	Vencel	Vencel		5 55	17 46	16 15	2 38
29	Tork	Mihael	Mihael ark.		5 56	17 44	16 39	3 58
30	Srêda	Jeromoš	Jeromoš		5 57	17 42	17 4	5 19

Vrejmena houd : Od 1. do 6 lepo i toplo, 8. slána, 9. oblácno i mrzlo, od 13. do 16 lepo, potom oblácno i deždž do konca.

Na konci meseca je dén 11 vör 45 min. dúgl. Poménšanje 1 vöra 43 min.
Jesén se zacne 23 ga ob 6 vöri 26 min.

Regule vrejmena: Či je njega prvi dén „Egyed“ lejpo vrejmen, za njim de 4 dni lejpo i či té dén grmi — prišestno leto se tróštajmo obilnosti. Na sv. Mátaja evangelista (21) či je lejpo vrejmen i potrpečé, teda na prišestne leto dosta sadü bode. Na Mihaljov dén či grmi (29) — dobro jesén i trdo zimo znamenüje. Či te že dosta žalodi jeste — dosta snega bode pred koledi. Či se po Mihaljovom v šküvkaj žüževke nájdejo: obilnost, či pa mühé: bojno, či pávuci: kügo znamenüjejo. Či so té šküvke ešče zeléne: obilno leto, či so vlažne: mokro; či so sühe: süho leto znamenüjejo. Či štrki, lastvice, divje gosi, žerjávje na hitroma odidejo: ránoga mraza se lahko tróštamo.

Verostüjte i molte, da vu skušávanje nepridete. Düh je istina gotov, ali tejo je slabo. (Mat. 26, 41)

Naj se ne zburka srcé vaše, verte vu Bógi i vu meni verte. (Jan. 14, 1.)
Krstšénika ročno delo je molítev. (Luther.)

SEPTEMBER

Mejseca premenjávanje :

1-ga ☉ ob 13 vóri 37 min., 8-ga ☾ ob 4 vóri 14 min., 15-ga ☀ ob 18 vóri 41 min., 23-ga ☽ ob 13 vóri 53 min., 30-ga ☿ ob 6 vóri 22 min.

Kmeta ópravice v septembri :

Za sejanje semen pripraviti. Zrnje veškrát premešati. Poti, stüdenec poprávlati i čistiti. Obrácanje, sejanje, krumpíše kopati, kukorco trgati i tá spraviti. Svinjé pod krmo vzéti (notri zaprejtí). Jesénski i zimski sád pobérati. Seménja správlati i tásránjüvati. Zimsko šaláto i flanco saditi. Za plemen perotnino vöprebrati. Na zimo belice tá srániti. Nerodno trstje oznameniti. Vino obrtéjtím pretočiti.

Oktober mà 31 dní, Svestvinšček

Tjédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejseca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Četrtek	Malvin	Remig		5 58	17 40	17 32	6 43
2 Pétek	Petra	Angel var.		6 0	17 38	18 3	8 8
3 Sobota	Helga	L. sv. Treza		6 2	17 36	18 42	9 31
40. tjeden.	Evang. Luk. 14, 1—11. Epist. Efez. 4, 1—6.						
4 Nedela	Po sv. tr. 17	Po sv. tr. 18		6 3	17 34	18 29	10 50
5 Pondélek	Aurél	Placid		6 5	17 32	20 26	11 58
6 Tork	Bruno	Bruno		6 6	17 30	21 30	12 54
7 Sréda	Amalia	Čisla B. D.		6 8	17 28	22 40	13 39
8 Četrtek	Etelka	Etelka		6 9	17 26	23 49	14 14
9 Pétek	Déneš	Déneš		6 10	17 24	—	14 42
10 Sobota	Gedeon	Borg. Franz		6 11	17 22	5 58	15 5
41. tjeden.	Evang. Máte 22, 34—46. Epist. I. Kor. 1, 4—9.						
11 Nedela	Po sv. tr. 18	Po sv. tr. 19		6 13	17 20	2 6	15 26
12 Pondélek	Mikša	Mikša		6 15	17 18	3 14	15 45
13 Tork	Eduard	Kolman		6 16	17 15	4 17	16 4
14 Sréda	Helén	Kalist		6 18	17 13	5 21	16 23
15 Četrtek	Terezia	Terezija		6 19	17 11	6 25	16 45
16 Pétek	Gál	Gál opát		6 21	17 9	7 30	17 9
17 Sobota	Hedvig	Hedvig		6 22	17 8	8 30	17 38
42. tjeden.	Evang. Máte 9, 1—8. Epist. Efez. 4, 22—28.						
18 Nedela	Po sv. tr. 19	Po sv. tr. 20		6 23	17 6	9 35	18 14
19 Pondélek	Lucius	Alk. Peter		6 25	17 4	10 33	18 57
20 Tork	Iren	Vendel		6 26	17 2	11 25	19 47
21 Sréda	Oršola	Oršola		6 28	17 0	12 10	20 46
22 Četrtek	Elód	Kordula		6 30	16 59	12 48	21 52
23 Pétek	Gyöngyike	Ignac patr.		6 31	16 57	13 21	23 2
24 Sobota	Šalamon	Rafael ark.		6 33	16 55	13 40	—
43. tjeden.	Evang. Máte 22, 1—14. Ep. Efez. 5, 15—21.						
25 Nedela	Po sv. tr. 20	Po sv. tr. 21		6 34	16 53	14 14	0 15
26 Pondélek	Dömötör	Dömötör		6 36	16 52	14 37	1 31
27 Tork	Sabina	Sabina metr.		6 37	16 50	15 2	2 49
28 Sréda	Šimon Jud.	Šimon i Jud.		6 39	16 48	15 28	4 10
29 Četrtek	Jenő	Narcis		6 40	16 47	15 58	5 34
30 Pétek	Kološ	Klaudius		6 42	16 45	16 33	6 59
31 Sobota	Reform. sv.	Farkaš		6 44	16 43	17 17	8 22

Vrejmena houd: Do 14. nestálno vremen; 23. nevajeno mrzlo; 26. nikaj deždža, 29. i 30. mrzlo, 31. deždž.

Na konci meseca je dén 9 vör 59 mín. dúgi. Poménšanje 1 vöra 46 mín.

Regule vrejmena: Či drevja listje dugo káple doli: veliko zimo; či hitro: ráni mraz i na prišestno leto obilnost znamenüje. Či dosta listja ostáne na drevji: dosta gosenic bude v leti.

Gda prfde že Šimeon Judáš,
V plateni lačaj mrzlo máš.

Ne bloudíte: Boug se ne dá osmejávati. Ár kakoli seja človik, tisto bude i žeo. Záto, kí seja na tejló svoje, z tejlá bude žeo skvarjenje; kí pa seja na Düh, z dühá bude žeo žitek vekivečni (Gal. 6, 7—8.)

Za drágo ceno ste küpleni, nebojte slugi lüdi. (I. Kor. 7, 23.)

Hvála pa Bõgi za nezgovorjeni dár njegov. (II Kor. 9, 15.)

OKTOBER

Mejseca premenjávanje :

7-ga ☉ ob 13 võri 28 min., 15-ga ☿ ob 11 võri 20 min., 23-ga ☽ ob 13 võri 53 min., 30-ga ♀ ob 6 võri 58 min.

Kmeta õpravice v-oktobri :

Mlatidev. Hramov popravek. Hajdino žeti, kukorco trgati, repo brati; práhšenje, poti poprávlati; trávník vláčiti, z pepélom posipávati, v-mokročí po nji nej pásti. Na súho krmo se predjáti. Svinjé po strnjišči pásti. Prasice püščati na sprotolešnje kotenje. Kanžáre z-ovsom krmiti. Gjaram dobro polagati. Drevje okápati i gnojiti. Zelje notri devanje, kolje vküp pobéranje, brátva, grobanje, gnojenje, notri pokrivanje, kolje vréd sklásti.

November má 30 dni, Andrejšček

Tjednični dnevi		Proteštantski	Rim. kat.	Sunca		Mejseca		
				zhod	záhod	zhod	záhod	
44. tleden.		Evang. Jánoš 4, 47—54. Epist. 6, 10—17.						
1	Nedela	Po sv. tr. 21	Vsê sv. d. 22		6 45	16 42	18 12	9 38
2	Pondêlek	Achill	Mrtvec. den		6 47	16 40	19 16	10 42
3	Tork	Viktor	Hubert		6 48	16 39	20 26	11 33
4	Srêda	Károlj	Karl		6 49	16 37	21 38	12 12
5	Četrtek	Imre	Imre		6 51	16 36	22 49	12 44
6	Pétek	Lénárd	Lénárd		6 53	16 34	23 58	13 9
7	Sobota	Rudolf	Engelbert		6 53	16 33	—	13 30
45. tleden.		Evang. Máté 18, 21—35. Epist. Filip. 1, 3—11.						
8	Nedela	Po sv. tr. 22	Po sv. tr. 23.		6 56	16 31	1 4	13 50
9	Pondêlek	Teodor	Teodor		6 58	16 30	2 9	14 9
10	Tork	Luther M.	Andraš		6 59	16 28	3 13	14 29
11	Srêda	Márton	Márton		7 1	16 27	4 17	14 49
12	Četrtek	Jónáš	Kunibert		7 2	16 26	5 21	15 13
13	Pétek	Sanisló	Sanisló		7 3	16 25	6 25	15 41
14	Sobota	Klementina	Jozafät		7 5	16 24	7 28	16 15
46. tleden.		Evang. Máté 22, 15—22. Epist. Filip. 3, 17—21.						
15	Nedela	Po sv. tr. 23	Po sv. tr. 24.		7 7	16 22	8 27	16 56
16	Pondêlek	Otmár	Ödön		7 8	16 21	9 21	17 44
17	Tork	Hugó	Gregor		7 10	16 20	10 9	18 40
18	Srêda	Ödön	Odo opät		7 11	16 19	10 49	19 44
19	Četrtek	Elisabet	Elizabet		7 12	16 18	11 22	20 52
20	Pétek	Jolán	Félix		7 15	16 17	11 51	22 2
21	Sobota	Olivér	D. Maria		7 16	16 16	12 16	23 14
47. tleden.		Evang. Máté 9, 18—26. Epist. Kal. 1, 9—14.						
22	Nedela	Po sv. tr. 24	Po sv. tr. 25.		7 17	16 15	12 39	—
23	Pondêlek	Kelemen	Kelemen		7 18	16 14	13 2	0 28
24	Tork	Ema	Ivan krst.		7 20	16 14	13 26	1 45
25	Srêda	Kata	Kata		7 21	16 13	13 53	3 4
26	Četrtek	Konrad	Konrad		7 23	16 12	14 24	4 26
27	Pétek	Virgil	Virgil		7 24	16 11	15 4	5 50
28	Sobota	Rufus	Štefan		7 25	16 10	15 53	7 9
48. tleden.		Evang. Máté 21, 1—9. Epist. Rim. 13, 11—14.						
29	Nedela	Advent I.	Advent I.		7 27	16 10	16 52	8 20
30	Pondêlek	Andraš ap.	Andraš ap.		7 28	16 9	18 1	9 17

Vrejmena houd Od 1. do 9. nepretrgnjeno deždž, potom zadosta dobro, 15. i 16. páli deždž, 23. vedrno i mrzlo, 24. milo, 29. i 30. zimiti se začne
Na konci meseca je dén 8 vör 41 min. dúgi. Poménšanje 1 vöra 18 min.

Regule vrejmena: Na vsejsvécov dén vsejči doj z cera (drovnič rást) edno vejko, či je od znotra süha: de trda; či je vlažna: de mokra zima Či je té dén moker: zima bode mláčna; či je pa vedrni: močno snežno zimo znamenüje. Či je Mártna (11) gousi prsčonta erdéča: velki mraz, či je bejla: dosta snegá; či je čarna: deždževna jesén i zburkana zima bode. Kakše vremen je na Ožébetovo i Katalenovo, tákši bode celi december.

Vsáko tejlo je, kak tráva. (Ežaiáš 49, 6.)

Známo pa, ka onim, ki Bogá ljubijo, vsa na dobro slüžijo. (Ríml. 8, 28.)

Gospod je pečina moja, gráđ moj i Osloboditel moj. (18. Žolt. 3)

NOVEMBER

Mejsca premenjávanje :

6-ga ☾ ob 2 vöri 28 min., 14-ga ☽ ob 5 vöri 42 min., 22-ga ☾ ob 2 vöri 19 min., 28-ga ☽ ob 17 vöri 12 min.

Kmeta ópravice v-novembri :

Silja rešétanje. Mlenje na zimou. Krumpiše i kukoricó prebéрати. Globoko práhšenje. Gnojítev. Vötrenje. Samo dvojega poláganja začétek. Krmlenko dobro krmíti i obilno nastilati. Perotnino dobro krmíti i napájati. Sadovnjáka kopanje. Cepik sadjenje i notri povijanje. Rib'zlina š.bja bránje. Sadovenoga drevja stéblovja čiščenje. Petriž i špenot osipati i z listjom pokriti. Za gorice grünt rigolerivati. Mošt spuniti. Belo vino ob štrlím, to erdéčo pa ob drúgim pretočiti.

December má 31 dni, Prosinec

Tjédnični dnévi	Proteštantski	Rim. kat.		Sunca		Mejseca	
				zhod	záhod	zhod	záhod
1 Tork	Elza	Eligius pk.		7 30	16 9	19 16	10 5
2 Sréda	Aurelia	Bibiana		7 31	16 9	20 31	10 41
3 Četrtek	Olivia	X. Franc		7 32	16 9	21 42	11 10
4 Pétek	Borbala	Barbara		7 33	16 8	22 52	11 34
5 Sobota	Vilma	Sabbas		7 34	16 8	23 58	11 54
49. tjeden.	Evang. Luk. 21, 25—36. Epist. Rim. 15, 4—13.						
6 Nedela	Advent 2	Advent 2		7 35	16 7	—	12 13
7 Pondélek	Ambruš	Ambruš		7 36	16 7	1 4	12 33
8 Tork	Maria	Mar. popr.		7 37	16 7	2 7	12 54
9 Sréda	Natalia	Leokadia		7 38	16 7	3 12	13 17
10 Četrtek	Judith	Judith		7 39	16 6	4 15	13 43
11 Pétek	Árpád	Damáz		7 40	16 6	5 18	14 14
12 Sobota	Gabriela	Otilia		7 41	16 6	6 19	14 53
50. tjeden.	Evang. Máté 11, 2—10. Epist. I. Kor. 4, 1—5.						
13 Nedela	Advent 3	Advent 3		7 42	16 6	7 16	15 40
14 Pondélek	Silárdka	Nikaz		7 43	16 6	8 6	16 34
15 Tork	Johana	Valerian		7 44	16 6	8 49	17 36
16 Sréda	Albina	Etelka		7 45	16 7	9 25	18 43
17 Četrtek	Lázár	Lázár		7 45	16 7	9 55	19 54
18 Pétek	Augusta	Gracijan		7 46	16 7	10 21	21 5
19 Sobota	Viola	Pelagia		7 47	16 8	10 45	22 17
51. tjeden.	Evang. Jánoš 1, 19—28. Epist. Filip. 4, 4—7.						
20 Nedela	Advent 4	Advent 4		7 47	16 8	11 7	23 32
21 Pondélek	Tomaš	Thomaš		7 48	16 8	11 29	—
22 Tork	Zeno	Zeno		7 49	16 9	11 54	0 46
23 Sréda	Viktorija	Viktorija		7 49	16 10	12 22	2 4
24 Četrtek	Adam i Eva	Adam i Eva		7 49	16 10	12 55	3 24
25 Pétek	Koledni sv.	Božič		7 50	16 11	13 38	4 43
26 Sobota	Števan mtr.	Števan mtr.		7 50	16 12	14 31	5 57
52. tjeden.	Evang. Luk. 2, 33—40. Epist. Gal. 4, 1—7.						
27 Nedela	Po Koledaj	Po Koledaj		7 50	16 12	15 36	7 2
28 Pondélek	Kamilla	Drov. dec. d.		7 51	16 13	16 48	7 54
29 Tork	Jonathan	Tomaš B.		7 51	16 14	18 5	8 36
30 Sréda	Dávid kr.	Dávid kr.		7 51	16 15	19 19	9 8
31 Četrtek	Silvester	Silvester		7 51	16 16	20 32	9 35

Vremenska houd: 1. mrzlo, 4. sneg, od 5. do 10. močno deždžovje i povodni, od 11. do 14. páli deždž, 21. sneg, od 22. do konca navéksje mrzlo.

Na konci meseca je déu 9 vör 25 min. dúgi. Poménšanje 16 min. — Zima se začne 22-ga ob 1 vöri 27 minutaj.

Regule vrejmena: Či na sveto noč zdouc (od zhoda veter) piše: kügo; či vedrnjek (od zähoda): pomor; či jüg: beteg; či sever: dobro leto znamenüje. — Či na stáro leto deždž ide, na gojldno pa sunce sija, te se troštajmo dobroga pouva. Ali či je nouč i dén glihno vrejmen, teda lehko govorimo:

Silvester je dobro spuno,
Leto bede dobro puno!

Či je prosinec zeléni,
Vüzem bode snežéni;
Či na svéto nouč snejg ide,
Teda dobro leto pride.

Či prvoga sunce sija,
V leti de velka vročina;
Te drügi pa či de svekli,
Drágoča od toga visi.

Ovo stojim pred dverami i trüplem. (Ozn. 3, 20.)

Tak je lübo Boug ete svejt, da je siná svojega jedinorodjenoga dao, da vsáki, ki vu njem verje, se neskvari, nego má žitek vnkivečen. (Jan. 3, 16.)

Jas sem Alfa i Omega, začétek i konec, te prvi i te slednji. (Ozn. 22, 13.)

DECEMBER

Mejseca premenjávanje :

5-ga ☾ ob 19 vöri 20 min., 14-ga ☽ ob 0 vöri 25 min., 21-ga ☽ ob
12 vöri 30 min., 28-ga ☽ ob 5 vöri 0 min.

Kmeta öpravice v-decembri :

Snejg odmetávati. Léd voziti. Drva voziti. Gnojlti. Skornati snejg z-svinjámi spotreti. Trávníke z-gnojšnicov polevati. Konje podkovati dati; mláde žrebce, žrebice, teočice voziti včiti. Prásce z-ječménom krmiti. Perotnine na toplom držánje. V-jesén posadjeni cepik zemlou z gnojom pokriti. Seménje vötriti, pobérati. Rigoleranje. Kolje réditi za gorice i. t. v.

Najcenejše je samo **NAJBOLŠE BLAGO!** Za to kupujte samo v specialni trgovini, kje je največja zaloga in blago ne samo najcenejše, ampak tudi najboljše.

Na zalogi imamo vedno kolesa najboljših svetских znamk: **PUCH, STYRIA-DÜRKOPP, VICTORIA,**

kakor tudi najnovejši

OPEL

model 1936.

zboljšani dvojni gitter okvir, z navadno in

balonsko gumo. Razen teh tudi druge znamke v cenejši izvedbi.

PISALNE STROJE

velike za pisarne kakor tudi manjše za trgovce in privatnike

TRIUMPH

nove in tudi rabljene.

Fotografski aparati od 75 Din naprej, kakor tudi ves pribor za fotografe.

Šivalni stroji raznih znamk, z 15 letno garancijo.

Radio aparati: HORNYPHON, PHILIPS, HIS MASTER VOIS i. t. d. na električen tok* kakor tudi na baterije.

Lastna velika delavnica. Vsa popravila najboljše in poceni.

Zamenjava in polnjenje akomulatorjev!!!

NAJNIŽJE CENE!

STALNE CENE!

Največja tehnična trgovina

ŠTIVAN ERNEST, M. SOBOTA

Zvezna ulica,

Prek od stare apoteke.

No

Iméndnévi.

Abel, január 2.	Aurél, október 5.	Elemér, február 28.
Ábrahám, aug. 16.	Aurélia, december 2.	Eleonóra, február 21.
Adalbert, sept. 27.	Ável, András, nov. 10.	Ella, február 10.
Ádám, sept. 9.		Előd, október 22.
Ádám, Éva, dec. 24.	Baláz, február 3.	Elvira, február 10.
Adél, január 26.	Bálint, február 14.	Elza, december 1.
		Elmel (Mañó), márc.
š 26.
		Emília, májuš 28.
		Emília, júliuš 19.
		Emília, ápriliš 29.,
		Emília, december 24.
		Emília, bert, nov. 7.
		Emília, ina, aug. 29.
		Emília, lt, ápriliš 9.
		Emília, augustuš 31.
		Emília, ápriliš 26.
		Emília, január 12.
		Emília, et, nov. 19.
		Emília, májuš 24.
		Emília, október 8.
		Emília, december 24.
		Emília, júliuš 6.
		Emília, január 20.
		Emília, sept. 1., aug. 23.
		Emília, juniuš 9.
		Emília, and, májuš 26.
		Emília, jan. 29., jun. 16.,
		Emília, ber 4. i 10.
		Emília, juniuš 10.
		Emília, (Floris), máj. 4.
		Emília, ska (Fáni), márc. 9.
		Emília, a, májuš 6.
		Emília, derika, sept. 20.
		Emília, rigyeš, júliuš 18.
		Emília, Filip, máj. 1, 26, aug. 23.
		Emília, Gábor, márciuš 24.
		Emília, Gabriella, dec. 12.
		Emília, (Gál) Gallus, okt. 16.
		Emília, Gášpár, január 6.
		Emília, Gedeon, márciuš 28.,
		Emília, október 10.
		Emília, 18., má-
		Emília, október 14.
		Emília, september 16.
		Emília, cu, september 16.
		Emília, Elek, júliuš 17.

- Gellért, september 24.
 Genoveva, január 3.
 Gergor, márciuš 12.,
 nov. 17. (Čod.)
 Gertrud, márciuš 17.
 Géza, február 25.
 Gizella, májuš 3.
 Gottlieb, márciuš 6.
 Gottfried, nov. 8.
 Guidó, september 12.
 Gustav, jan. 16. márc 29.
 Gyöngyike, okt. 5.
 Győző, november 3.
 Gyüri, apriliš 24.
 Gyula, apriliš 12.
- Hedvig, oktober 17.
 Helga, oktober 3.
 Helén, oktober 14.
 Henrik, juliuš 15.
 Hermin, apriliš 13.
 Hilda, september 3.
 Hubert, márciuš 20.
 Hugo, apriliš 1.
- Ibolya, augustuš 7.
 Ida, apriliš 13.
 Ignác, febr. 1., juliuš 31.,
 oktober 23.
 Ilés, juliuš 20.
 Ilma, apriliš 18.
 Iona, augustuš 18.
 Imre, november 5.
 Ince, juliuš 28.
 Ipoly, augustuš 13.
 Irén, oktober 20.
 Irma, májuš 3.
 Iván, juniuš 24.
 Izabella, juliuš 12.
 Izidor, márciuš 30.,
 apriliš 4.
 Ižo, augustuš 26.
- Jakab, máj. 1., jul. 25.
 Janka, májuš 24.
 Jánoš, november 24.,
 december 27.
- Jenő, juliuš 13.
 Jeromos, septemb. 30.
 Jób, september 27.
 Johanna, dec. 15.
 Jolán, november 20.
 Jónáš, november 12.
 Jonathán, májuš 10.
 Józef, február 4., márc.
 19., aug. 27., sept. 18.
 Judit, jul. 30., dec. 10.
 Julia, Juliána, febr. 16.,
 májuš 22.
 Julián, január 9.
 Justin, juniuš 16.
 Justina, sept. 16.
- Kajetán, apriliš 22.
 Kalist, oktober 14.
 Kálmán, oktober 13.
 Kamil, Kamilla, dec. 28.
 Károly, jan. 28., nov. 4.
 Karolin, február 2.
 Katalin, febr. 13., apr.
 30., november 25.
 Kázmer, márciuš 4.
 Kelemen, nov. 23.
 Kerestély, apriliš 3.
 Klára, augustuš 12.
 Klementina, nov. 14.
 Kleofáš, sept. 25.
 Klotilt, juniuš 3.
 Kočárd, apriliš 19.
 Kolož, oktober 30.
 Konrád, február 18.
 Konštantin, február 1.
 Kornél, juliuš 3.
 Kornélia, márciuš 3.
 Kristóf, márciuš 15.
 Kristián, márciuš 13.
 Kristina, juliuš 24.
- Lajoš, aug. 19. i 25.
 Lampert, sept. 17.
 Laslo, juniuš 27.,
 augustuš 8.
 Lázár, december 7.
 Laura, juniuš 17.
- Leander, február 28.
 Lehel, augustuš 2.
 Leó, apriliš 11.
 Leókadia, december 9.
 Leona, Leontine, jan. 4.
 Lenárd, november 6.
 Lenke, apriliš 29.
 Lidia, apriliš 8.
 Lilli, juliuš 11.
 Lipot, november 15.
 Livia, apriliš 6.
 Lóránt, január 15.
 Lothár, január 27.
 Lőrinc, augustuš 10.
 Luca, december 13.
 Lujza, márciuš 2.
 Lujzi, juniuš 21.
 Ludovika, sept. 14.
 Lukáč, oktober 18.
 Lukrécia, juliuš 9.
- Makár, január 2.
 Mada, májuš 27.
 Magdolna, juliuš 22.,
 augustuš 3.
 Malvin, oktober 1.
 Manó, márciuš 26.
 Marcel, január 9.
 Marcion, apriliš 26.
 Margit, jun. 10., jul. 20.
 Mária, augustuš 15.,
 sept. 8., dec. 8.
 Mária-Magdolna, jul. 22.
 Marianna, nov. 1.
 Marko, apriliš 25., ju-
 niuš 18., oktober 17.
 Márta, juliuš 29.
 Márton, nov. 10. i 11.
 Mártonka, január 30.
 Máté, september 21.
 Matild, márciuš 14.
 Mátyáš, február 24.
 Medárd, juniuš 8.
 Melánia, január 10.
 Menyhért, aug. 22.
 Method, juliuš 17.
 Mihály, sept. 29.

- Miklós, december 6.
 Mikša, október 12.
 Miloš, november 26.
 Móric, september 22.
 Mõzeš, májuš 16.

 Nándor, májuš 30.
 Napoleon, májuš 7.
 Nikódém, sept. 15.
 Nóé, november 29.
 Norbert, juniuš 6.

 Odó, november 18.
 Oktávián, márc. 22.
 Olga, juliuš 27.
 Olivér, november 21.
 Olímpia, márciuš 10.
 Oršóla, október 21.
 Oskár, juliuš 31.
 Osváld, augustuš 5.
 Ottó, márciuš 23.
 Otmár, november 16.
 Ottokár, jul. 2., nov. 4.
 Otilia, december 16.

 Ödön, november 16.
 Öžeb, augustuš 14.

 Pál, jan. 25., márc. 7.,
 juniuš 26., 29. i 30.
 Paula, márc. 22., jun 3.
 Paulína, juniuš 22.
 Péter, Pál, juniuš 29.
 Péter, jan. 31., febr. 22.,
 ápr. 29., máj 19., aug.
 1., okt. 19., dec. 5.
 Petra, október 3.
 Petronella, májuš 31.
 Piroška, jan. 18., no-
 vember 28.
 Pius, máj. 5., jul. 11.
 Pongrác, mjuš 12.

 Rafael, jun. 20. okt. 24.
 Ráhel, február 4.
 Rajner, juniuš 17..
 Rebeka, septemer 2.

 Regina, september 7.
 Režó (Rudolf), ápr. 1.,
 november 7.
 Rihárd, ápriliš 3.
 Róbert, juniuš 7.
 Rókuš augustuš 16.
 Róland, májuš 29.
 Roman, augustuš 9.
 Roza, augustuš 29.
 Rozália, september 4.

 Šalamon, október 24.
 Šamu, augustuš 21.
 Šándor, február 26.,
 márciuš 18.
 Šara, január 19.
 Šarolta, májuš 19.
 Šebeščen, január 20.
 Šimeon, február 18.
 Šimon, jan. 5., okt. 28.
 Šefánia, nov. 28.
 Štefan, aug. 20., dec. 26.
 Sabjana, február 20.,
 október 27.
 Sanisló, nov. 13.
 Servác, májuš 13.
 Severin, január 8.
 Severian, február 21.
 Sidonia, juniuš 1.
 Silárd, ápriliš 22.
 Silvester, dec. 31.
 Sinér, december 12.
 Sylvia, november 26.

 Tomáš, márciuš 7.,
 december 21. i 29.
 Tacián, január 21.
 Tádé, január 24.
 Terézia, juliuš 8., ok-
 tober 15.
 Tekla, september 23.
 Teodora, sept. 11.
 Teofil, december 20.
 Tibold, juliuš 1.
 Timon, ápriliš 19.

 Tibor, ápr. 14., aug. 11,
 Titus, jan. 4., sept. 18.
 Tivadar, ápriliš 20.,
 november 9.
 Tóbiáš, juniuš 13.
 Tódor, február 7.
 Trikráli, (Gášpár, Meny-
 hért, Boltizár) jan. 6.

 Ubul, májuš 17.

 Valér, december 15.
 Valéria, ápriliš, 28.
 Valter, juliuš 14.
 Vazul, juniuš 14.
 Vendel, október 20.
 Vencel, sept. 28.
 Veronika, juliuš 9.
 Vid, juniuš 15.
 Vidor, január 13.
 Viktor, september 5.
 Viktoria, dec. 23.
 Vilmoš, január 10.
 Vilma, december 5.
 Vince, ápriliš 5., jul. 19.
 Viola, december 19.
 Virgil, november 27.
 Virgilia, január 31.
 Vrban, májuš 25.
 Vouri, juliuš 4.

 Vladimir, juliuš 24.

 Xavér, (Ferenc) dec. 3.

 Zakariáš, sept. 6.
 Zita, ápriliš 27.
 Zoárd, december 30.
 Zoltán, juniuš 23.
 Žigmond, májuš 2.
 Žofia, májuš 15.
 Žolt, ápriliš 10.
 Žuzánna, február 19.

Stô lêt staroga očo proroküvanje.

Pojdte esi k-meni, drági moji bratje,
Ka vam bodem pravo, dobro poslühšajte,
Slab je bár že moj glás, več stô lêt ga teži,
Dosta brige, znánja mi vu glávi leží.
Tak vzemte moj tanáč, šteroga vam právim,
Prišestna i zdávnja jas poznam, dobro vém,
Vu prišestnosti mrák znam posvêt vužgáti,
Pred menom tak skrovnost nemre zaostáti.

SPROTOLÊTJE.

V-etom leti pride sprotolêtje kesnej,
Bojdi krédi vsigdár, da naj ideš naprej;
Ár či nezamüdíš vu vsem krédi bidti,
Gjerini zorati, sêjati, saditi,
Blagoslov od Bogá v-obilnosti dobíš,
Pazi, da za vse tô njemi hválo molíš.

LETO.

Sprotolêtja mláčno vrêmen gráta toplo,
Vu deli se trûdi, vu znášanji krotko.
Grumlance, blískanja letos bode dosta,
Vihér, toča ségne, vdári nika mêsta.
Žétva de obilna, krme de povôli,
Komaj do folgali jo voziti z-kôli
Bô zadosta sadú: jábok, slív, lekvára,
Vrêhovje nam dájó vrêloga nektára.

JESÉN.

Tak, da jesén príde, puna bode kámra,
Nebode nikoga pisker, sklêca prázna.
Dugo bode bábje leto, lêpo, toplo,
Vrêmen nê megleno, čisto ino sveklo.
Peči, káhle dugo nebodo kûrjene,
Drva, obüteli bodo prišparane.
Peovnice pune z-reznim močnim vínom,
Štero dá vesélje debelim kolinam.
Traktálivao bodeš rodbino, botrino,
Nišče nebode sô prázen kre té' mimo.

ZÍMA.

Na dùgo jesén zdâ trda zíma príde,
Topla bunda, bekeč dobra bô, či zíde,
Pri pèči na klôpi máš fájno kaditi,
Prhke pogače, krúh jesti, víno piti.
Hôd vrêmena i svêt vu glávi brodití,
Vu príšestno leto z-vü paznostjov idti.

Popolna ženska lepota se nemre doségnoti v 3 dnévaj, nego samo z rednim obravnavanjem kôže, lás, vüst i zob. K tomí je potrêbno, ka se obravnavamo sistemátično stálno z istimi, medicínsko zaneslivimi mazali, ár se z večnim menjávanjem mazal kožni orgáni léko drážijo. Zato dobro včinjó oni, šteri ostánejo pri medicínsko zaneslivi Fellerovi Elsa-izdelkaj: Fellerova kavkasta Elsa-pomada za varvanje lica i kôže, Fellerova močna Elsa-pomada za rást lás (2 glažka ednoga mazala, ali eden glažek obej mazal franko 45 Din), Fellerova Elsa-žájfá za zdrávje i lepoto (7 vrst: lilijeva-mlečna, krém-žájfá, glicerínova, žumanjak, boraksova i za britje) 5 falátov rázločni Elsa-žájf franko 52 Din, Elsa-Schampon, Elsadont kréma itd. Po pošti pošila apotekár Eugen V. Feller, Stubica Donja br. 110. (Savska banovina.)

Na mejej leta.

Preminjenost i Prišestnost. — Igra, ali pripovedávanje na stáro leto.

OSOBE :

Starec : Preminjenost obrázi.

Mladénc : Prišestnost obrázi.

Preminjenosti troje decé :

a) Vera, 15—17 lét star mladénc.

b) Trôšt : 14—16 lét stara cí.

c) Lübézen : 13—15 lét stara cí.

Šatan, eden mladénc.

(Godí se vu prôstoj páverskoi hiži. Hiže správo : sto, dvá poslonjávata méhkiva i trijé ménsi prôsti stolci: Obleka : starca dúga bunda, vunatna hóba; Vere : obri gvanta rôznate dlake prt, ali pokriv; Trôšta : zeléni, ali sivi pokriv; Lübézni : béli gvant ali pokriv; Šatana : čaren, ali spoj erdéci gvant, v-rokaj má na tri roglé železne rasoje i na obrázi lárfo. Pridôčega, tó je mladénca; prôsti svétešnji gvant)

I. PREDJÁNJE.

1. pokáz.

(Potrêto, púklavo, v-rokaj z-palicov, komaj lázi notri Preminjenost: na hrbti z-naklajenim žaklom. Dolí si séde, zadrgávajôč začne gúčati.)

Preminjenost: Bogme sem jáko trúden. Tak čútím, ka se mi približáva slédnja vóra. Tákši je žíték, ne stáne niti na edno minuto. Mládi, veséli i z-ocelnimi kotrigami sem se vzéo na pôt. Krepkost mi je ládala vu žilaj, goridánja, vnôga doprinesiti sem želo. I dokeč sem do etega mao prišao, vidite, ka je grátalo z-méne! Niti sem nê vzéo napamet, ka mi je ôči posvét vgasno, ka sem vu hrbti opúklao, ka so mi vlasjé osêrili i gláva mi je pišlívá grátala. Pa je jelibár tak? Ví te túdi vsi tákši. Dobro znam, ka si radi nezmislíte na tó, tó túdi znam, ka me ne glédate z-dobre vôle. Mrzím se vam, ár vas na preminjenost opomínam. Ali zátó nika nedene. Jas sem to Preminôče, štero nigdár več nazá nepríde. Jas slobodno gučim k-vam. Vnôgim sem sa-

mo skuzé i žalost prinesao v-preminôčem leti. Dosta trôšta i želénja sem zničo. Keliko namenjavanja sem prekrížo. Bojíte se me? Tak mislíte, ka sem húdi bio k-vam. Pa bogme samo nemočen. Obtrúdo sem, zátó odhájam. Ali tú vam niham nika velkoga i lêpoga. Trôje moje decé i moje vnôgo skúšenje. Ne želém od vás, ka bi me radi meli. Dobro znam, ka vaša pamet na pridôca glédá, oči vaše na ta prišestna glédajo, li samo to vzemite od méne z-dobroga srdcá, štera vam dam. Pozábte vi túdi vašega žítka ta pretekôča i neprijétna dugovánja. Ár sem jas ta žalostna Preminjenost, to težko pozábleno Preminôče! (Preminjenost z-težkim tálom odhája.)

Prišestnost: (vesélo, nábrsno, posmehávajôč stópi notri.) No lúd-jé, prijátelje, prišao sem. Znam, ka me čakate! Oči so mi žerjave, têlo mi je puno môči, žile nábrsne, kak ocel. Jas sem tisti, koga vsáki lúbi. Jas sem Prišestnost. Jas namálani devojk blájženstvo. Jas dam môč mladézni očam. Jas včínim vedrne

i lépe omračene megléne dni. Jas zastávím glás ti jočéči i na istino preobrném, spunim želênja. Jas darujem tomi vmérajôcemi z-moje dobre vôle esče eden-eden dén žítka. Prišestnost sem! Toga vekivečnoga, útrášnjega smehéči tündér. Vsi me ljubite, dobro véim. Ár sem jas cio, odméne čakate vašega zburkanoga žítka mir i pokoj. Lepši de vam žítek, či na méne glédate. Vse od méne čakate, od koj se vam senja, kí na koj, ali od koga kaj čakate, kí se kaj trôštate. Ljubte me i vúpajte se vu meni. (Nanjzi se i odhája.)

Šatan : (je vsepovsédik nalečeni, gde to dobro znáči, gatiti trbê. Vesélo stôpi nostri. Guč njegov je do konca špotáren.) Lépi dober večér vam bojdi, ženke, gospé, možki, gospôdje, mládi, stári vsém navkúp. Jas sem túdi tú, indašnji poznanec vsê eti bodôči. Ka što sem? . . . Vse felé. Jas jako dosta iménov mam. Mojo zmožnost, vsi dobro znáte, ka jo nemire prebroditi i razložiti. — Što sem? — Tak me zovéte : Šatan, te húdi, zlo, vrág, Hojdič, Lucifer i Bôg vé, kak esče? Ali dônok sem vam Bôg. Ali dnes se me záto nika nebojte. Veseliti se ščem z-vami i tô ščem, da se i ví veselíte z-menom navkúpe. Tô stáro leto pokopajmo z-vesélov mužikov, z-dobrim vínom i ômutnosíjov. Dnes bom jas diktálivao nôto, ár sem jako dobre vôle. Moje ôpravice, štere sem v etom pretekôčem leti doségno, so više trôšta i računanja velike. Vu pekla kalendaríji poduploma bodo oznaménjene. (Vesélo se smehé.) Tak míslim, ka vsi dobro znáte. Zaman se dévate! Dobro znáte vsi (z-monotnim glásom je naprê nosi) : Trônuše sem sporúšo, králov, poglavárovo žítek sem vuspao ; povôdni, sühôčo, mraz

sem prinésao, skoron bi se mi pá posrečilo bojno, vmorstvo na národe prinesti, z-súkešínov, krízov cêli svét osipati. Opúščávanje, famílijov mantre, sirotíc, vdovic jávkanje, nevola sprevája potí moje. (Pá se smehé.) Pá je več nezadovolni, brez posla lúdi ; vékši račun je ti strádajóči, starajôči i jočéči nevolákov. Več je samovmorcov, kôdišov, vu težki betegê bodôči. Povnôžali so se húdodelci, tatvia, hamičija, túhotapstvo. Sejao sem nesreče, odúrnosti, sebičnosti, svaje, nelúbéznosti semen, štero se lepô osnávla i z-bogatov žétvov trôšta svét. — Vidite, vse tô je moje oblásti delo. Tô sem, vídite jas, vaš dober tanáchnik, vaš dober prijátel, te Šatan. (Naglás se smehéč i poplesávajôč odhája.)

2. pokáz.

Premínjenost : (Notri prilázi i dolí séde.) Čítim, ka mi je tú slédnja vóra. Z-radostjôv odhájam, ár mir i počinek želém. Kak dobro mi bede že počívati, ár sem preveč obrtúdo. Kamči bár mi nebode skúz i trplénja viditi. Li samo edna težka mísel mi trápi srdcé : Na koga naj zavúpam te moje lúbléne — deco moja? Što bode na njé skrb nosó, ár esče nebodo mogli obsebi ostáti. Slobôd vzemem odnjíh. (Z-težkim glásom zové.) Vera, sín moj, hodi notri!

Vera : Tú sem, drági oča!

Premínjenost : Dolí si sedí eti primeni, sín moj i poslúhni očé tvojega slédnje reči. (Vera si dolí séde k-océ petam.) Vadlújem ti, moj sínek, ka si mi tí bio nájprijétněši med mojov decôv. Znábídti záto, ár si nájstarěši. Či si pri meni bio, sem se vsígdár za krepkoga čúto. Či me je kaj bolelo, za tvojo rokô sem se prijao. Či sem te v-

Svetlonositelica.

nároče vzéo, včasi mi je ležê grátalo, ešče i med skuzami sem blájženi bio. Moj sin, zdâ odhájam, eti vas povrzem. (Kúšne ga.) Ód vaše prišestnosti se bodem paščo skrbeti. (Zaskuzi se). Idi, moj sin, zezovi notri Trôšt sestrico (Vera notri zové sestro). Trôšt, notri hodi!

Trôšt: Eti sem, oča.

Preminjenost: Sedi si doli i slišaj me edno malo. (Doli si séde.) Viš, moja čí, obstarao sem, vsedugonê odhájati mam. Jelibár tó znaš, ka sem te lúbo? Ali tó nevêš, ka kelko mam tebi hvaliti. Gđa me je caglost obvezela, nôvi cil se mi je skazao, čí sem se na tébe zgledno, kakšté sem se prepêkao, kakšté sem dvojio, tí si mi vsigdar môč znala podeliti, z-trôštom si me napunila. Tí si mi bila vu kmičnoj nôči vodéči posvét. Tak je! morem vadlúvati, Trôšt, brezi tébe bi neznošeni bio žítek moj. Tí si mi razvedrila megléne dní moje z-onov miseljov, ka de vütro vse jakše i prijetněše. Čí bi tebé nebi bilô, trplénje, mantra bi bio žítek moj. Zahvalim ti, drago dète. (Kúšne jo. Trôšt se zajôče i Vera žnjôv vréd.) Zezovta notri to nájmenšo sestro: Lübézen. (Trôšt jo zezové.)

Lübézen: Eti sem, ájtek, lahko káj želéte?

Preminjenost: Doli si sedi, drágo moje, na ete stolec i pazi na moje reči. (Lübézen si doli séde.) Tí si to nájmenše med môjov decôv, rávno te tak lúbim, kak tiva starêšiva, tvojega brato i sestro. Tí si dosta bila meni vrédna. Čí sem te z-sebom vzéo na pôt mojo, vsepovsod so se obêselili lüdjé. Žalost njihova se je na radost obrnôla; srditost na lúbézen; protivínstvo na dobro volo. Z-familj vüst je pá čüti vesélnoš. Tak siromáci, kak bogátcí

so se veselili, čí so tebé vidili. Tí si dála vrédnoš onomi cvéti, štero je pojbar deklini ponúdo. Ti si zmirila i mír, lúbézen je grátala med protivínkmi. Z-tebom je vsigdar vedrni bio žítek. Brez tébe bi prázen bio moj žítek i dosta bi mi falílo žnjega. Zdâ pa, čí moja, odhájam, obstarao sem. Ali nika se ne boj, dète moje, nebodeš ostávleno, za tébe še tüdi poskrbim. (Lübézen se zajôče.)

Deca moja, brezi vás moj žítek nebi bio popolen, vsigdar bi falíla žnjega ta práva vrédnoš, te právi kinč. Zdâ sem že celô obrüdjeni, odhájati mi je. Idite tak zdâ že lepô vu méri vö, nihájte me na samoga. (Odhájajo.)

3. pokáz.

Preminjenost: (Sam vu sebi) Tak je! odhájati mi je, ali ka mi bode z-otrokmí. Na koga je naj zavüпам? Ka bode žnji, čí mené nede? Da bi nikák bio, što bi... (Nanágli se od zvóna eden glás čüje.) Eti sem jas... (Na té glás Vera, Trôšt, Lübézen se stráhsíjo i notri hítijo i doli si sédejo pri oči.)

Šatan: (Notri stôpi, šálno po štároga pléčaj zdláncov namali vdári.) Dober večér, stári cucko. Kak vídim, si že nakonci. Bogme, bogme de dobro se ti za dráge tvoje kak nájhitrê poskrbeti, ar ti kratki naide bidti čas. Viš, jas sem vsigdar prijaznívi bio k-tebi, čí si se ti rávno nê prispodobno znášao k-meni. Gotov sem v-skrb vzéti tvoje trôje decé. Oblúbim tí, ka njim veren oča bodem. Tákšo zgojo njim dam, ka de se vsáki čüdüvao nad njimi. Tak bogme, otroki. (Smehéc je po pléčaj stecka.)

Preminjenost: Jas se nevüпам vu tebi, ár si ti vsigdar vsá-

koga vkano. Svojo deco jas nebi vúpao na tébe zavúpati. Na koga-šté drúgoga ráj, ali na tébe nê!

Šatan: (Šatan neposlúhša dosta starca, samo deco mújštrá.) Ka míslíš? Meli do vse, ka do samo želeli. Tak bom je líbo, či bi lasno moji bilí.

Preminjenost: Tô verjem, na krívo pôt bi je spreobrnó!

Šatan: Jas? A tô pa just nê! Bôgšo zgojo bi njim zagvúšno dao od tébe. Ka njim je imé?

Preminjenost: Nebojte se, moja deca. Odgovárjajte batrivno.

Vera: Moje imé je Vera.

Trôšt: Moje pa Trôšt.

Lúbézen: Moje je Lúbézen.

Šatan: Lêpa iména si njim darúvao. No, ka bi radi bilí, deca?

Vera: (Bativno) Jas krepkost ščém bidti, štera zoceliva človeče dobro naminjávanje i želénje. Môč, štera toga spádnjenoga gori pomore, pokrepí. Môč, štera junáke, bojúvnike, mantrníke dá svéti.

Šatan: Kak čújem, deklamálivati že znáš, ali neverjem, ka bi tí krepkost bio, bole slabost.

Trôšt: Jas bi okó rada bila, štero bi ešče tam vidlo, gde je kmica, rama, štera bi i tam prijéti znála, gde se tak vidi, ka nika nega; nóga, štera z-gvúšnostjov stáple po jedínoj semtá se gibajóčoj deské túdí.

Šatan: Hm... Hm... Iê-poga trôšta deklína si, tô je gvúšno. Ka pa tí nájménša? Ka pa tí za svéta premetávajóči predpravk nosíš vu svojoj glávi?

Lúbézen: Jas ogen ščém bidti, šteri nežgé, ne práži, nego rávnotežno toplóčo dáva. Tam bi rada bila vu vsákóm krôži famíliji,

vu vsákóm srdci.

Šatan: (Smehéc) Ha-ha-ha, tô je nika prvovrstnoga. Zaistino sem se vu cêlom mojem živlénji tak velkoga trôšta plemenom ešče nê naišao. Ali, či k-meni pridete v-šólo, nika malo se vam vuvsem premení vaše štímanje.

Preminjenost: Ka bi pa tí tak činio žnjími?

Šatan: Obprvim bi njim drúga iména dao. Vezdásnja so jáko prôsta i níkšega pojema nê, z-recjöv nê so prípravna.

Preminjenost: I kakša iména bi njim darúvo?

Šatan: (špotárno) Za volo tebé velkoga poštvúvanja bi samo nika malo premémbe činio pri vsákoga iméni. Li samo nika malo bi prikapčok-vsakšega iméni.

Preminjenost: Zagvúšno me radovédnoga činíš?

Šatan: Neveren bi bilô Vere imé. Viš, samo malo nači.

Preminjenost: Pôleg tébe míšlénja nê, ali pôleg mojega pa dosta.

Šatan: Glédaj bár, preci tí posvedočim. Vera môč ščé bidti, jeli-bár? Na viš, práva môč bi li tak znála bidti, či bi njemi nevera bilô imé. Zmožnost bi bio (k-veri se obrné) Ti bi bio svéta ta edna velka zmožnost, štero bi lúdjé vu tebi poznali, díčili (navdúšeno). Lúdjé bi na tô imé od tébe trepetali. Tí bi bio svéta gfbnik, nájvékša môč, štera jeste.

Preminjenost: Vídím té móči posledice. Žnjé skuzé, dresélnost, tožbé shájajo.

Šatan: (Niti tá nepází, káže na Trôšt.) Jeli bár, tí si Trôšt? Tí bi bila Potrôštna. Štera že nepotrebúje več trôšta, doségnoła je to nájvíšio

želénje, kraljica bi bila, zdá pa etak ostáneš samo eden pisnivi cvetek. Na trónuš bi prišla, milio i milio verníkov bi méla, dokeč zdá samo ništerni živléneč gléda na tébe i túdi samo brez tróšta. Odíčena kraljica bi bila. Prédnja med mojimi zmožnimi.

Preminjenje: Jaj bi biló te lúdém, či bi pôleg tvojega recepta zrásla gori moja či.

Šatan: (Na Lübézen káže.) Jelibár, tí Lübézen bi ogen rada bila?

Lübézen: Tak je.

Šatan: Tvoje imé bi se túdi samo edno malo preménilo: Nelúbéznost bi se zvala. Pôleg moje zgoje bi tí uprav ogen bila. (Navdúšeno) Ogen, šteri žgé i opúščáva. Ogen, od šteroga trepeče svét. Vse-povséd je tam, gde človék živé. Ogen bi bila, šteri bi lúdi eden na drugoga gnao.

Preminjenost: No, tó si uprav stanovito povedao. Ogen bi bila, za šterim samo opúščenost i ničes ostáne.

Šatan: Z-tvojov trôjov decôv bi cêli svét podzájao, oni bi bilí svéta gospôdje.

Preminjenost: Viš, viš, pá me vkaniti ščeš. Ali ne posreči se ti, vu dúgom mojem žitki sem povôli prilík meo skúšenosti si spravití. Vidiš eti ete napunjeni žakel? Z-kúšenjom je napunjeni.

Li samo edno málo rěčko pride-neš k-vsákoga iméni, njihove cíle túdi sprímleš i dónok bi je vkano i znoro ete cêli svét. Nedam ti je prék, nezavúpam ji na tébe, bráno je bodem do slédnjega mojega pňanja. Zadosta je biló z-tvojega vladárstva, šteroga sád je mantra i jávkanje. Nôvi svét more naprê príditi na eto mantrepuno zemlô. Tebé ku-

ném vu vsamogôčega Bogá svétom iméni. (Šatan se na kunénja glás vküper skrči i názdrit prôti dveram samlá, kak Bože imé rěč čüje, med špotárnim smêhom nesrámmo vó šajdra. Grnjalo (povís) se doli pústi.)

II. PREDJÁNJE.

(Med prvim i drúgim predjánjem pauze nega.)

1. pokáz.

Preminjenost: (Preminjenost sam vu sebi, sledi Príšestnost. Deca spíjo.) Ka naj činim, na koga je naj zavúpam? Paščiti se morem, ár de vóra včasi bila, i teda de že vse kesno. (Pri těj rečáj túžno z-doj povíšenjenov glavôv Príšestnost ide vdiljek po hiži.)

Preminjenost: Jelibár, tí si Príšestnost!

Príšestnost: Ti si pa Preminjenost?

Preminjenost: Jas sem. Veselí me, ka sva se naišla. Doli si sedí eti edno malo, ka va si káj zgovárjala. Vém se midva tak naréci náideva, komaj kak si v-rôke ségneva, že se lôčiti moreva. (Med dokončétka i začétkom leta malo časa jeste.)

Príšestnost: (Površno bodóci) bogme je tak (doli si séde).

Preminjenost: Povè mi zdá, ka tí falí, ár te vídim, ka si jáko túžen i doli pobití. Znábidi bi ti mogao zmočiti, ali konči bár ništerni tanáč dati. Dosta sem probao i skúso vu mojem žitki, dosta tákšega znam, od šteroga se tebi niti nezdí.

Príšestnost: Bogme je jáko težka moja stáva, velko bremen mi teží srdcé. Vsáki človík je blážení. Vsáki se veselí nôvomi leti, nôvi dël se začne žitki. Vsáki od méne čáka svojega tróšta spunenje, svo-

Za čiščenje krvi

nücajte **PLANINKA čaj-BAHOVEC**“.

Že je vnoгим celo poznáno i nemre se nigdár zadosta toplo priporáčati, naj se človečemi teli morejo od časa do časa, ali nájbole spomládi, i v jeseni s pomočjov naturnoga vráčenja dovájati takše snovi, štere telo očistijo od naloženi snovi i obnávlajo krv.

Náj to vráčenje za obnávlanje i čiščenje krvi zaistino nájbole zdravo oprá-vite, to je z nájbole natúrnov snovjov, pijte po apotekári Mr. L. Bahovec v Ljubljani sestávleni krv obnávlajoči i čisteči „**PLANINKA**“-čaj, šteri je nájbole sprobani. Kak se že iz iména vzeme, je „**PLANINKA**“-čaj sestávleni vékšega tála s planinski zdravilni rastlin. Z osebnov pažnjov i skrbjov je odebráno vremen za pobéranje poedini rastlin, ár je nej vseedno, v šte-rom letnom časi se poberé rastlina. Zdravilne rastline, ki se nücajo za sestávo krv obnávlajoči čistéči „**PLANINKA**“-čaj, se rávno v onom vremen beréjo, gda so v nájvéšoj meri napunjene z zdravilnimi soki.

Kak se iz spodnjega vidi, se nüca „**PLANINKA**“-čaj zavolo svoje sestavine i zdravilni snovov rastlin z dobrim náshajom pri naslednji bolečinaj :

- pri **začeplenosti**,
- pri **slaboj prebávi**,
- pri **napetosti tejla zavolo črevesni plinov**,
- pri **slabom deli črejva**,
- pri **betežni jétra j i žuči i pri žučnom kamni**,
- pri **zlátoj žili (hemoroidi)**,
- pri **ugojenosti prekomerne debelosti**,
- pri **rázločni kožni bolečinaj (moral, koprivasti osip, prištvo, sujedica itd.)**
- pri **ovapnenji žil (arterioskleroze)**.

Ka se ognete vsej tej bolezni i náj se morete radívati potrpečemi zdrávji, je dobro i se vsakšemi more prepo-ráčati vsákšelejtno 6—12 tedensko vráčenje s

„**PLANINKA**“ čajem **BAHOVEC**,

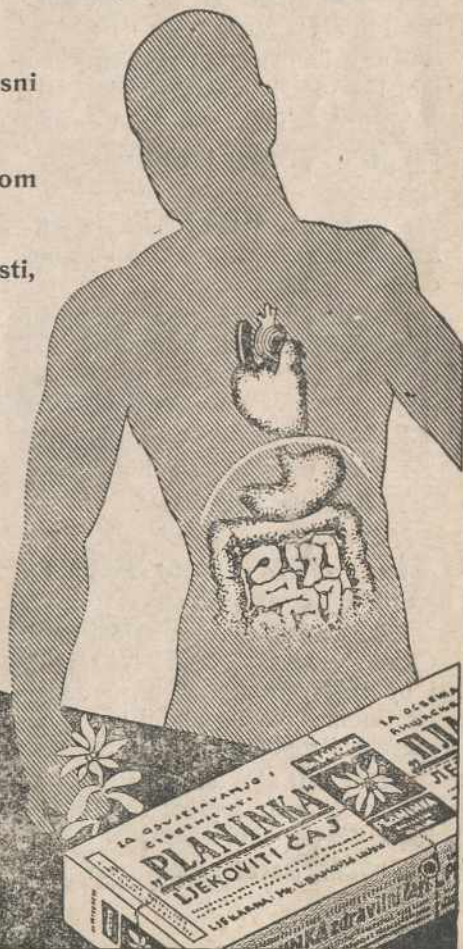
sestavlenim z vékšega tála z najbogši zdravilni planinski rastlin.

Proste v apotekaj izrečeno samo

„**PLANINKA**“ čaj **BAHOVEC**
v plombirani paketaj
i z adresov izdelátela

Mr. L. BAHOVEC,
LIUBLJANA

Reg. Sp. br. 2834 od 23. I. 1935.

jega namenjavanja, teški pitanj raz-pravljanje. Milion oči gléda na méne, milion srdc k-meni zdüháva i jas (premišláva si) jas . . . tak čútím, ka se vkanijo vu meni.

Preminjenost: Radújem se odkritosti tvojoj, vse si mi stanovito vadlúvao, nê si opojeni od zmožnosti, od oblásti tvoje i neiščeš, nezgánjaš lúdi díke i vdánosti.

Príšestnost: (Premišláva si globoko.) Tak čútím, ka mi nika falí, nê sem vu vsem pripravleni, k-njega pozvánji i lúdi čakanja popolnomi spunjenji. Pomenkáva mi môč, falí mi voditel (hênja, tak da bi na koj drúgo šteo zgovárjanje preobrnôti). Eto so tvoja deca?

Preminjenost: Vsi trijé so moji! (k-deci!) Deca, stanite gori!

Vera — Trôšt — Lübézen: Jelibár, nê je nazâ prišao on grdi človek?

Preminjenost: Tisti je odíšao i več ga nede nazâ. Ali mámô drúgoga gosta.

Lübézen: (ga gléda i k-njemi ide) Tô je nê húdi človek. (Doli si séde pri njem, Vera i Trôšt setúdi k-njemi pridrúžita.)

Príšestnost: Ka vam je imé?

Lübézen: Jas sem Lübézen. .

Trôšt: Jas sem Trôšt.

Vera: Jas pa Vera.

Príšestnost: (K-Lübézni) Ka ščeš bidti, či gori zrastéš?

Lübézen: Jas ogen šcém bidti. Človeči srdc toplôča . . . Nê zgajôči i opúšćavajôči ogen, nego topel. Nestanoma goréči, famílij kotríg segrévajôće toplôče ogen.

Príšestnost: (strsnovši se) Z-rečjöv, tí srdc toplôča ščeš bidti? Kapa tí? (na Trôšt kaže.)

Trôšt: Jas bi palica rada bila,

na štero bi se tí obrúdjeni lèhko naslánjali, žnjöv se podpérali. Zvézda, štera bi tém zablôdjenim pôt kázala.

Príšestnost: (z-radostjöv) Z-rečjöv, tí pôti kazáč ščeš bidti tim zablôdjenim? Kapa tí? (nemirovno na Vera kaže.)

Vera: Môč, krepkost šcém bidti, z-šterov je li obládati mogôče.

Príšestnost: (gori skričéc) Ti môč, krepkost ščeš bidti? (Deca neščejo duže poslúhšati, vóidejo k-Preminjenosti.) Dícim eto minuto, štera je mené esi pripelala. Naišao sem, ka sem iskao. Tê so falili meni. Zdâ že gvúšno znam.

Preminjenost: Znao sem, ka so ti tá falila. Vúpao sem se, ka i sam vu sebi gori prídeš na tó, kâ brezi vere, trôšta i lübézni nebodeš vúpao začnoti nôvoga leta potúvanja. Brezi tê bi tak nebi mogao blagoslova prinesti, nebi mogao nikomi zadovolšćine i sreće darúvati. Tí si samo blišćéci posvêt, šteroga je nemogôče prijéti. Brezi vere, trôšta i lübézni nega príšestnosti. Tô trôje dá li samo právo bláženstvo.

Príšestnost: Oh, kak, kak bláženo se čútím, ka sem se toga vćakao, àr etak z-gvúšnimi stopáji lehkô začnem zdâ že moje dúgo potúvanje.

Preminjenost: Jas se túdi veselim, ka si tak naišao to právo pôt. I z-ednim bi meo k-tebi edno prošno. Že samo ništerno minuto mam odzajaj z-mojega zemelskoga žitka. Rad bi moje decé šorš vu gvúšni rokáj, vido, teda bi mirovno doli zápro na vekivečen sen očí moje. Jeli ščeš moje deco vu tvojo skrbnost vzéti?

Príšestnost: (z-radostjöv) Tô je jedíno moje želénje.

Preminjenost: Jeli boš je lúbo nateliko, kak je jas lúbim?

Príšestnost: Bole bom je lúbo, kak sam sebé.

Preiminjenost: Zovi tak notri mojo drágo deco! (Deca notri prídejo, pred očom doj pokleknejo.)

Preminjenost: Drága moja deca! Tú je slobódjemánja vóra. Oblúbo sem vam, ka se skrho bodem za vás. Eti je on môž, ki vas vu skrb vzeme (káže na Príšestnost). Bojdite krepki, lúbte se med sebo. Príšestnost, tebi pa ete žakel darújem. Moje skúšenjá so v-njem, šterim velki hasek máš vzéti. (Vóra dvanašet záča biti, Preminjenost znák nagne glavô, med kucanjem ti nazôci se grnjalo dolí pústi.) Preminjenost dúšo pústi.

2. pokaz.

(Príšestnost, Vera, Trôšt, Lúbézen pred grnjalo stánejo.)

Príšestnost gučí: Blážno nôvo leto želém vsém, mládim i stárim!

Bláženêše i lepše, kak je to premi nôče bilô. Dobro znam, ka kí ste trpelí, kí ste žalost melí, od nôvoga leta čakate na svoje rane vrástva balžam. Dobro znam, ka ste želni znati, ka vam má prinesti tó nôvo leto? Jeli vaši senj, želênj spunenje, ali pa ešče vékša vardévanja čakajo na vás? Príšestnosti pokriva nemrem pred vami odkriti, ár je tó Stvori tela môdrost tak zravnaia. Ali tó edno vam lahko ovádim i naznanim: Tákša má bidti vaša príšestnost, kakša je vaša vera, trôšt i lúbézen. Li teda vas nede bantúvala mantra, trplênje; li teda vás neobláda težkôča, kríz žítka, či te vervali vu Vsamogôčem, či nebudete vu drúgom trôšta iskali, li samo vu Kristuši, vu vsê nás Odkúpiteli; či te eden toga ovoga z-čístoga srdca lúbili. Našega žítka skrovnost, štero nesmimo pozábiti je: **vera, trôšt i lúbézen.**

(Konec.)

F. J.

Bogà lúbézen.

Bôga lúbiti! ti náj bode pozvánje!
Tô se rano navči, oh vandrar zemelski!
Da blázeni bodes ednôk tam odzgora,
Vu vekvečnoj diki, kak pôrgar nebeski.
Z-perôtni dúhovnimi se gor pozdigávaj,
Gde ti čáka dúšo oča milostivni.
Milo te zové on, verno dête svoje:
„Hodi, počíni si z-menom i vu meni“!

Lúbi Bogá tvojga! tô ti velí Jezuš
I naj tô popolno moreš doprinesti,
Je z-svétov lúbéznov té nebeski virtus
Vu példi pokazao že vu žítki eti.

Nê samo vu rêči, nego z-djánjem, z-žitkom,
Z-svétim svojim dúhom gorêc navdúšenim;
Tak je posvedočo, ka je eden z očom
Z-lübénostjov Božov v-srdci napunjenim.

Lübi tvojga Bôga, kak Kristuša vernik,
Da se žnjim vjedínaš že eti vu žitki!
„Z-cêle tvoje dúše ino zevse môči“
Li njega, nê drúgoga máš ti iskati!
Či si njega naišao ober zvêzd v-visíni,
Vužgána ti v-srdci tá svéta občútnost:
Križ mirovno nosiš, dúša njega želej,
Tak že eti náideš pokoj i mirovnost!

Lübi tvojga Bôga! Ár je on Lübézen!
On vse blagoslovi, napuni i posveti.
K njemi prispodoben li samo tak bodeš,
Či se žnjim vjedínaš v-srdci i pámeti.
Svêta toga márnost je nigdár nê stálna,
Kak meĝla razide, je zvodna, čalárna.
Ali v-njem živeti, vu njem prebívati
Ti na dobro slúži, öročína stálna.

I Lübi tvojga Bôga! On ti boj bogástvo,
Štero ti nevezme toga svéta jálnost.
Či te bár tak doide: križ, mantra, nevola,
Žitka pogübel, smrt, kakšté velka žukost:
Či si njega Lübo više ober vsega,
Se nemaš strahšiti, bojati nikoga!

F. J.

Muzika naprávi Lüdi srečnêše i sposobnêše.

S pomočjov praktični navodil svetsko znáne muzikalne firme Meinel & Herold se lejko odraččeni kak deca z najvékšov lehkotov navčijo igrati na vsakši inštrument. Firma dá navodila vsakšemi küpci brezpláčno, inštrument sam se pa dobi pri njej po zvünrednoj niskoj cejni za toga volo, ár eti küpíte včasi s fabrike, ali v fabriškem skladišči. Tej inštrumenti májo prednost po cejlom svejti zavolo čistoče glása i dobre kvalitete. Jugosl. odávna centrála fabrike muzikalni inštrumentov MEINEL & HEROLD V MARIBORI št. 242. razpošila na prošnjo svoje krasne slikane cenike sploj brezpláčno.

Jezuš v pripovêdkaj.

Od Jezusa ešče i pripovêdke dosta fabulnoga gučijo, štere njegovo božično zmožnost, čüdačinjenja i k-lüdém dobrovolnost svedočijo.

1. Erjáva ničestna podkôv vu práhi.

Jezuš je z-Peter vučenikom potüvao, düga práhšnatna pôt je bila pred njima i daleč je në bilô ni vési, ni vretine, z-šterov bi si žeden pôtnik žij potihšao. Në je bilô nindri ni ednoga dréva, v-šteroga sénci bi se otavo i počinek naišao, pa je goréča hica bila, sunce je pečéc sijalo, kak je tó vu poldnéšnji krajínaj návadno. Peter je ôd hice i žija grozno mantráni, že komaj nogé zdigáva, malo falí, ka tá nepohája. Kak tak ideta, ideta, Jezuš na cesti vu práhi edno erjavo podkôv zaglédne i velí Petri: gori jo vzemi, što zná na koj de tó ešče dobro! — Peter se tá zglednovši, nemáratno ercé: në se je vrédno za njô doli prignoti, erjavo staro blágo je, nema nikše vrédnosti. Nebôga vučítela. — Jezuš skrivomá gori vzeme podkôv, v-žebko jo dene i dale potüjeta.

Peter se záča tóžiti, ka ga žij vmorí. Za máli čas ôzdaleč zaglédneta edno málo vés, štera se bliže vídi, kak je pa v-resnici bila.

Trpi edno malo, vse dugo në-tá prideva, ercé Jezuš. Uprav sta tá prišla po pôldrúgoj vóri potüvanji. Dokeč je Peter pri hižaj vodó iskao, ár je tam në bilô pri vsákoj hiži stüdenca, z daleča so nosili za pitjé vodó, Jezuš je v-starínskoj bôti podkôv ôdao, dôbo je za njô trí celé krajcare i kúpo je za njé na pláci skrivomá črešnje, potom sta dale potüvala.

Peter se pá záča tóžiti, ka je grozno žeden. — Hja tû je bogme tak, Bôg zná gda prideva pá k-vodi!

Ercé njemi Jezuš. — Zdá je vó vzéo z-žebke edno zrno črešnje i tak jo je tá pústo, ka je Peter në vido, ali kak jo na tle vpamet vzeme, se hitro doj prigne i radüvajôč právi: nikák je eti edno zrno črešnje zgúbo, kak dobro de tó prôti žiji i friško si jo je v-lampe djao, prôti žiji njemi je uprav otávajôč spádnola. Dale potüvajôč Jezuš pá edno zrno tá pústi. Peter jo pá gori popádne i v-lampe vrže erkóci: Tû se je nesao nikák črešnje, da je eti pá edno storo. Jezuš se vu sebi smejećí, nestanoma tori črešnje, Peter je gori pobéra i troši. Rávno stô zrn je dôbo za one trí krajcare i vse je tak po ednom tá spústo, Peter je pa gori spôbrao i žej si žnjim potihšao.

Jezuš ga píta: ešče itak žijaš? — Hvála Bôgi poménkao mi je. Blájženi človek, kí je je storo! Otavo me je žija i gláda.

No viš! ercé njemi Jezuš. — Za stáro podkôv si se në šteo doli prignoti, ár si jo za ničes držao, zdá si se pa stókrat prigno za njô küplene črešnje. Tak, kí je vtraglívi, kelko več more delati! — Në je vsigdár tisto práva vrédnost, štero človek za tákšo míslí, dostakrát njemi i to zavrženo k-haski príde. Zdá njemi je povedao črešen hištorijo, z-šteroga je Peter sam od sébo prevido, na kak velki hasek njemi je slúžila ona v-práhi ležéča, erjáva, ničestna podkôv.

2. Brátva.

Jezuš i Peter med potüvanjem v edno tákšo vés prideta, gde so se rávno k-brátvi pripravlali. Peter prosi Jezusa, naj njemi dopústi, ka on

tüdi poglédne, kak teče doli brátva, ár je ešče nigdár nê vido brátve. Proso ga je nadale, naj nede čemenen, či večér tüdi nepride včasi domô, ár bi rad přešanje tüdi glédao, ali vráta naj nezaklene doli, da ga nede trbelo gori goniti, ka bi ga notri púšcao. — Jezuš je privolo.

Veščarje so z-velkov parádiov šli vu vrêhe, kôla za kôli so se pelala z-naklajenimi delavci, kí so vesélo popêvali, juvkali, z pištolami strêlali, banda je igrala, tak da bi cêla vês gostúvanje slúžila. Cêli dén je vesélo tekla brátva. — Edna tákša brátva je bíla, kakše je že dávno nê bilô. Trstje se je z-koljom vréd tá obračalo pod bogatim grozdjom. Letina je za gorice že dávno nê tak vugodna bíla, kak zdá. Grozdje se je lepô vóosnôvilo i dozorilo, jagode brezi vse falinge bodôče so se lúšno ponújale na jesti; veliki grôzdeki, liki máčke so vísili na trstji. Tak obilne brátve je več nê pômnilo lúdstvo. Pred Petrom se je eden nôvi svêť pokázao, ár je zdá vido obprvim brátvo i vžívao njê násladnost. Mošt je sladši bio od cukra i medú. Z toga bode ešče víno, ná zavré, iskrilo de se, džündžalo med natákanjem, tak da do se zvêzde blíšcale ponjem. Tô de ešče metalo z-pêt te nájkrepše glavé i vinske brátce, — so si zgovárjaii vrêški vértovje.

Peter je bogme pozábo domô idti. Večér je tüdi tam ostano, proti gojdní je přišao domô. Jezuš njemi ercé: Kak je tó, ka .si tak dugo vônê ostao, gda si rano obečao domô príditi? - Gospodne, odpústi mi, nê sem mogo tam niháti veseléče lúdi i tüdi so me nê pústili. — Tak je velko veselje bílô i zadovolnost? — píta Jezuš. — Oh Gospodne, tó je z-rečjôv niti nemogôče vöppevdati, právi Peter. — Z-rečjov zado-

volni so bili lúdjé? — píta nadale Jezuš. — Jáko zadovolni, právi Peter.

Kapa, kaj so se spomínali z-Bôga? — Pri velikom veselje njim kaj tákšega nê přišlo na pamet, odgovori Peter. Jas sem bár nê čüo. — Ali čüo sem dosta neprípravnoga, gnúsnoga guča, ešče i kunênje. — Potom sta si več nê zgovárjala. Jezuš je žalosten grátao, Peter je pa zâspao.

Na drúgo jesén sta Jezuš i Peter pá v-tisto vês přišla, gda so se k-brátvi pripravljali. Peter se je pá na brátvo proso, erkôči Jezuší, naj vráta doli zaklene, ár on mogôče samo v-gojdnó prídé domô. Jezuš je privolo.

Ali, kak se je zadrezno Peter, komi je ešče i zdá v-glávi štrmêla lajnka brátva. Brezi vse parádije, z túžnimi obrázmi so šli v-vrêhe, vu srdcáj pobiti vrêški vértovje. Nê je bílô čüti popêvanja, strêlanja, nê mužike glás, tak da bi na sprévod šli lúdjé k-kákšemi siromáki. Vu vrêh prídôč je Peter včasi prerazmo túge vzrok. Trstje je sího bílô brezi grozdja, li gder, gder je sirotúvao eden-eden piškľavi, nevolen grôzdek z-nezrêlimi, falinčnimi, rétkimi jagodami. Človek je nê naišao za jesti grôzdeka. Či si je edno, ali drúgo jagodo v-lampe djao, je jo včasi vö plúno, ár je trda i kak pelin britka bíla. Skomino je dôbo i neščejojč se njemi je jezik na kunejnje Noéa zgláso, zakâ je gájo trstje? Nikše nepoznane kuke (stvoríčiće) so oblegle trstje, štere so posúšile listje, pôv je vse osipao i ešče je trstje vösposêhnolo, so se lúdjé tóžili. Cêli vrêh je eden plačen dôl grátao. Velko staranje, jávkanje je ob-selo cêlo občino.

Peter je že precí pred večéra mrákom žalosten, vu dúši pobiti přišao domô. Vráta je zaprêta naišao, ali Jezuš je ešče nê spao. — No, ka je,

ka si tak rano prišao domô? — ga píta Jezus, ešče sem te nê čakao. — Oh Gospodne, velka nevola je! Vse njemi je spovedao, kak se ljudjê tôžijo, ceknejo i. t. v. . .

Kapa Bogá kaj nosijo naprê vu toj nevôli? — ga píta. Oh Gospodne, zevšakov drugov rečjov se molijo i Bôga zezávajo, zakâ je je nateliko ostavo i obôžao? — Ka do činili vu toj velikoj sũkešini? — Jezus pa ercê: Nê je je Bôg ostavo, oni sô ostavili Bogá, gda so se v-obilnosti žnjega spozábili!

3. Nezhavnosti nájem.

Jezus z-Petrom prêk pô ednoj vési potũvajôč, že ôzdaleč vídita, ka se pri ednoj kovačnici dosta lúdi grôžja, kak bliže prídeta, se hrabuka, lárma i. t. v. čũje. Ednoga konja so šteli podkovati, ali té se je nikak nê dao, brsao, grízao je i nikak so ga nê mogli prisiliti, k-koncovi je sploh divji grátao. — Jezus i Peter tá prídeta i kak zaglédneta delo, Jezus k-konji stôpi, malo ga spošláta i zapovê njemi nogô gori zdignoti, i konja kopito vkraj vrêže, notri nesê v-kovačnico, gori zglíha podkôv, podkové je, nazâ nesê i k-odrêzanoi nôgi je pritisne, vse tó je konj mirovno držao, niti se je nê geno, z-zdravov nogov ga domô ženêjo. Vsi, ki so tó vidili, so z-lampami i gombami zjzjali, kovač pa potũljenô, brezi rêči, nesrámno v-kovačnico mandiga.

Jezus i Peter dale potũjeta. Na edno leto pá tamtà mاتا pôt. Pá pred tistov kovačnicov velko grôžanje, lárma, krič, preklinjanje čũžanja, kovača nikákí bijejo. Kak Jezus k-coj prídeta, záča pítati zakâ je tó zburkanje? — Te njemi naznanijo, ka je kovač, konji, šteri se je nê dao podkovati, kopito vkraj vrezao, v-kovačnico odnesao i dokeč

je podkôv gori prebio, konj je na pô skrvavio i zdâ jo proba k-coj príteknoti, ali kopito i noga se níkak nezgrábita eden k-tomi ovomi. Konja je zapravo, zdâ ga pa nešče pláčati.

Jezus njim ercê: mir vam bojdi! Kovača pa pred vsêmi pokára govorêci: Zmisli si nazâ, dnes leto sem te vô zmogao z-nevôle, rávno v-tô formo sem mesto têbe konja podkôvo, tí si podkávjanja pláčo gori vzéo i v-žebko djao i niti z-ednov rečjov, ali z-poglédom si mi nê zahválo. Viš, tó ti je tvoje nezahválnosti plačilo. Tó si zamerkej i vçi se sam z-svojega kvára zahválnost.

4. Jezus med veščari.

Sũhoča je bila, prevelika sũhoča! Lúdjé so se starali: ka de z-nás, či nede deždža? Jezus je vu vês prišao i kak drugoga hípa vsigdár povsêd, si je zdâ túdi rad v-guč stano z-lúdmí. Samô se od sêbe razmi, ka so se lúdjé tóžili za sũhoče volo. Tó je bila nájbole aktuálisna thêma na zgovárjanje. Med dugšim zgovárjanjem, i da so se že nika malo sômnili z-kém si zgovárjajo, ár so od Jezusa že telko čũli, ka je on prorok i božično môč má, so tó priliko hítili popádnoti i záčali so njemi nagovárjati, ka bi njemi mogôče bilô zmôčti naj bi deždž prišao.

Jezus kak vsigdár, tak rávno zdâ túdi je nê šteo vtajiti svoje pomôči, ali nê se je túdi šteo z-svojov zmožnostjov preštímávati, nego njim je navolo pústo, naj si zvolijo, gda naj tak ide deždž, gda nišče nebo-de vu svojem deli zastávleni?

Té prvi, koga je pítao, njemi je erkao: naj samo ešče dnes bode lé-po vrêmen, ka se njemi senô posũhí i pod strêho je správi.

Te drúgi právi : vütro mi k-zí-
danji vápno pripelajo, štero morem
dati pogasiti, odlášati toga dela ne-
morem, ár se mi na práh spústiti i
dosta mo kváren, záto naj vütro
ešče neide.

Te trétji pa ercé : bogme po ütři
naj neide, ár jas z-dômi morem
odítiti i prvle morem prosô posê-
jati, ár me sledi dugši čas nede domô.

Te štřti pa pá rávno na po tístom
dněvi za mladítev mašin čáka i či
de deždž šô, teda njemi tô neugod-
no bode, zvôn toga lahko ide šte-
rikoli dén, či de eden za .drúgim
trí-štřiri dní šô, on nemára.

Te pětí pri mlíni gát dá podivati,
k-tístomi pa uprav súhi cajt trbê,
ár či povôden zná príditi prvle, kak
dokončajo, njemi cêlo delo zná
pokvariti.

I tak je vsáki meo níkše neodlá-
šeno delo, štero bi pred deždžom
rad odpravo.

Jezuš je prevído, ka se vešçarje
nikak nemrejo vjedínati, gda naj ide
deždž, záto njim je tanáčivao : „Da
vídím, ka je vaše ravnanje lí se-
bično i nikak nepridete na edno-
razmênje, de nájbôgše tó na Bôga
zaníhátí!

F. J.

Prêkmurski dijáki.

Tô pa naj níšče neprávi,
Ka bi prêkmurski dečákí
Bili preslabi dijáki ;
Vu šterojšté srednjoj šôli,
V-Universe vsákoj dôbi
So, kak „materiál zbráni“
Poznani i dobro znáni.

Gde publice, gde privátím
Moremo tó spoznatí njim,
Kaj ednôk per istum cursum
Smo se tak brigali sursum,
Njim lahko dámo calculuš ;

Prekmurjus bacalaureus
Vu vsáke dôbi znanosti
Eminens, eminentissimus.

Imprimis vu jezičnici
So hvále vrêdni vučenicí,
Példo denem gramatiko :
Májo vu njê velko praxo,
Declinální, conjugální,
Praelegální, allegální,
Jo zná do gláve doj do pět

Z-devét diákov vsê deset.
Eden je nê takši bibas.
Kí nê znao, ka je derdiedas.
Lehko záto tak batřivno
Dámo vsákomi calculuš :
Prekmurjus bacalaureus
Vu jezičnice znanosti
Eminenš, eminentissimus.

Ob drúgim, vu justiciji
Májo velki nágib se včítí ;
Navčí se vsák* nôvi coudex,
Vu vsem je veliki zná nec.

Bori se z-paragraphuši
Šteri jesto v-kontraktuši,
Náimre pa v concertáciji
So obhodni popravici,
Ka i professora tūdi
Prehitijo, Fuit fortis !
Záto, kak prelečé cursuš,
Včasi vó dámo calculuš :

Prekmurjus bacalaureus
So z jurikuma tūdi
Eminens eminentissimus

Zdá pride aritmetica,
Nedoségne ji kritica.
V-mál' prsti májo algebro,
Nepotrebújo kathedro.
Vküpdávanje, vöjemánje,
Povnožávanje, tálanje,
Proportio ino vlomke
I te višiše premere,
Pa detri zláte regule.
So se vse návčili z-prakse.
Záto z-dobre naše dűše
Njim tak vödámo calculuš:
 Prekmurjus baccalaureus
 So z-arethmetike túdi
 Eminenš, eminentissimus.

Náimre pa geográfio
Se radi včijo nesmerno:
Nigdár se je në ódalo,
Teliko map — në trbelo.
Yu kitájskom vsáki váraš
Tak znájo vsi, da bi bio naš;
Lehko pitaš vsáko babo,
Povè ti, ka gde jeste Pó?
Gde gyé váraš? Gde nika në?
Gdetá idti dale ne smè!
Gde i ka je metropolis?
Ergo: stèt hic a calculuš:
 Prekmurjus baccalaureus
 Z-geográfie so túdi
 Eminenš, eminentissimus.

Hodimo k-nummismatiki:
I tó nepüstijo k-kvári,
Včijo se vnóge mumuše.
Ka je bilô inda, ka dnes?
Ménše, vékše, kufre, srebra,
Kakda so vküp, kakda samna?
Gda je bilô nôvo, gda stáro?
Ka je vrédno zdá tak netto?

Vse tó se zlehka navčijo,
Pa niti nepoglédno v knjigo.
Záto v-tom túdi ponovno
Z-lehka calculuš vó dámo:
 Prekmurijus baccalaureus
 V-pènez, kovin znanosti je
 Eminenš, eminentissimus.

Nasledüje zdá chemia,
Ka je? — tó vse dobro znájo,
Kakda amalgamizálni?
Dissolválni, condensálni?
Zrák al' lűft consolidálni,
Medine spreobrnòti,
Ka je ta neutrálna sò?
Sühi grumm je na koj valón?
Kaj obrnòti na vcdò
Ino ničes pá na onò?
Da naj nepride nemeziš,
Gor zamerkamo calculuš:
 Prekmurjus baccalaureus
 Z-Chenije dobijo imprimis
 Eminens, eminentissimus.

K-koncovi — philozophia
Je uprav njim popisana:
Sokráta, Aristotela
Mòdrost je në tak popolna,
I pokoj Diagenesa,
Epicura tèla zgoja,
Plátoja senj vidèna.
Vsa tá so pri nji náidena.
Nji morál je poprávleni:
(Non risátor cum sociis)
Vò povèmo tak in fine
Fináli: vivát domine
 Prèkmurjus sedule discipule!
 Numeris nempe omnibus
 Eminens solutissimus.

Križevske (Prêkmurje) evang. verske občine hištôria od 1783 do 1934.

Po začëtki reformácie se je li hitro razširilo eti med vendslovenskim národom evangeličansko vadlúvanje. Ka kak hitro se je razširila vu našoj krajini evang. vera, nam svedoči v Boreči vési vezdášnja r. kath. kapêla, štero so evang. vero nasledüvajúči verníci v-1535 leti v-gôstom lôgi pozdignoli záto, naj skrita bo-de pred katoličanski verníkov očami. Z-nájstarši napisani podátkov, v-1627 leti gori vzéti púšpekove vizitácie napískov je viditi, ka so v-etoj krajini v-onóm vrêmeni nasledüjôce cvetêce evang. gmajne i cerkvé bilé: Sv. Jurij, Pertoča, Tišina, Murska Sobota, Martjanci, Sv. Benedek, (Ivanovci), Selo, Veliki Dolenci, Gornji Petrôvci (Nedela), G. Lendava, G. Siník, Čepinci, Petanjci. Ka z-eti k-šteroj se je držála Križevska vés, je nekonštatêrano, verjêtno k-Sv. Benedíki. pod iménom Sv. Kríz i filiálna eklezja je bila. Ete filiálne eklezie lást je mogla biditi v-Križevci edna stára kapêla na tak zvanom stárom brútivi. Pri Monostri v-1664-tom leti zbitoga tórskoga šerega eden děl je tú se bêžao i tedá se je zgodilo, ka je eden oficêr na konji se nesêč pôleg kapêle v tekôcem potôki konja napájao, v-kapêle tórmi bodôci strážar ga doli strêlo. Toga officêra ščit (páncél, železni gvant) je na kapêle dverí bio dugo lét prebiti na spômenek, ali da je kapêlo nišče nê poprávľao i začala se je rúšiti, je jo G. Petrôvske fare plébánoš dao razmetati i cigel pri faroša zídajni gori ponücati, tórskoga vítêza páncél je tüdi odpelatí dao i na štale dverí prebiti, šteri se je tam pred 60—70-tim léti ešče dao viditi.

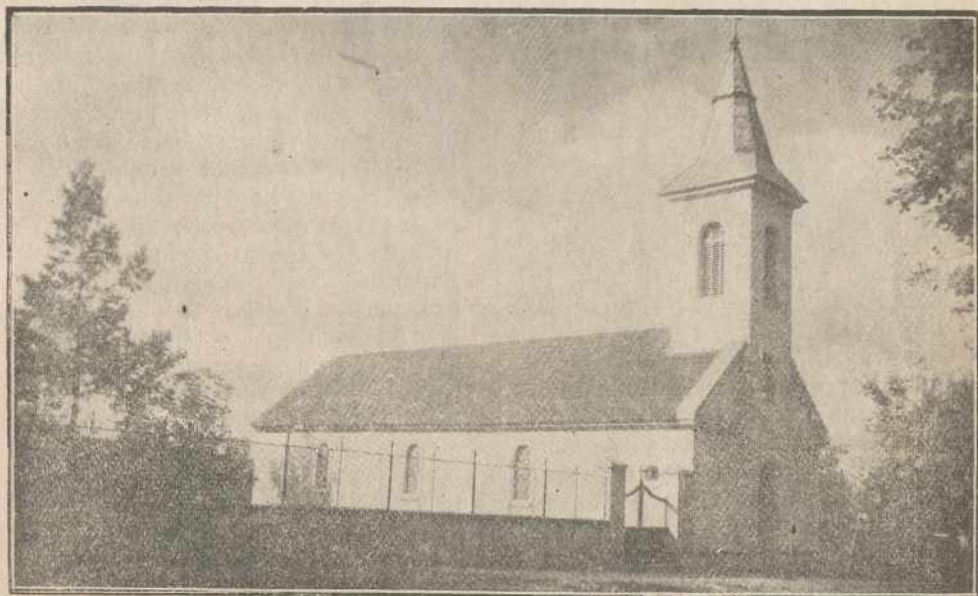
Vu prôtireformacie vrêmeni so naši verníci edenzadrúgim zgrúbili cerkvi ino šolé. Znôva katholizêrani zemelski gospôdje so vojsko poslali od gmajne do gmajne, dühovnike i vučitele so pregnali, cerkvi i šolé so sílov vkrajvzéli. Nájduže je Sv. benedička cerkev obstála vu evangeličanov lastnosti. Tô cerkev so v-1732-tom leti vkrâ vzéli. Od toga vrêmena mao so naši verníci brez cerkvi, dühovnika i vučítela bilí, ali vere so dônok nê ostavili. Pôleg zrvanjanja so evangeličanje samo vu ártikuláriški méstaj smeli cerkvi i šolé držati. K-nam nájblíže so také bilé: v-Nemeščói, v-Nemešdômölki (vu Vašvármegyövi) ino v-Surdi (Somogyvárm.), kama so čeres leta, da so od nás na dvá do štiri dní hôda bilé, naši verníki ednôk, ali dvakrát rômarivali, naj tâl vzemejo vu božoj slúžbi i zživajo Kristušovo večérjo. V-Nemeščói i v-Surdi na vendslovenov račun so slovenski znájôce dühovnike držali, ki so našim verníkom v-maternom jezíki držali bože slúžbe. Ti: prémôčnêši so svojo deco tá pošílali šolarivat. Ništerne familie so se za pregánjanja vere volo v-Somogyvármegyöv: v-Lisó, Porok, Sand, Iharosberény i v-Surd vesnice zoselile, gde se ešče i dnes dén náidejo slovenskoga iména: Hári, Novák, Dervarics, Kúhár, Ošvatics, Kološa familie, štere so se po vrêmeni povogršçile, ali vero so obarvale.

Da je boží slúžb držanje prepovedano bilô, so verníci mytelne prilike ponücali gori na církevno, versko vküpprihájanja cíle. Pri tákši prilíkaj so cêle noči vöröstüvali, vküper ostanoli, popêvali so pobož-

ne verske pesmi i Bogá molili, vaja-jóči i potrdjávali se vu verski pobožnostaj. Tá návada i dnesdén gori stojí. Domá pri hižaj so hižne bože slúžbe držali po nedelaj, tak da se je evangeličansko vadlúvánje vu našoj krajini nigdár nê pretrgnolo. Ka je vend-slovenskoga národa eden trétjítaj evangeličanski ostaj, vu velkoj meri mámo hváliti vu našoj krajini nagósti živóčim málim nemeškim famíliam, štere je za vere volo

slobodščine zapovedj, pôleg šteroga je evangeličancom dopúšćeno biló cerkví i šolé postaviti, dihovnike i vučitele prizvati, so v-našoj krajini včasi grúntane evangeličanske gmajne. V-našoj krajini v-1783 so osnovlene: Púćonska, Križevska i Hodoška gmána.

V-1783 leti so dáli prošnjó križevski verníci pred Požonski králevski Tanáč za gmáne osnávlanja volo. Na štero prošnjo je imenú-

Ev. cérkev v Belojerkvi (Banat).

nišće nê bantúvao i k-šterim so se tak ti ovi evangeličanci, kak k-sredici pridružili. Tákši nemešnjáci so bilí: Krémár v-Kúkečkom i v-Pánovci, v-Ivanovci Terplán, v-Kánčevci Malačičje, v-Križevci Gergárje, v-Kúšťanovci Berke, Panker, v-Seli Lippaj familie i t. v.

Tomí se má hváliti, ka gda je v 1781 leti po II. Jožefa casari vó-dáni »ediktum tolerancie« (vere

vani Tanáč nasledúvajóči odgovor poslao: Visiko pošćivani gospódje! Gleděć na ete Vašvármegyöva vu vn rázložni vesnicaj, z-tála agoštinskoga, z-tála pa helvétskoga vadlúvánja se držéći stančarov, za svoje vadlúvánje slobodnoga odprávanja notri dáne prošnjé — na desět varmegyövski preiskav, preglédanj i naznaněnj — ober vsě tej tekóćega augustuš mēseca 4-toga notri poslane i tú preglédnjene i dovoljene,

je králevski Tanáč za pripravne najšao. Na štere ete odgovor dá, kakti: Vu Križevci občini i okóli njé bodóci (tótsági) slovenske krajine vesnicam: kakti: Kušanovci, Prosenjakovci, Pordašinci, Selo, Fokovci, Nerádnovci, Žanavla, Boreča, Adrianci, Peskóvci, Pánovci, Ratkovci, Berkevči, Stánjovci, G. Petróvci, Šülinci, Mačkóvci, Dankóvci, Prosečkavés, Pečarovci, Ottovci, Lücova i Čekéčkavés i agoštinskoga vadlúvánja nasledníkom, tak zadosta famílijmi, kak pôleg prepísov mogóciim verníkov na vódržanje dúhovnika i na bože slúžbe držánja molitvene hiže gori postavljanje se dovoli; samô od sebe se razmi, brezi rim. katoličanskoga dúhovnika juša i pomenkanja dohodkov. Šolski vučitelov pozvánje — poprék — gde ji nega — ali tam túdi, gde že katoličanski vučitelje jestejo, se nedovoli na vodjenja popévanja k dúhovniki, či tákséga meti želéjo, se tim prošno notri dánim túdi dovoli, ali li samo tak, ka on svoje pozvánje samo vu cérkvi má spunjávati; evangeličanskój deci pri prílikaj zadržávanoga dúhovnika, koga dúžnost je vu prvój vrstí na verske ártikuloše deco navčiti — dúhovnika namestúje.

Više imenúvanim poštúvanim gospódom králevski tanáč za dúžnost zravna, da naj vu imenúvaní vesnicaj stojéčim evangeličancom naznanijo, ka se pôleg prepísanoga dovoljenja morejo držati i njé prestópiti ne sméjo. Písano v-vogrskoga králevskoga Tanáča gyüléši v-Požoni 1783 aug. 25-ga: Nicky Krištof l. r. Škerlec Ferenc l. r. Preszeker Mihály š. k.

Vármegyöva skončanje: (dekrét) Više imenúvano milostivnoga králevskoga zravnanja v-žítek postávljanje se mestne krajine szolgabiroviji

dá vö, na príšestni vármegyöviski gjüléš more od obhoda naznanílo notri dati. Vö je dao Boroš Ferenc vármegyöviski veritni notároš.“

Tô je vu Križevske ev. gmáne najstaréši krstni materni knjigaj l. zvéz 1784—1834, v-latinščini zapisano. Uprav tam nadaljavájôč túdi v-latinščini nasledúvajôč je ovekivečeni gmáne grúntanja ništerni znamenitéši podátek: 1783. nov. 15. so tá prikapčoni ešče Ivanovci, Kúkeč i Košaráz, 1786 pa Kúzdöblan. Vu onom istom 1783 leti se je začnola prva Boža slúžba v-Križevci oktöbora 19-ga vu Gergár Miklóša hiži. Prvo božo svéto predgo so držali Bakoš Mihály (v Šálovci rodjen) dúhovnik. Kí so z-Surda bíli pozváni v-Križevce za prvoga dúhovnika. To drúgo Božo slúžbo so pa držali Berke Baláz, túdi tistoga hipa osnovlene püconske gmáne dúhovnik i prék čeres zíme so Berke Baláz obslúžávali vu obema gmánama v-Križevci i v-Püconci bože slúžbe, ár so Bakoš ešče po zími v-Šurdi ostali i za slabe pôti volo so se samo 1784 aprilá 11-ga zoselili v-Križevce. Boža slúžba je vu Gergárovom gümni do 1784 nov. 14. držána.

Vu tom vrémeni je začnjeno na vezdášnjem brégi stojéče cérkvi zídanie, štera dokeč je né zgotovlena, tečas je k-zhodnoj njénoj sténi v gori postávljenom šatorí držána Boža slúžba do 1785-ga okt. 30-ga, na šteri dén je na Božo díko pozdignjena cérkev posvetšena i prékdána svojemi nebeskomi pozvánji po Bakoš Mihálji méstnom, Berke Balázi püconskom i Laky Števani hdoškom dúhovniki. Pri toj príliki so dománji dúhovnik na podlági Mat. 22, 21: „Dajte záto, štera so casarova, casari, ino štera so Boža, Bógi“ predgali, napré so pústili z-27. žol-

tára 4 veršuš: »Edno sem proso od Gospodna i zdâ tüdi tó prosim, da bi mogao vu Gospodna Hiži ostánoti vse dni žitka mojenja i glédati násladno čest Božo i hoditi vu cërkev njegovo.« Visiko poštvüvani Berke Baláz dühovnik so vu vogrskom jeziki držali predgo, rávno na podlagi të isti sv. rëči. Gosp. Laky dühovnik so pa Kristušovo večerjo obslüzäváli vö vernikom vu vogrskom jeziki. V-1785. leti okt. 30-ga z-ösvetnim tálom na gori postavlene cërkvü zhadnom kráji z-lesá je začasno tüdi goripostávleni zvonöv rušt po vrëli križevski gmajnari, na šteroga je te vékši 4 cente (180 kg) žmeten v-Grázi v-1790-tom zlejáni, i 1795-tom sept. 30-ga goripotëgnjeni, šteri je z-križevske r. kath. spödnje kapële doj vzëti i esi pri-nešeni i tü do 1811-ga, gda je cërkvü z-krepke materie törem postavleni, djáni gori. Te mënši zvon 2 centa (90 kg) je tüdi v 1790-tom dála gmajna zlejáti v Grázi.

Gmajne prvi vučitel je biö, kí je z-šopronske višje šöle bio pozváni, Sijjártó Števan, kí je tüdi z Gergára sösednoj v Kerčmár Miklóša hiži začno i nadaljávo duže decé včënjé.

Pöleg právde, gda je gmajna cërkvü zidánja dovolënje dobila, je värmegyövska komisija prišla na líčno mesto, vö pokázati cërkvü plac, ár je samo na tákšem mestü bilö slobodno zidati, gde evang. cërkev

katholičanov verske občütnosti ne kvarí. Dvë tákšivi mesti je pokázala vö komisija na prebránje. To edno je bilö Kükeč—Páuovci—Kančevci trë vesnic vezdášnji brütiv, štero je vu onom vrëmeni jáko zavrženo, püstno mesto bilö; to drügo pa v-Križevci nájkrekraja zavrženo mesto, vu vrëha i logöv sösedstvi. Gmajna si je eto poslédnje zebrála, tü je zozidati dála cërkev. Vu napíski je ovekivečeno, ka sta se vu Križevske gmajne grüntanji nájböle Novák Ferenc bákovski i Gergár Ferenc kösegski fiškálíša trüdila.

Da je po vrëmeni cërkev premála bíla, v-1885 so jo 4 metre podúžali i nafeob dáli napraviti, predtëm v 1876-tom je törma rušt znöva, z trdoga lesa narejeni i z-bádogom pokriti.

Te stáre 180 i 90 kg žmetne zvoné je gmajna v 1911-tom leti odála Kosárház vési, mesto teva je Seltenhöfer Frigyeša šopronska tvrdka ednoga 800 i ednoga 400 kg žmetniva zvoná zlejála. Pri svetovnoj bojni je te mënši rekvirérani, mesto njega je v-1924 od marburgske Bühl firme 400 kg žmeten zvon dála gmajna zlejáti. Zvonövje so F i Á glása.

Gmajne prvi dühovnik je v Šálovci rodjen Bokoš Mihálj bio od 1783 okt. 19-ga do 1790. septembra. Te drügi Berke Xaver Ferenc 1790—1805. Tréti toga brat Berke Jözef, od 1805 okt. 20 do 1833. Od

Znamenje slabosti i nezadostnoj cirkulácii krvi, či se pokázejo pri človeki, či so oslabili živci i mišice, pre-
 več se zahváli ribanje z Fellerovim Elsafluidom. Pri reomatični betegaj, razhlajenja, za masiranje, pri trganji vu sklepaj, bolečina križa, lica, tak i na celom teji je dobro, či se stálno drži pri hiši. Gda je človek düševno i telovno trüden, té edno pár kaplic dišëčega Elsafluida okrepüte i hladí. Nüca se več prejk 37 lejt kak nájbögše domáče hišno vrástvo. Dobi se v apotekaj i bautaj po 6.—Din, 9.—Din i 26.—Din. Po pošti nájmënje 1 pak (9 posküsní, ali 6 dvojni, ali dvá velkiva špecialna glaža) 58.—Din, ali tákšiva paka za 102.—Din pri apotekári EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, št. 110. (Savska banovina).

1833-ga do 1836 je gmajna nê mêla rêdnoga dûhovnika, nego samo začasnoga Tóth Jánoša. Gmajna je Berke Józefa lüblênoga dûhovnika siná želêla za dûhovnika, te ešče theologuša, záto dokeč se je té vò nê návčo, je začasnoga dûhovnika držála.

Gmajna je tò velko dûšnovêstno delo z-več kotrig po smrtnom vdár-ci obôžano siromaško famílio milüvala i záto je na višje oblásti dopúščenjem čakala prvêšega dûhovnika vu šòli bodočêga siná. Famíliji je cêlo pláčo i stanovánje dála i posebno začasnoga dûhovnika plačüvala. Te 4-ti dûhovnik je tak Berke Jánoš bio, kí je od 1836-ga leta juliuš 16-ga do 1908-ga, májuša 9-ga, 72 leti bio dûhovnik. Vu njegovom vrêmeni i po njegovoj vrêlosti je pozdignjena nôva cerkev, farov, vučítela stanovánje, dvárazrêda šòla, gmajne árendna hiža i správ-lene so gmajne vse zemlé. Nájveč njemi má hváliti gmajna. Vu 94 lét starostí je vu Bôgi vòpremíno. Za njim je Kalmár Pavel navdúšeni administrátor nasledüvao. Znôva je za dûhovnika Darvaš Aladár ednoglášno zvoljeni. Vu čêst je v 1909-tom april 4-ga spelani po Kund Samuel šinjôri.

Gmajne prvi vučítel je Sijjártó Števan bio od 1784—1787, te drúgi Kerčmár, po drúgom iméni Fejčér Jánoš, od 1787—1798. Trétji Bejek Jánoš 1809—1812, šrti Cár Števan 1813—1822, 5-ti Ziško Tomáš 1823—1876, 6-ti Flisár Jánoš 1876—1911 okt. 1., 7-mi gmajne vezdášnji kántorvučítel Džubán Józef, šteri od 1911 nov. 26-ga spunjáva cêrkevno kántorsko pozvánje.

Vu 1896-tom je toga drúgoga vučítela slúžba nastávljena, ta prva vučítelkinja je bila Joób Margit 1897—1898, te drúgi Nagy Vil-

moš 1898—1903, 3-tji Nagy Jenő 1903—1904, 4-ti Farkaš Kálmán 1904—1906, 5-ti Ferency Józef 1906—1907, 6-ti Dávid Jánoš 1907 1909, Dšubán Józef 1909—1911, 8-mi Plechl Gyula 1913—1914, kí je vu bojni junáško mró; 9-ti Gergorec Lajoš 1915—1916, 10-ta Lacner Elvira 1917—1919, štera je po premembi imperiuma odhájala. Potom je šòla 4 zlóčna i držávna postánoła.

Materne i računске knige gmajna od začétká mao má; protokolne od 1805. leta.

Vu vezdášnjem vrêmeni ešče nücana svéta oltárska posòda je v-1870—1871 leti správlena z áldovov za 233 ráhnški. Oštije sklêčiča i kehely sta srebrniva i z-zlátom pozlačéniva, jeste ešče kufreni vinski vrč i eden máli kehli za beteznikov spòved.

Inšpektorov je gmána nê mêla; te prvi inšpektor je Cár Šándor dankòvski mlínar i posestník, odebráni je bio v-1927. leti i v-čêst spelani.

Zvôn cêrkvi mà gmána ešče farov, šteri z-5 hiž, künje i z-pri-stranni prestorov stóji, v-1838-tom je pozdignjeni; z-3 hiž, künje i z-prestráni prestorov kántora stanora stanovánje, pozdignjeno je v-1845. Pòleg toga je pozdignjena z dvê vučilnic i pisárne šòla v 1889-tom, štera zdâ občínske šòlske cíle slúži. V 1865-tom leti je edno árendno prebivališče túdi dála gmajna postaviti, štero stóji z-3 hiž, künje i z-pri-stranni prestorov, štera je dugo lét krčma bíla, dnesdén jo držáva má z-najemnine za žandársko kasárno.

Ka se dostája gmanjskoga imánja: Vu grüntanji gmajne je zvôn dûhovnika i vučítela máloga künjskoga ogradčeka gmajna zemlišča

nê mêla. Pôleg hramôv stojêce grûnte je gmajna v-1846 kúpila; v-1852. leti pri večšine deljenji se je gmajno 22 katast. plúgov logá dostájalo, pôleg njé zemlišča, z-šteroga polojno dúhovnik, $\frac{1}{4}$ kántor, $\frac{1}{4}$ pa gmajna vžíva. Zvôn toga v-1866-tom je dúhovnik v-Mačkôvci pri víšenje gospodske zemlé deljenji i vrédjemanji, kak tolmáč bio, za štero delo je od lasnika (Belga banka) gmajna 60,000 kvadrát klávtrov logá za honorárium dobila, z-toga $\frac{2}{3}$ tála dúhovnik, $\frac{1}{3}$ tál pa kántor vžíva. Gmajne céloga grûnta jeste 83 katast. plúgov, z-toga 45 kat. plúgov dúhovnik, 25 plúgov kántor i 13 plúgov gmajna vžíva.

V 1822-tom létí so okôli Petrôvske vési bodôče vesnice skončale, ka v-Petrôvci nôvo gmajno grûntajo, te so se od Križevske gmajne odtrgnole: Petrôvci, Stánjovci, Boreča, Ženavlja, Nerádnovci, Šúlcinci, Lúcová i Adrianci vesnice. V 1877-mom leti so se k-znáva fundalivanoj Domanjševkoj gmajni prikapčile: Prosenjakovci i Čekéčka vés, v-1878 k-znáva grûntanoj k-Gornjoj Slávečkoj gmajni se je prikapčila Kúzdôbla, Dolič i Vidonska vés, tak da dnesdén z-17 vesnic je stojêca Križevska gmajna kakti: Križevci, Peskôvci, Prošéčka vés, Mačkôvci, Dankôvci, Kúštanovci, Košarovci, Kúkeč, Pánovci, Ivanovci, Fokovci, Pordašinci, Selo, Berkovci, Ratkovci, Kančevci i Otovci. Ka kelko je bilô vu začétki vernikov je neznáno, pôleg 1910 leta lúdstva štetja je bilô 6036 dúš, v-šteri račun so se notri računali v-Ameriki živôci verniki túdi, v 1920 tom je ji že samo 4820 dúš, v 1931-tom četjji pa, ár se je po vrêmeni vu Júžno Ameriko, v-Frančuško na delo zoselilo žnjí dosta, je samo 4200 dúš zneslo vó.

Gmajna je družtvu nê mêla, i dnes túdi nêma. Od vrêmena do vrêmena se je nastávilá možka dalárda, ali po krátkom obstoji se je vsigdár razpústila, štero je z-toga shájalo, ka z-naši mladéncov velki račun v-daleč krajine hodi na sezonsko delo, z-šteri ji dosta lí po več lét vrêmeni príde nazâ domô.

Vrêdno je ešče gori prinesti tó, ka je gmâna vu začétki ešče mogla rim. kath. plebânuša plačúvati, náimre od krsta, mrtelnosti, od zdávanja štolo njemi notri obslúzavati, od toga so samo od 1787-ga nov. 18-ga oslobodjeni.

Da je znaše križevske gmajne več vesnic k sv. Benedíki slíšilo, tam gori vzéti púšpekove vizitácije protokulum z 1627 leta eti dolí spisem, šteri se etak glási:

Vizitácija Sv. Benedíka gmajne 13-ga julija 1627. Dúhovnik je Rakicsáni Mihály. Slíhši k-gmajni trí falate orátje zemlé blúzík k-cérkvi, v-štere v-ednoga 6 keblôv, v-toga drúgoga 5 keblôv, v-trétjega 3 keble semena trbê posêjati. Jeste ta dvá trávnika, na ednom se nakosi eden vóz sená, šteroga zdá Prosenjakove gospé gospočinár Maláčič Andráš drží. Na tom drúgom se štiri vozé nakosi, šteroga eden tál, gde za eden vóz zrasté Prosenjakove gospočinár Toldi Baláz drží, te drúgi tál, gde za trí vozé zrasté v-Petrôvci stojéci Ezpetci Farkaš nemešnják držíjo. Jeste túdi eden lôg, šteri od cérkvi do kančevski trávníkov ségne, šteroga hasek, sád pobéra i drva si dá sekati. Ešče jesto pri cérkvi edne gorice, štere 30 kopáčov potrebújejo. Ešče jestejo edne gmajnske gorice dvá gyáma, štere 8 kopáčov potrebújejo té ešče i zdá prediger drží. Tó céla fara, tak seliščarje, kak žalárje morejo vse delo odpraviti.

Ešče: z-Ivanovec, Andrêjec, z-Krnci, z-Bokraveč, z-Kančevce, z-Ratkovec, z-Moščanec, z-Kükečkoga, z-Pánovec, z Doline vsáki pôselšcar more pláčati predgari eden-eden kebel pšenice z-štríhoma, ali žita z-vrêhkom. Fertao selfšcar na polojno v-tô dôb.

tijo parôkhiji, teda se predikátor more skrbeti za obdelanje.

Eščê: od krsta hodi edna kokôš i eden cípot. Mesto kokôši eden groš, či ga predikátor šcê vzéti, či pa nê, so kokôš dŕžni dati. Ešče: od spelávanja hodi 1 din. ali cípot krúha. Od církevnoga spôveda ho-

Dvâ oskrbovániva Diakonishiže v Novom Vrbasi.

Ešče: žalárje so inda drúgo nê plačúvali, samo gda so po Nádašdioví odtúhene gorice predikátora bilé, v-tê so mogli eden-eden dén okápati. Zdâ pa da so gorice v-drúgoga rokâj, pláčajo vsáko leto predikátorí 6 pintov vína, vsáki po ednom. Či se pa gorice nazáj püs-

di 1 beč, či pa k-hízi ide spovedávat 8 d. i eden pint vína. Od ozávania d. 4. Onim pa, kí se zdávajo din. 4, eden pint vína, eden cípot krúha i od snehé eden rôbčec. Od sprévoda Ivanošcarje i Pánovčarje pláčajo, či predga, ali nê ednáko d. 25. Ti ovi vesničarje

pa pláčajo poprêk eden tallêr, ali eden kebel pšenice, či predga, ali nê. Gda samo ober groba popêva 12 d. Z-vsáke vési naglih vsáki seliščar, kí marho má je dúžen dati eden vóz drv i ednoga orača vsáko leto. Gda pametivo pobêra predikát pri vsákoj hiži, njemi morejo dati eden cípot krúha, edno svinjsko nogô, edno skledo ovsá, edno pr-giščo prediva, i eden pênež.

Cérkvena oltárska posôda: Cérkev má eden srebrni pozlačeni kehelj brezi tanjêra, eden srebrni križ túdi. Gda je senje eti pri benedikani, od vsákoga odávca je zren-delívano pobrati nika váme, štero je cêhmešter dúžen vkúp pobrati i kelko pênež je vkúp prišlo, se na cêrkvi popravek more dati, ka je pa drúgo dáno: mesô, pisker, sád i ka štê drúgoga, štero so nê v-pênežaj dáli, tisto si predikátor i cêhmešter razdelíta. Ali ete dohodtek je Prosenják pred ôsmimi létí osvojo i on ga drži. Či de mogô-če, nazáj ga k-cêrkvi trbê spraviti. Jeste edno oštije pečêce železo. Pri Kodila Martini jeste devêt ráhnški, z-šteri od sedem ráhnškov intereš dáva, od vsákoga ráhnška d. 10. Zdâ že jeste z-interešom pri-njem Rf. 11 d. 10. — Pri ovom cêhmeštri pri Filo Števani Rf. 12, štere je prvêši cêhmešter Glavenko György dao njemi prêk. Té more od deseti ráhnškov, od vsákoga ráhnška vsáko leto 10-10 pênež dati.

Visitátia Sv. Križa filialne eklezije. Zdâ k Sv. Benediki sliši. Na preglêdanje ostali cerkveo je nê bilo časa N. B.

Dnesdén k-Križevskoj gmajni se držêcoj Selo vési bodôco evang. gmajno so púšpek 1627 julija 14-ga priglednoli. Ete gmajne imé je bilô S. Nicolai in Laak. (Svetoga Miklôša gmájna v Seli.) Njé dúhov-

nik je bio Boššany György. Esi so se držale: Prosenjakovci, Čekêčka vés, Selo, Fokovci, Habronak i Vuča Gomila. Tá gmajna je vogrsko-slovenska bila.

Po znôva grúntanji ta prva púšpekova vizitácia vu vendslovenski gmajnaj, v-Križevci je 1786 nov. 27. bila, po visikopoštúvanom gosp. Hrabovsky Samuela superintendenši, to drúgo so túdi oni držali v-1794 julia 31-ga. to trétjo Nagy Števan superintendenš v-1798 julia 19-ga, to štrto Kiss Jánoš sup. v-1825 aug. 3-ga. To pétó Karsay Šándor 1871 april. 30-ga, to slédnjo pa Visiko poštúv. Prezvišeni g. Gyurátz Ferenc púšpek 1900 máj. 12-ga.

Pôleg bečinske vláde prisiljávánja 1859—1868 je pravdenoga púšpeka nê bilô i gyúllêšov držanje je prepovedano bilô; naša šinjorija je v-1858 skrivoma, pod obiska imenom, šinjôrski gyúllêš držála v-Kolti, gde da je že telko lét ni púšpekové, ni seniorátne visitácie nê bilô, seniorátni inšpektor Radó Lajoš in Ráhner Matješ senior so oprošeni, naj kak najprvle vu iméni púšpeka držíjo cêrkveno vizitacio vu gmajnaj. Tá vizitácia je v-1859 májuša 31-ga včinjena v Križevci.

V-1933. leti je svetíla gmajna 150 letnico. Pri toj prilíki so odtrgnjeni vesní P. petrôvske i Domanjševske gmajne verníci pod vodjenjem dúhovnikov túdi z nami vréd svetíli pri Materi cêrkvi. Mestni dúhovnik so gori prečteli gmajne hištôrijo. Godina Števan petrovski dúhovnik so vu slovenskom, Hári Lipót domanjševski pa vu vogrskom jeziki držali slúžbo božo i razlagali lét-nice znamenitost. Vsi trijé na podlagi one svéte rêči, štera je pred 150 létmi, pri prve cêrkvi gori posvečúvanji z-XXVII. žoltára 4-ga veršuša bila vzéta.

Na gmâne prestori zvõn Krížev-vec trí državne šolé jestejo, v-Fô-kôvci z-trêmi vučitelmi, med šterimi evangeličanski Hári Déneš vči verenávuk, v-Kančevci eden vučitel, v-Mačkovci dvá vučitel. V-obê mesti dúhovnik vči verenávuk. V-Kríževci Džuban Józef šols. upra-vitel i kantor vči verenavuk.

Dúhovnika pláča zvõn stanována v-Kríževci i v-Mačkovci határi 45 kat. plügov i 1523 kvadr. klav. zemlé, pènez 182 zlatí korun, vu vezdášnoj vrédnosti 1820 din., 60 kõb. klaft. drv, 37 hl. i 52 l. žita, 15 keblõv, tõ je 9 hl. i 38 l. pše-nice, na spõved 2 akõva (113 litrov) vína, 10 akõvov (566 l.) vína, 10 kláitrov (40 kõb. m.) drv, 80 füntov, tõ 45 kg. predíva (predívo i víno v-pènezaj plačúje gmajna vu 640 din vrédnosti), za kosítev i grajenje dá gmajna delavce i v-mlin forin-go; na dúhovnikov spõved, gjülêše zvõn foringe dnévnice, na nõvo leto, na vüzem, na risále, božíča prvi svétek mošnjé dohotek; pri betežnikov spõvedí, mrtvecov spre-vajanji v-Kríževci 50—50 fillêrov,

vu filiaj 60—60 i foringo. Pri mrt-vecaj za predgo dvê korõni, od krsta 1 kor. 20 fill. Od materni knig za izvlecek 4 kor., od zároka i od zdávana 20—20 din.

Kántora pláča zvõn stanována v-Kríževskom i Mačkõvskom határi 25 kat. plügov 240 kvadr. klaft. zemlé, 1 õl tõ je 4 kõbm. drv, 2500 liter silja, na božíč, vüzem, risále drúgi svétek mošnjé dohotek. Za vsákim sprévodom 1 korõna.

Gmajna má ešče zvonára, cérkev-noga slugo (cêhmeštra). Vsáka vés kurátora, glavnoga kurátora i bla-gájnika.

Gmajne verníki so vu vékšem táli vendslavi, bože slúžbe jezik je vu vékšem táli túdi vendski, vu glavni svétkaj vogrska slúžba túdi jeste. Vsáko tréjte nedelo je túdi vu vogrskom jeziki boža slúžba, ár je Sela vési eden tál verníkov i Por-daseneec verníkov jezik vogrski.

Na gmajne prestori nega na za-merkanje vrédne verske návade.

DARVAS ALADÁR
evang. dúhovnik.

Najlepši dár vzeme človek v starosti, če si je tejšo za časa pokrejšo proti slabosti starosti i pri dobrom zdrávjl more opazúvati, kak se morejo drúgi bojúvati proti slabosti, tesnobi srcá, vrtogíavici, glavoboli, šümlenja v vühaj, nesposobnosti za delo, reumatizmi, gihta i preránoga ovapnenja žil. Edno prav doprinešeno vsakšletno 6—12 tedensko vráčenje s pomočjov sokov odgovárajóče zdravilne rastline osveži cejli organi-zem, oživáva obtok krvi, drži prebávne orgáne v rédi, i varva proti preránomi staranji. Z tákšega sprobanoga zdravilnoga bilja se izdeláva túdi dobro poznáni PLANINKA-čaj BAHOVEC, šteri se za to dnesdén že obče núca, ali zosebno za čiščenje krvi i celoga organizma.

Samo sebičen nema trôšta na zemli.

Pri tom mládom dr. Š. Gézi je edna nê velka družba bila na večerji. Té dén je dôbo fiškáliško diplomo i zato je pôzvo vkúper svoje prijátele. Túdi slobôdjemánja večer je bio, ár že vütro nameráva hrbet obrnôti tomi váraši, gde je svoje višise šolé spuno. K starišam de šô, gde oča v ednom velikom váraši dobro fiškáliško pisárno má.

Prijátelje pozdrávlajo pri obilnom máli toga nôvoga gosp. doktora. G. Peter, té teologuš, gda vídi, ka dobra vola že više mere séga za volo gôstoga zdiganja kúpíc, je nê mōo več vôle duže ostáti. Kak bodôčemi dühovniki se ne šika lumpanje — si je mislo. No, pa túdi je težko glédo, kak mrzlo guči te njegov priátel Š. Géza z svojov tájnov zaročnicov, B. Irénkov i z njénimi stariši.

G. Peter je na skúpnom stanovanji bio z tem Š. Gézom pri B. jovi. Vido, opazo je, ka je njegov priátel zalúbleni v Irénko i ona túdi v njega. Lüdem je tak bilô znáno, ka Š. Géza samo na fiškáliško diplomu čaka i te pred svét stôpi i pred svoje stariše z svojov zaročencov. Visikoga zrása, lépoga obráza diák je bio. Lüdje so se nê čúdivali, da je tá prílična, rôžasti líc mláda deklina zalúblena bila v njega. Pod pazkov materé so njidva večkrát vidli vkúper sprevájati se po vilici. Ali či so ženske spítávale Irénko, právla je, ka sta ešče nê zarôčeniva. On je pa pravo, gda so ga prijátelje šakêrali, ka je tō njidva dvá delo, drúgi se naj ne briga z tem.

Ženske so tō začnole šepetati, ka Géza ščé Irénko za ženo, ali tak se vídi, ka je starišom nê po vóli, ár se za velko gospodo držíjo. Irénkin

oča je pa samo prôsti česník na birovijsi i nê je bogat.

Irénka je nê bila takša „gospodičina — dáma“, štera samo knige čté i se vsako vōro v drúgi gvant oblaci. Ona je mogla materi pomagati kúhati, na trí mále brate prati i drúgo hížno delo oprávlali. Ali tak prílična, zdravoga obráza, žaréči ôči deklina je bila, ka se je nišče nê čúdivo, či je té zcártlani, gospodski sin, Š Géza nê preméno štiri léta svojega diaškoga stanovanja. Najbole se je nê čúdivo nad tem G. Peter, ki je niká mláši bio od Gézo, kméčki starišov sin, ali ravno tak zalúblen v Irénko, kak Géza. Žalostna, brezi vúpanja bodôča, tiha lúbézen je bila tō. Ali zato je nê bio nevoščéni Gézi. Samo tō je proso od Bogá, naj tá prílična, vrla deklina blázena bode, naj se ne vkani v svojem žívlénji nigdar.

Zdá, té večer je opazo, ka je Irénka nikša žalosna. Težko njemi je bilô tō glédati, odíšo je z družbe.

V ográčeki okôli híže so rôže cvele i běli liliom. Friški večerni lád je njih dober dijék prineso k njemi. Blíže ide k ednomi lépomi cvetéčemi grmê, da si túdi ôči napuni z sprotoléšnjov lepotov. I ka vídi? Na klôpi med dvema oleandrama edna deklina sedí v bělom gvanti i jôče. Kak blíže stôpi, vídi, ka je Irénka.

Ka pa išče ona zdá tú, gda bi se tam notri mogla veselíti?! — misli si i blíže k njoj stôpi.

— Zakaj se pa jôčete? Što vás je bantúvo? — píta tiho.

— Odíde — stonjala je Irénka — jas pa merjém.

G. Peter je na drúgi dén na odgovornost pôzvo svojega prijátele.

Š. Géza dr. je samo migo z plečom i je erko:

— Pravo sem njej jas, ka jo zemem? Nê sem njej gučo od ženitvi! Lêpa, vrla deklina je bila, vidla se mi je. Ali ona je nê za méne žena i jas nê za njô mož. Dosta jih je obhodilo tak, ka so si tákši sladtek járem djáli na šinjek i nê so mogli naprê pridti. Jas ščem veliki karier, napreidenje, bodočnost. Jas sem zdaj ešče nikaj. Či jo zemem, te va dvá nikaj. Za deset lét mi vóci vrže, zakaj sem jo vzeo. Tak de se pa malo jókala, potem se potrôšta i k móži de šla k nikákomi, ki de se šiko k njej. Jas bom pa šô po svojoj pôti ... Ščeš ešče kaj?

G. Petri je tó zadosta bilô, razmo je z toga vse. Skloncko je té večer po dveraj Irénkine sobe. Ona je ešče ednoga máloga brata gvant poprâvlala. Glavô je zvezano mêla, ár jo je bolêla.

— Irenka — začno je G. Peter odkrito — neščem, ka bi vás lúdję šajnáivali i se z vás smeháli. Za edno leto sem jas túdi gotov i fara me gotova čaka. Bojte moja zarôčenica i lahko te me mogôče po vrêmeni lúbili, kak jas vás lúbim.

Irenka se je zajókala. Peter njê je pogladio mehke vlasé i jo je šceo trôštati. Ali té joč je nê bio zdaj jóč žalosti, nego radosti za volo spoznanja té práve lúbézni. On njej je niti rokô nê vúpo kúšnoti, ali Irenka ga je z kuznatimi očmi, ali z smehom na vústaj prek obinola za šinjek i na licaj ga je kúšnola.

Za leto dní je bilô gostúvanje. Irenka je te že smehêč poslúšala novino, ka se je túdi Š. Géza dr. oženo. Ednoga preveč bogatoga trgovca čér si je vzeo. Irenki je najmenje nê bilô žao, ka je Peter dúhovnika žena postanola. Zdrave

dúše, toploga srca stvorjenje je bila. Z tak velkov lúbéznostjov je lúbila Petra, kak da bi nígdár nê bila prvle v drúgoga zalúblena. Bôg jo je nê stvôro na žalúvanje. Takša je bila, da bi vedno pune náročâ blâženstva mêla, kak eden veliki šôpek rôž, štere njej nišče nemre zéti, samo ona lahko dá z njih.

Na farofi je túdi bilô veselje. Trí léta: troje decé. Dva pojba, edna deklina. Gospon farar so predge nabêrali vô v pisarni, Irenka, ta ešče deklinske postave, smehêčega obraza fararca — pa je zdaj že na svojo decô krpala, kak pred ništernimi létmi na brate. Edno détece je v zíbéli spalô smehêč (gotovo si je „z angeli zgučavalo“), téva vékšiva sta pa v ográčeki z pêska hižo zídala. Okoli njidva je cvetêče oleandrove véke i lépi béli liliom nagíbo lúft semta ... Ali je vse tó nê blâženstvo?! Gde je od toga lepše živlénje?! Mela sta lépo familijo, vsakdenêšnji krúh i zadovoljniva sta bila.

Ednôk je Š. Géza túdi prêk šô po tom ográčeki. Te, gda so kôveta odebêrali i on je túdi gori stôpo. Irenka je rávno nê domá bila. Dvé vékšivi deteti sta somareči kašeo meli, záto je k materi odišla ž njima za volo preminjâvanja lúfta. Toga mlâjšega je Petra mati zêla v skrb.

Š. Géza je pogledno na Irenken kêp, šteri je na stêni viso i je pravo:

— Povem ti, Peter, ka bi itak zvedo od drúgi. Z ženôv se ne razmiva, razločiti se ščeva.

— Tô je vájno delo, neščem se notri mêšati — právi Peter dúhovnik — ali telko bi opomno, da se vsáko nesorazmenje dá vözglíhati. Mogôče si tí nê dober bio k ženi.

Š. Géza se je nervozno zasmehoval: — Vidi se, ka tí ne poznaš mojo nagyšágo, ár ne bi me pító kaj takšega. Dobromi biti k Jolánki? Tak míslim, če bi takšega možá dobíla, ka bi jo na den sedemkrát zbüo, te bi vendar verna ostála k njemi.

Peter dühovnik je z šajnálivanjem pogledno na svojega nigdašnjega dobroga priátela. Š. Géza je blédi büo, nervozen. Cigaretlin za cigaretlinom je nážgo. Roké so njemi trepetale, vlasjé so njemi sèri i retki gračivali . . .

Léta so prišla i odíšla. Pri fararovi je té vékši dečko že v gimnázijo hodo i v zibelki se je že štrto détece, edna deklina smehala v sne. Sèri vlási, čarni oči je bíla, kak mati.

Irenka se je në dosta spremeníla. Vsako déte jo je omladílo. Prílična, lépa ženska je ostála. Z možom sta se líbila, kak prvo leto. Irenka je túdi s ponosom glédala na svojega že hérešnoga možá, kí je več lépi, pobožni kníg spíso, če túdi je ona té knige ešče në prečtèla. Komi na štiri decé trbê prati, pèglati, skrb nositi, nema jáko časa knige četeti, nájmre tákše môdre, gde dosta trbé premišlávatí.

Z vési sta se jáko në genola vö. Ednók je pa Peter dühovnik itak mogo v P— idti za volo níkšega velikoga gyüléša. Peter je në ščeó sam idti, ár se bojí na tak dúgo pót sam. Ali tó je samo záto trdo, naj žena túdi nikaj vídi na potüvanji i v onom lépom, velkom váraši. Tak se je në genola vö z té vési kam dale od zdávanja mao. Pa stára mati de túdi veselje méla, ár de v tom vrémeni lehko po vóli šla i cártlala vnúke i vnúkice, kak je tó že slaba naváda stári materov...

Té dühovnik i žena sta v orsačko hížo túdi šla okóli glédát. Ed-

nók samo zavárata, ka eden píšlive glavé, súhoga téla gospód njima z rokóv vedno bole kíva. Në sta ga včasi spoznala. Gda sta ga spoznala, te je že za njima stao. Š. Géza követ je büo tó. Velike očále je móo i líca so njemi nagósto zmígale od nervoznosti.

Po pozdrávanji njima je trikrát ponóvo: — Dnes pri meni moreta obed meti! Moreta poglednoti moje stárodávnišnjega vrémena dráge kèpe i pohíštvo. Irenka — obrno se je k toj fararci — ali ste ešče në čüli kaj od mojega drágoga pohíštva?

Në. Irenka je od toga në čüla nikaj tá v tó málo vés. Pa je tó pohíštvo z svojov précimbov i z stárodávnišnjimi formami stójerke vrédnost meło, tak ka je ednók eden drúge stranke poslá nec pítanje stavo, odkec je mogo Š. Géza, poslá nec vládne stranke telko vrédnošče vküperspraviti . . .

— Jas tomi živém — pravo je Š. Géza poslanec, gda njídva je po svojoj víli vdiljek sprevájó. Kaksí deset sob je bílo. Lecajóč je skáko po stubaj gori-doli, tak njima je tolmačo dráge kèpe i drúgo pohíštvo. I vedno je grúčo, tak da bi sam sebé ščeó — bole kakpa goste — ogvüšati obri toga, ka on vse má ka njemi oči i vüsta želéjo. Vse má!

Obed je obilen i dober büo, samo ka je inaš noso gori. Vertinje je në bílo. Že dávnó sta ločena bíla — móž i žena.

Po obedí je Š. Géza príporáčo, da bi šli v sobo, v šteroj so za kaditev pripravleni vsakeféle cigaretlinje i cigárje. Ali kak se je zdígnó z stóca, je nazáj spadno v njega ves blédi. Zgrabó se je za prsa obri srcá erkavši:

— Vkraj sem — mrèti morem.

— Ka pa ešče në?! — skríčo je na njega dühovnik. — Gotovo

si dnes že stô cigaretlinov skádo, záto ti je pa slabo.

Ostre i trôštajôce reči priátela so njemi nazáj dále môč. Nê obprvim njemi je grátalo tak slabo pôleg vnôgi cigaretlinov (nikotina). Ali ka naj dela človек, kí nema v drúgom vživanje, kak v pohištvi i v cigaretlinaj?

Na diváni je počivo že tiho, samo njemi je têlo drgetalo. Irenka njemi je v mrzloj vodê zmočani rôbček popravlala na čeli i čúto je njéno toplo, mehko, matersko rokô. Tak si je djála ž njim, kak z betežnim detetom. — Dobro bi bilô vedno betežnomi deteti bidti — si je mislo — i vedno čítiti tò blagoslovljeno rokô na čeli.

— V ovoj sobi sem vido telefon — právi g. dühovnik. — Ka je imê tvojemi doktori, da ga goripozovém?

Tam njidva je njao: Ženo i priátela. Méрно njidva je pústo samá i túdi je lahko včino tò brezi skrbí, ár v ôči njegove žené je samo milúvanje bilô, kak je na Š. Gézo glédala.

Na drúgi den sta domo potúvala. Na železnico njidva je Š. G. posláneć pelo z svojim précimbnim automobilom. V ednoj lépoj, máloj košari so rôže bilé.

— Oh, v zími rôže! — právla je čüdüvajôč Irenka i na stanici jih je tak zéla na rokô, kak kakše málo

détece. V sramežlívosti je njéni obráz gráto tákše fàrbe, kak so rôže mele.

Š. Géza je na vagoniski stubaj za edno minuto stavo svojega prijátela. Líca so njemi zdaj bole migale, kak inači. Po tihoma je gućo, naj fararca ne čúje:

— Jeli Peter, znáš tisto ešče? — Samo sem Irénko líbo zaistino. Ali tak je prišlo tó. Zaistino sem ti zdá nevošćeni. Tí si srećen človек, lahko se radúješ! Zdaj ídi! — Krepko njemi je stisno rokô i hitro se je nazáj obrno prôti autoi, naj dühovnik ne vídi njegovo mantráje. Vê on vse má... Lépo vilo... drágo pohištvo... Hérešen človек je. Samo tò nájdagše, nájlépše na svêti nema — dűševen mér i ljubléno familijo.

Té dühovnik i žena sta samá sedela v ednom kupei. Obà sta si tiho premišlávala. Žena je z toplim, zadovolnim poglédom glédala na svojega možá méren, pošteni obráz i pítala ga je:

— Od koj si premišlávaš?

— Od toga — pravo je — ka samo sebićen nema trôšta na zemli.

— Biblija právi tó? — píta dale žena.

— Biblija rávno ne právi z tēmi rečámi, nego eden pesnik. Ali záto v nedelo tó bode glávna miseo moje predge.

Posl. JUVENTUS.

Proti **DEBELOSTI** nücajte neškodlive
Slatinske tablete za mršavljenje (slôkost)

sestavlene iz naturni mineralni sôli i rastlinski ekstraktov. Zgotávja apoteka **Mr. BAHOVEC Ljubljana.**

V vsej apotekaj 100 tabl. Din 46.—, 200 tabl. Din. 74.—.

Reg. br. 142/3 od 10. VII. 1934.

JELI SE PLÜČNI BETEGI DÄJO ZVRÄČITI ?

Z tém vážnim pítanjem se brigajo vsi na nadušli-
vosti trpéči jetični, oni, ki trpijo na plüčnom katári,
zastarenim kašlom, slinavosti, dugotrπέči hri-
pavosti i gripi i so do zdaj në najšli vrätva. Vsi
tákši betežniki dobijo od nás

sploj kšenki knigo z kejpami

štero je spíso dr. med. Guttmann, bivši šef-zdrav-
nik „Finsenkuranstalt“-a z naslovom „Jeli se
plüčni betegi däjo zvräčiti!“ Da omo-
gočimo vsakomi tákšemi betežniki spoznati njegov
beteg, smo se odločili v interesi splošnoga blägora
odposlati to knigo na zahtěvo sploj kšenki i poštnine
prósto. — Napisati je samo dopisnico, frankěrano z
Din 1.75 i jo poslati na

PUHLMANN & Co. BERLIN 420. Müggelstr. 25-25a

Reg. pod Sp. br. 2416 od 12. XII, 1933.

Te môder Kalifa.

Poslov. F. J.

Daleč, v zhdnom orsägi
Je živo e'n môder kräl;
Po iměni so ga zváli:
Kalifa, môder vladär.

Kí je z dármi i tanáčom
Vsakoga rad pomägao;
Dobrim ino hüdobnjákóm
Pravico obdeljävao.

Ednók je eden nevolák
Prignäni tá pred njega,
Vu očäj se skozio sirmák,
Bio obräza blédoga.

Eden krepek sakáč trden
Ga privlěkao za roké,
Preklinjao i trôbo nad njem,
Vláčo, skúbao za vlasé.

„Môder ino pravičen kräl,
Velki Kalifa vladär,
Po jálni, hamišni potäj
Me okradno té pojbär.

V-slobodnom mesti mam gori
Jas künjo postavleno;
Z-žmähne hráne se díš kadí,
Šteroga je on vživao.

Jas pa pečěnj díša k-šenki
Nedam bogme nikomi;
Da ga vživao, — po pravici —
Ga on more pláčati.“

Kalifa si premišlava, —
Dúgo keco si gládi;
— Odpošle slugo, šeptáva, —
Po eden pènez zlāti.

Na srebrnoj tálci zlāti
Pènez kak lěpo cinka, —
Sakáč ga že ščé tá djāti,
Za njega želno míka.

Kalifa ostro gor' skričí:
„Ni e'n'ga stopäja në!
Njegov je bio tvo' hráne díh, —
Tí pa zlát cinkanje më!“

Navolim se.

(Párno zgovárjanje.)

Gyürko: Ka si delao včeraj, Miška pajdáš?

Miška: Ka? jas sem se bogme na smrt navolo.

Gyürko: Navolo si se? — za božo volo, kakda se more človek navoliti?

Miška: Tak, ka sem sam jedini bio domá.

Gyürko: Tak ti zamalo moreš preštímati pajdášivanje, či se preci navoliš, gdare si sam z-sebom vu lúbeznívom pajdášivanji?

Miška: Ka morem, gda sem celó na sébe zaniháni, da vrěmen zaman trošim?

Gyürko: Ah! što bi šteo zaman trošiti vrěmen, tó tak drágo vrěmen. Věm z-vrěmenom i žítek odíde. Vrěmen za kečko moremo popádnoti, močno je držati i skrbno núcati. Zvön toga je žítek tak prekrátki.

Miška: Toti, toti; ali dónok gdate nešče idti vrěmen!

Gyürko: Uprav, či ga neznamo núcati.

Miška: Ali pově mi, ka naj činim, či domá sam jedini sedim i, glédam štiri stené hiže i k-ničemi nemam vôle?

Gyürko: Vzemi si nikše delo naprě.

Miška: Toti, ali da nikše vôle nemam k-njemi.

Gyürko: Li začni je srdčno, kak da bi tomi ravno tak trbelo bidti. Zaprva de toti težko šlo; ali hajda, li hajda, li hajda! Kěm duže boš delao, tēm bole de ti šlo. Po malom časi de ti vugodno, ešče i želno delo; ár nega plemenitěse

radosti od dobro dokončanoga dela. — Dúša se ti razveseli i volo dobí; po verno spunjenoj ópravici de ti sladki počinek; počinek ti nóvo mōč podeli k-nóvomi deli.

Vzemi si naprě dobre knige: evangeliom, pesmene, molitvene knige, čti žnji, tam povóli náideš lěpoga, božičnoga, dúšo podigávajōčega čtenjá, k-šteromi či se k-coj navádiš, se ji nigdár nenavoliš, kēm bole boš je čteo, tēm bole de ti dúša skumněla za njě. Jas pěldo denem jako rad čtēm pesmene knige. V nji pesmaj kak lěpe misli, k-vsákoj príliki žítka návučnosti jestejo pred nás postávlene, šterimi si človek dúšo nasitšáva, radost, trōšt, pokoj zajímle. Večkrát prečtēm edno-edno pesem i nigdár se je nenavolim — znōva i znōva jo naprě vzemem i vsigdár jo bole želém čteti. Rávno tak evangelioma světe veršuse i rázložne molítvi. Tó so moja dúhovna hrána, za štero moja dúša nestanoma hrepeně.

Náideš ešče veséla návučna čtenjá v-Dúševnom lísti, vu Evang. kalendariji, v-evang. časopísi, samo je naprě vzemi i či ji nemaš, sprosi si je na pōsodo — ali narōči si je. Za krátki čas boš že vido, ka te vōzadovoljíjo i nede te na nevoljenja Šatan mantrao i vido boš, ka na njě potrošeno vrěmen i stroški so nē na kvár vrženi talentomi, nego neprecenjeni kinčov kapitál.

Miška: Zahválím ti, moj prijátel, tvoj dober tanáč vardenoti mam.

Gyürko: Navolenje je právi hűdi dúh, šteri se li po deli i vaji dá pregnati; i či se ti delo v-začētki taki trůdavno bidti vidi, li boj stálen i naslědnje ti lahko bidti má.

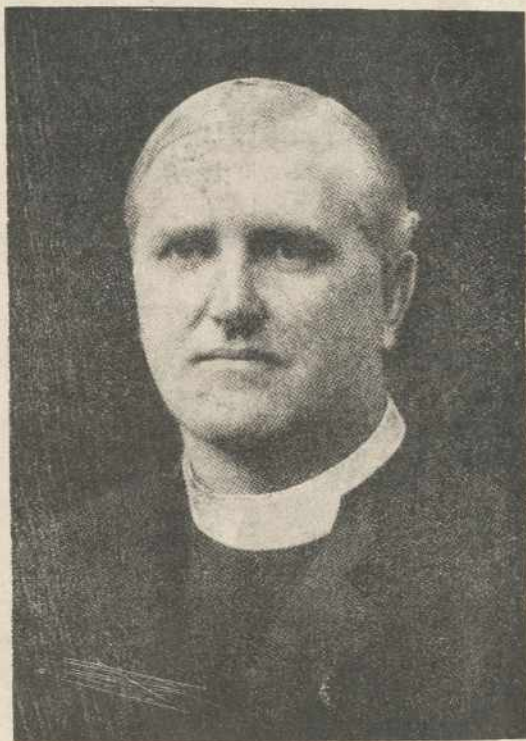
Inda i zdâ.

Pri vezdášnoj težkoj krízi i brezposelnosti si dvá kameráda od žítka skúšenosti nasledŭvajôč zgovárjata i čedno distingvalívata:

1. živeti je inda z-malo pènez mogôče bilô.

Inda je fal delao derár, ali vsig-

tá kučáriti i niti par nê priskrbeti. Inda je več lúdi potúvalo z-menje skrbmí, zdâ ji menje potúje z-dosta skrbmí. Zdâ je skrbi kvóta⁷ dosta vékša, kak je v-indašnjem vrèmeni bila. Ka je zdâ túdi mogôče pèneze slúziti, tó je istina, ali inda je

Winchesterski glávni púšpek.

dár je dôbo delo. Malo je zaslúžo, ali za potrebne stvarí je dônok dôbo pokrítje. Fal je bio živiš, gvanť, obütel, potúvanje i vse potrebčine... Zdâ pa samo tónje fráze čújemo i mámo. Mogôče je bilô z-krajcarov živeti i rajnske si priskrbeti. Zdâ se je pa z-dinárov nemogôče kak tak

je túdi mogôče bilô prislúziti. Inda je vsáki človek fal živo, záto je vsakoga človeka žítek drága vrèdnost bila. Teda so lúdjé delali, nastávlali, grüntali zbrodjávali i bio je túdi obračáj, i bila túdi dobra bodôčnost, zdâ túdi jeste bodôčnost, samo ka vezdášnje pokolènje, pr-

vêšega pokolênja správišče zaprávla.

Na peldo: pošta je inda nê mêla tak velkoga obračája, tó je tó nê je prinášala telko nevrédni papérni opominov, práznoga obečanja, ponújanja, protéčega, mantránje i prošnje puni písem. Telefon, rádio je nê gučao teliko, kak zdâ, ár so menje lagali ljudjé v njega i telegrafa vsáki drúgi glás se je nê začno: „Pošli pêneze“, teda so ljudjé menje telegraféráli od penez i tem več so ji pošilali. I da so ji več pošilali, več je ji túdi dôbilo. Novin je nê telko shájalo, kak dnesdén — ali več pravice so túdi písalè, nê telko láži, telko nezadovolnosti, krívi glásov i hiúdobe.

Trgovine je nê trbelo ob šéstoj vóri doj zaprèti, ár je ji več ešše ob ôsmoj vóri nemogôče bilô od kúpcov i lúdi zapérati.

Nedelni počinki so inda samo na tjédna eden dén, v nedelo i nê vsáki dén, na tjédna sedem dni bilí.

Falošča je ládala. Dobre stvarí je fal bilô dobiti i dônok je delo cêno melo. Te je vrêmen uprav pêneze znamenüvalo i nê teško mísel, esi i tá klantivanje i brezposelnost. Istina, ka dnesdén túdi včasí jeste lépo vrêmen. Ali teda je nê samo vrêmen bilô včasí-včasí dobro, nego dobra so bilá túdi vrêmena i zláti časi.

F. J.

Vsáki má svoj kríž, svojo nevolu.

(Pripovêdka.)

Ednôk, jáko, jáko dávno je stvári král, oroslán vse stváre k-sebi zapovedao, náj vsáka naprêdá svojo mantro i želênje.

Nájprve se je ovca začala tóžiti, govoréča: „Jas sem na svêti ta nájbole nesrečna stvár; moj šorš je najteškêši. Mené vsáki lêhko bíje, mantrá, ár se z-níkim nemorem brániti.“

„Pravico máš! Tí si uprav milüvanja vrédna! Záto de tí pravè, či se z-závcom premeníta. Toga nišče nemre zbantüvatí, ár vujde — odbeží.“ — Tò njej je poráčao král oroslán.

„Prezmožen gospôd král! Teda ráj ovca ostánem. Závec ni vudné, ni vu nôči nema pokoja; vsigdár je vu velikoj bojazni, jas pa prôti njemi vu miri živém,“ — je ovca odgovoríla orosláni.

Za ovcöv je naprê stôpo vuk erkôči:

„Jas bi zadovolen bio z-svojim šoršom, — da bi se mí samo štoj skrbo za moje živlênje!“

„Dobro je; odgovorí oroslán; meníta se z-psom; za njegovo živlênje se njemi vért skrbí.“

„Ka? — Jas se náj z-psom menim? Tò pa pač nê! Zdâ sem sloboden; vsáki se me bojí, ešče i človek; či bi pa pes grátao, ešče bi me i děca šálíla, brsala. Ráj vúk ostánem!“ — Tò je bio vuká odgovor.

Zdâ je naprê stôpo závec, šteri je nasledüvajôč dao naprê svoje želênje:

„Zmožen král! Mí závcí v-veki-večnoj bojaznosti i trepetanji živém. Mí smo ta nájnesrečnêša stvorjênja. Nigdár nemamo nikšega pokoja. Nam boj na pomôč!“

„Dobro je! Ví se z-žabami meníte!“ — Njemi je pravo oroslán.

„Ka je ? z-žabami ? Vê se one ešče i nás bojijo ; žaba niti odbêžati nemore ; njô ešče i dête vkúp sklâči ! Tedâ rájši závcí ostánemo.“

— je odgôvoro závec.

Tak se je vò skázalo z-naprê dáni tožb, kaj nega tak nesrečnoga, od koga se nesrečnêši i pozadnjêši nebi naišao. Či je meo te eden zrok se tóžiti, te drúgi je več zrokov meo.

K-koncovi je etak pravo oroslán tim tožéčim i z-šoršom svojim nezadovolnêčim : Drága moja deca ! Morete previditi, ka nega nikoga na svêti, kí bi brezi kríža, brezi nevôle bio i nebi meo zroka se vu kom táli tóžiti. Vsáki má svoj kríž, svojo nevalo ; zâto jo náj vsáki ž-mirovnostjov znâša. Nê odsébe na te srečnêše, nego na te nesrečnêše trbê glédati, âr je tê dosta več, kak ti ovi. F. J.

Kak ftice nebeske.

Kak ftice nebeske
 V-jesénskom vrêmeni
 Vu tople krajíne
 Odhájo v-šeregi,
 Odkud v-sprotolêtji
 Vsáka s svojim párom
 Nazáj príde esi
 Pá de v mestí stárom :
 Tak sem i jas túdi
 Pred ništernmi lêti
 Vu orság francuški
 Odišla po svêti.
 Či mi je bár teško
 Bilô vu tühíni,
 Bolelo me britko
 Srdce v-toj dom'vini :
 V-Bôgi se vípavša
 I v-Njeg'voj milošči,
 So tekla vrêmena,
 Tekla lêta, dnévi.

Bôg me je pomogao,
 Pár mi je darúvao,
 Z-šterim vu blájženstvi
 Živéva vu méri.
 — Nazáj prídem k-dômi,
 Kak ftica v-sprot'lêtji,
 Šteri je pred menom
 V-sladkoj senji zmérom.
 Pá mo vídla cérkev,
 Drágo hižo Božo,
 Molila molítev
 Vnjê, z-srdcá pobožno
 Ah, da bom blájžena
 Vu srdci i dúši,
 V-radosti bívala
 Z-mojimi drágimí !

*

Písala z-Francie
 Septembra drúgoga,
 Flisár Vilma z-svojim
 Vrlim tívárišom,
 Z-Fartély Jánošom.

Silja vláti začétek.

(Pripovědka.)

Kak so lüdjé začali silje pôvati, štero je prvle po divjem samô od sêbe raslo, bâr nê vu veliki tála, nego po samnom bétovji eti i tam.

— Bôg je zapovedao samo edno brázdo vrezati i v-njô potorití semen i nateliko je je blagoslovo, ka je bétovje od zemlé mao do vrêhka zrnje melo. Vse je vlát bíla. Tomi prvomi človeki, dokeč se je z-ednov brázdov zadovolo, njemi je telko zraslo, kelko njemi je na živlênje zadosta bílô. Ali te hűdí njemi je naznano, ka či več brázdo vrêže, de tůdí več meo; na njé ga je vzéo, naj Bogá skűšáva i več brázdo vrêže!

Ali Gospodin Bôg je britko pokaštigao toga nedopunjenoga človeka. Vu žétve vrêmeni, gda se je te

človek radůvao obilnoma pôvi, je prišao Bôg, préjao je nebôgatnoga človeka silja bétovje, od zémle gori do vrêka je je doj počoműhao, li samo na vrêki je na eden prst dúgo vlát nihao i etak je pravo:

No človek, da vídim, ka si tí nedopunjeni, nê si bôgao moje zapovedi, zdá te pokaštigam. Vidi tak: po etom ôri teliko, keliko se tebi vídi, jas ti pa dam teliko, kelko de se meni vidlo.

Od onoga hípa mao človek dosta dela, ali Bôg njemi pa dónok li samo teliko dá, kelko on ščé. Te hűdí se pa veselí, ka se njemi je posrečilo človeka vu svoje mreže zaplesti i od Bogá odtűhiti i vu svoj tábor zagrňôti. F. J.

BERGLES LUDVIK

trgovina z mešanim blagom

v GORNJI LENDAVI

(pri cêrkvi)

Odáva po nájfalejšoj cejni manu-
fakturno i špecerijsko blágo!

Pridite i poskűsite!

Mati.

(Po H. Ch. Andersenu — K. Kūčan.)

Tô se je zgôdilo že dávno, dávno. Ednôk je sedela mati pri zibelki svojega betežnoga deteta. Vu stráhi i žalosti je zibala svojega črvička, ár se je bojála, ka vmerjé. Detece pa je dozáprlo svoje lépe oči. Odijávalo si je težko i redko. Z žalostni materni oči pa se je zdá pa zdá otrnola svekla skuza, se zablisketala po blédom maternom lici i spádnola na blédi prt zibelke, liki spádné jútránja rosa na gingavo cvetje.

Naednok je nikák sklonckao na dveri i vu málo hižico je stopila edna stára ženska. Vu kusti zimski robec je bila zasūkana, tak ka jo je v obráz niti nê vido. Niti rěči je nê právla, nego si je dojséla pri zibelki, drgetajôč od mraza, ár je bila mrzla zima. Mrzeo veter je tak nesmileno brio, ka se je tak vidlo, tak da bi štoj z drovnimi iglicami bodo v lice, či se je človek z hiže prikazao. Materi se je starica milila i ár je dête rávno malo mirněši sen dobilo, je šla, ka bi segrela piskrič kúhanoga vina za njo. Starica je začnola zibatí to dête i od njénoga zibanja si je máli betežnik sigdár pomalé odijávao. Mati boječé pogládi detece po rošnom čeli i pita:

— Za božo volo, babica, povejte mi, jeli mi ne merjé moje málo detece? Jeli, ka mi gospodin Bog ne vzeme mojga najdragšega kinča?

Starica je samo z glavov čüdno skumala, tak ka je mati nê znála, znamenúje li tô dobro ali slabo. Od velke bolečine v srci zapré mati oči, s šteri njê vrejo skuze, liki lépi bleskéci džündži. Glava se njê nagne globoko na prsi. Kák bi

túdi nê? Že tri dni i tri nôči je nê zaprla oči. Zaspála je. Ali samo za krátek híp! Naednôk se zdramfa s sna i zatrepeče od mraza. Ali ka je tô? Nega ni starice ni deteta. Nezahválna starica njê je vkrádnola dête. Vu kôti je zaškripala stára vóra. Žmeten rjávi máceo se je zmrso i spústo se je do zemlé. Vóra je stánola. Nesrečna mati skoči s kuče i začne zvati i iskati svoje dête. Srečala je edno žensko, čarno oblečeno i pita jo, či je nê vidla gde njénoga deteta. Ta pa njê erčé: „Žena! Vu tvojoj hiži je bila Smrt. Vidla sem jo, kak je švignola tú mimo s tvojim detetom. Ona je hitra. Hitrěša je od vetra, i ka vzeme, ne vrne nigdár!“

„Prosim te, liki se Bogá prosi, pové mi, gdetá je šla?“ jo prosi mati. „Pokáži mi pot, jas jo morem nájtí!“

„Znam, gde tá je šla!“ právi tá črnooblečena žena. „Ali prvle, kak ti pokážem pot, mi moreš spopevati vse pesmi, štere si popevala svojemi deteti. Prelepe so mi tvoje pesmi. Jas sem Noč. Čúla sem vsako tvojo pesem, štero si med skuzami spevala svojimi deteti!“

„Vsakšo ti spopevam, vsakšo od prvé do zádne“, erčé mati, „ali ne zadržavli me, za božo volo, ármorem kak najprvo zgrabiti smrt, naj mi nazáj dá moj nájdragši kinč, moje vse, moje dête!“

Ali Noč je sedela mirno i nemo. Mati pa je roké vküp devala, začnola spevati, spevala i med popevanjem jókala. Dosta je bilo pesmi, ešče več je bilo skuz. Teda erčé Nôč: „Idi na právo roko vu tisti

veliki gáj. Tamtá je šla Smrt s tvojím detetom!“

Daleč, daleč sredi temnoga gája so se križale poti. Nesrečna mati je ne znála več nê naprê, nê nazaj. Pri ednoj stezi je ráslo trnjov grm brezi listja i cvetja. Bio je čisto goli. Kak tûdi ne bi, ár je bila ostra zima i gosto inje se je držalo od mraza razpokanoga drevja.

„Si vido mogôče, goli trnjov

gde so se vidile té kaplice liki prelepe erdêče rože vu púngradi. Trnje pa je zazelanelo i zacvelo sredi mrzle zime, telko topline je bilo vu srcê nesrečne lûbêče materé! No zdâ ji je grm povedo, ka kama je šla Smrt z njénim detetom. Mati beži dale i pride do edne velike vode, do velikoga jezera, na šterom je nikše ládje i ni ednoga čuna nê bilô. Léd je nê bio zadosta močen, ka bi zadržo nad vodov nesrečno

Dečakov biblijski krôž pri igri.

grm, gdetà je šla Smrti z mojim detetom?“

„Bogme sem vido,“ je odgovoro grm, ali ne povem ti, dôkeč me ne segreješ s svojimi prsmi, ár vidiš, ka me pokriva léd i mantre strašna zima!“

Nesrečna mati pritisne mrzlo trnje močno na svoje prsi. Ostro trnje se ji je globoko vsádilo vu méhke materinske prsi, i topla krv je vu gosti kaplicaj kápala na běli snêg,

mater, voda pa je bila pregloboka za tó, ka bi mogo človek prêk idti. Ali ona je dônok štiela prêk priti, ár je tam méla svoj najdragši kinê. Doj si je léгла na zemlo, ka bi vó plála vodo i tak prêk šla. Sirôta je nê premislila, ka je tó človečemi práhi nemogôče. Ali mati je zavúpala vu Bogá i njegovo milost.

„Nê tak, ár tak nede šlo!“ ji erčê jezero. „Pogodiive se! Znaš, nesrečna mati, meni se preveč

džúndzí (biseri). Ali od svojega začétká sem nê vidla lepši od tvoji ôči. Jôči se záto, jôči, naj ti skuzé rastopijo ôči, da stečéjo vu mojo vodô, pa te té odnesem na drúgi kraj. Tam se nahája prečúden ográček, vu šterom pôva Smrt nezračunano rôžic. Vsáka rôža pa je po eden človeči žitek!

„Te pa jeste takši kinč, šteroga ne bi tá dála za najdragši kinč svojega srca, za svoje dète?“ erčé med skuzami mati. Jôče mati, jôče, i prelêpe ôči ji stečéjo na dno jezera, gde se spremenijo vu dvá prelêpa kamna. Zdá je zašumelo jezero, voda se zdigne, i eden val odnesé slepo mater na drúgi kraj vóde. Tú je stála prečúdna, tristo milj dúga hiža. Mati je nê znála, ali je tó gnúsna jama puna strahov ali pa lepo pôlje, posejano s cvetjem. Nika je nê vidla sirôta, ár so ji vó stekle ôči.

„Gde najdem Smrt, štera mi je odnesla dète?“ pita mati.

„Ešče zdá je nega eti!“ je odgovorila edna sera baba, štera je pázila na té velki ográček. „Povê mi, nepoznâna žena, kak si prišla esi, što ti je pomágao naiti té ográček?“

Mati pa njê erčé: „Pomágao mi je dober Bog! Bog je smileni od vsê vekov veke, i vúpam se túdi jas nesrečna, ka de smileni i meni — materi! Povê mi, gde bi naišla svoje detece?“

„Tvojega deteta ne poznam!“ erčé baba. „Ti ga brezi ôči etak ali tak nemreš videti. Tó noč je povênolo dosta cvetja, štero presadi zdá Smrt inam. Znáj, nesrečna mati, ka má eti vsaki človek svoj cvêt, svoje stéblo žitka, ali i cvêt i stéblo je ravno takše kak on. Vidiš té rôže tú naokóli so rávno takše kak drúge, samo ka té rôže májo srcé,

štero bije, kak živomi lúdstvi. Túdi deteca srca bijejo. Idi, probaj, mogoče boš mogla po tom spoznati svoje dète. Ali ka mi dáš, če ti ešče povem, ka ka ti trbê delati?“

„Ka naj ti dam, če pa sáma nika nemam?“ erčé žalostno mati. „Ali či ščéš, šla bodem za tébe ešče na ovkraj svêta!“

„Na ovom kraji svêta nemam nikšega iskanja!“ právi baba. „Nego dáj mi se tvoje črne vlasé, ár itak sáma znáš, kak so lêpi. Meni se preveč vidiijo. Ti pa vzemi moje stáre sêre, tê so záto túdi nika vredni!“

„Nika drúgo me ne prosiš?“ se začúdi mati. Dam ti je srcá rada. To je máš, vzemi je — i mati njê je tá dála svoje lêpe dúge vlasé, baba pa njê svoje sêre. Obedvé sta šle zdá vu lêpi ográček Smrti. Tú je rásla rôža pri rôži. Lêpe vijolice, dišéce šmarnice, žalostne máčice, bête lilije i prelêpo písani tulipáni. Ešče so bilé túdi vodene rastline: edne lêpe i veséle, drúge pa so žalostno povešávale glavé. Vodne kuče so se zvišale okoli nji i vodni raki so njim z škárjami ščipali gingavo korenjé. Túdi visike pâlme, močno rastovje, košnate búkvi, rožmarin i šáfran, vse je raslo vu tom prečúdnom ográčeki. Sakši cvêt, sakše stéblo je bilo po en človeči žitek i lúdjé pa so živelí Bôg zná gde vse: edni vu Kini, drúgi pôleg ledenoga môrja. I prečúдно: tó velko drevje je raslo vu máli črepnjaj, i človek bi mislo, ka se črepnje razpočijo od silnoga korenja. Mále rôžice pa so rasle vu širnoj črnoj zemli i bole so je skrbno gájili. Žalostna mati se je pri vsákom cvêti doj prignola i poslušála, kak vu vsákom bije človeče srcé. Med jezermi i jezermi cvêti je štêla spoznati i nájti srcé svojega deteta.

„Eti je, eti je!“ skriči i raztégne roké proti gingavomi šáfranovomi cvéti, šteri je povešávo žalostno svojo trúdnó glávicó.

„Ne dotikaj se cvéta!“ erčé baba, „nego lepo stoj pri njem, dokeč ne pride Smrt. Vse nede dugo, ka pride i te njé ne dopústi, ka bi vó vtrgnola tó rôžico. Postraši jo, ka vó strgaš vse rôže tú naokóli! Smrt se zboji, ár je odgovorna za vsako rôžico, šteroj se ni list ne sme geníti, či je tó nê boža vola!“

Nato je zatulo strašno mrzeo veter po püngradí i slepa mati spozna, ka je prišla Smrt.

„Kak si naišla pót?“ jo pita „i kak je tó, ka si bila hitrejša od méne?“

„Te sem pa lêko nê mati?“ i odgovori tá.

Smrt se nagne nad šáfranov cvét, ka bi ga vóvtrgnola, ali mati bráni tó svojo nájdragšo rôžo s svojimi sújjimi, trepetajóčimi rokámi. Ali smrt njé sopne na roke, štere njé brezi moči povísnejo, ár je bila tá sapa dosta mrzléša od zime.

„Vidiš, ka mi nika nemreš!“ erčé Smrt.

„Istina! Jas ti nika nemrem, ali more ti Bôg!“

„Jas niti drúgo ne delam, kak spunjavam njegovo svéto volô. Jas sem boža dekla i presájam njegove rôžice s toga zemelskoga ográčeká v dosta lepši nebeski püngrad. Ali ne smem ti tó povedati, ka kak té rôže tó rastéjo!“

„Vrni mi moje dete!“ jo lepo prosí tá mati. Zgrábi za dvê najbližanjivi rôži i zakriči s vcagajóčim glásom: „Vse rôže bom po-

trgala, ár ne morem več trpeti svoji veliki srčni bolečin. Vcagala sem!“

„Bôg te vari toga. Nesrečna si, o mati i ščéš, ka naj bi bila nesrečna i štera drúga mati!“

„Drúga mati?“ právi zamišleno mati i spústi tó cvetje, štero je malo prvle štéla dojvtrgnóti.

„Tú máš svoje oči!“ právi Smrt. „Vó sem je vzéla z vóde. Joj, da so lêpe. Nê sem znála, ka so tvoje. Vzemi je. Dosta so lepše kak prvle, ár so zapráne vu skuzaj. Vzemi je pa se zgledni vu on globoki stúdenec! Vu njem boš vidla cêli zemelski žítek, cêlo príšestnost téva dvá cvéta, šteriva si malo prvo štéla vóvtrgnóti.

I poglédne mati vu stúdenec. Pokáže se njé prvi kêp, te zemelski žítek toga prvoga cvéta: povsédi blagoslov, sreča, radost. Nato pa vídi drúgi kêp; zemelski žítek toga drúgoga cvéta: siromaštvo, glád, nevola i nesreča —

I edno i drúgo je boža vola!“ erčé Smrt.

„Šteri od téva cvéta je srečen i šteri nesrečen?“ pita mati.

„Tó ti nesmem povedati. Ali znáj, ka je eden od téva cvéta cvét žitka tvoja deteta! Vidla si zemelski žítek, osojeni tvojemi deteti!“

Teda je mati nê mogla več pre-státi. Od žalosti i vcáglósti je skričála z bolécim srcem: „Štero je cvét mojga? O povej mi, povej! Obvari mi nedužno detece! Obvari mi nedužni cvétek moj i réši ga vse nesreče! Bôgše de, či je odneséš! Odnese je vu králestvo bože i ne pitaj za moje skuze! Nê za skuze i nê za moje boléce prošnje!“

„Ne razmim te, nesrečna mati!“
erče smrt na tó. „Ne vem, jeli ščéš,
naj ti nazáj dam déte, ali pa naj je
odnesem vu nebeski püngrad?“

Mati zdá spádne na kólina, vküp
dene roké i skriči na ves glás :
„Smileni Oča nebeski, ne poslúšaj

me, ne poslúni me, ka sem te pro-
sila prôti tvojoj vóli. Tvoja svéta i
môdra vola naj se zgodi ! Ne po-
slúni me !“

Gláva njé se nagne na prsí, sku-
ze, prelepe svekle skuze njé tečejo
po lici — Smrt pa odnesé detece...

Zakaj je grátao somár somár ?

Gda je Bôg ete svét stvôro, je
vse stvaré vküper pôzvaó i vsákoj
je dao imé : — Tvoje imé de „konj“,
tvoje „oroslán“, tvoje „vík“, tvoje
„medved“, tvoje pa „lesica“ itd. i
tak je vsákoj dao imé. Potom njim
je zapovedao, naj na drúgi den pá
k-njemi prídejo, ka je vó opíta, či
je šteri žnjí nê pozábo svojega iména.

Somár je te ešče jáko lêpa, pri-
jétna stvár bíla; túdi je nê meo tak
veliki dúgi víh i edno lêpo imé
njemi je Bôg darüvao ino z-timi
ovimi ga je odpústo, naj se te drúgi
dén zglási pri njem, ali iména naj
nepozábí.

Gda so se na drúgi dén pá vse
stvaré pred Bogá postavile, je vsáka
znála svoje imé povedati, rávno lí
nebôže somár je nê znao svojega
povedati. Pozábo je je.

Bôg se je razdrasto nad njim,
popadno ga je za víha i na teliko
ga je strafuno za njé, ka so se njemi
na dúgo vtégnota, govoréči njemi :

„No tí somár, tak hitro si pozábo
tebi dàno imé!“

Od onoga hípa mao je na njem
ostalo tó špotárno imé „somár“ i
víha so njemi túdi naveke dúga
ostala.

F. J.

Nájfalejše i nájbole trpéče klepárstvo je

vd. MARIJE JUG V M. SOBOTI **ALEKSANDROVA ČESTA (v Nemešovej hiši)**

Zgotávla vsákovrstno gradbeno špenglarsko delo, kak žlibé na
hižo, pokrivanje tórme i pokrivanje z palami. Izdeláva strelovide
(villámháritó). Poprávla vsakovrstno posôdo hitro i dobro.

Ágneaška.

Vilma je že osem lèt bila pri môži, ali zopstón sta hrepenela z možom za deco. V šorša knígi je tak bilô spísano, ka ni ednoga neta mela. Gda je Vilmi doktor tó odkrito povedo, te je z hitrov odločnostjov šla v ono velko hižo tam na konci váraša, gde so osnávlali one mále nesrečne, ki so pred cajtom zgrúbili tak očo kak mater.

Vilmin pogléd se je zadržgno na oni sèri vlási deklini, kí je slaboga tēla bila i bojazno je glédala, kak srna. Doktor jo je opomno: „Gospá, tá deklina je slab stvor.“

„Je betežasta?“ — píta ona.

„Tó nemrem praviti, ali nikak pomali rasté.“

Vučitelica, ki pázi na deco, velí: „Vedno je níkša žalostna, ne špíla se rada, ne vem, ka je žnjôv. Naj poglédnejo okóli. Eti, tá rdécega, punoga obráza. Radost je na njô poglédnoti.“

Vilmo je níkša neznána žalost stísnola za srcé, gda so edno dēte hválili pred njôv, ovo pa nē. Tak, da bi od kakšega blága bio guč, si je míslila. Prijéla je za rokô tó slabotno deklino: „Tó šcém z sebov zéti.“

V bogáto, gospodsko hižo je prišla tá mála deklina, ali záto je dale níkša žalostna, tíha bíla. Môž Vilmin si je večkrát mislo, ka bi žena pametněše vciníla, či bi kakšega jedrnoga dečka pripelala. Ali záto je nē pravo níkaj, ár je ženo nē šceo žalostiti. Ali se bole glasno je povédala njē svoje míšlénje njéna žnjimi vkúp živóča mati:

„Zakaj je tá komédija! Ali nega zadosta decé med rodbínov? Sestré deco rávno tak lahko lúbíš, da bi tvoji bíli. Niti ne vēs, kakšo krv,

kakši nakanenj klico nosi v svojem srcé tó tühinsko dēte. Što zná, kakši so njemi bíli stariše? ... Ali vendar neščeš tó deklino v örok zéti?!“

Vilma je pa rávno tó nakanénje mēla. I zdaj, ka je njéna mati tak nesmileno gučala od té nevolne deklíčke, ešče tem bole. Istina, ka se je tá deklíčka, Ágneaška nē znála mítiti i v ednom dnévi koga za sēbe pridobiti. Ali njéne oči so bílé, kak zbojéne srné oči. Níkša tožba, ali žalost je síjala žnjij v svēt. Tó je smilúvanje zbúdílo v Vilminom srcé. Večkrát jo je k sebi zavála z krotkim glásom: „Ágneaška!“

I Ágneaška je bógajóča pred njô stópila, ali nē jo je prék obínola, nē jo je kúšnola od sēbe. Samo tak, či njoj je Vilma tó veléla. Tákši hip je Vilma žalostna grátala, míslívša: „Nígdár nemo znála, ka je matersko čúténje“. Spomnila se je sestri ní rēči: „Znáš, gda se mi Lacko obēsí za šinjek i mí právi: „mama, rad sem vam“, te níkšo čúdnó toplótó čútím pri srcé i rada bi se jókala od radostí“.

„Oh da bi jas ednók v živlénji čútíla tákšo toplóčo i radost!“ — míslila si je Vilma.

Zgòdílo se je, ka je Ágneaška betežna grátala. Doktor jo je pregledno i je pravo: „V začétki sem že mislo tó, ka de nevola žnjôv, ár je slabi čont. Nájbógše de jo nazáj odpelati. Dobro, ka ste jo ešče nē v örok zéli. Lehko prosite drúgo.“

Vilma je níkaj nē právla na tó. Doktor je mislo, ka si tak míslí, kak on, záto ne právi níkaj. Šó je k možej, da njemi nesé té dober glàs. Za edno vóro je prišo k njē móž i pravo je ženi, ki je ešče ítak pri betežníka postelí sedéla:

„Viš, jas sem že prve mislo, ka de jo dobro nazáj dati prve, kak bi ešče kakša vékša nevola bila.“

Žena je malo zgrbala čelo, ali nikaj njemi je nê odgovorila. Deklička se je nikaj gibalá, ali nê se je predrámila. Môž je edno minuto čako, če dobí kakši odgovor. Nê ga je dôbo i odišo je. Tak za pô vöre príde služkinja, ka stára gospá zovéjo mládo.

Mati se je z ostrimi rečámi zagánala v njô: „Tô je že preveč, kakše mihé máš. Ka pa ne dáš nazáj odnesti tô dête? Gde je, jas sâma je nazáj odpelam!“

Mama, Ágneška spí i rada bi bila, či bi mér njáli njê i meni“ — bio je odgovor. Z tem se je obrnôla i tam je nihála čemerno mater. Nê je ščêla nešmilena bidti prôti tomi deteti, ali zâto si je premišlávála žalostno od toga, ka je zopston ščêla kaj tákšega zadobiti, ka je Bôg zatájo od njê.

Z tákšov míslav je stôpila notri k tomi málomi betežniki. Deklička je sedêla na posteli, očí so njê skuznâte bilé i roké si je trla: „Bôg moj . . . nazáj me ščéjo odnesti . . . tá me ščéjo nazáj dati . . .“

Ka žalosti, bolezní, vcaganja i i trplénja samo zamore človôče srcé, vse tô je tam trepetalo, jôkalo v tej splášení očáj. Edno štíri lét staro dête, štero že pozna globočino žalosti i trplénja i tere si roké . . . Vilmi so se prepústile skuzé i tak je právla: „Nê, mála Ágneška, ne boj se, tú ostáneš.“

„Tú ostànem? Istina je tô? . . .“

„Tú, prí meni.“

„Té mo jas jáko dobra i ozdrávim.“ Hitro je prêk obínola Vilmin šinjek i jo je kúšnola. Zdaj ob prvim, sama od sébe i od radosti je začnola na glás jôkati i nê je pústila od sébe tô — že svojo „mater“.

I Vilma je zdaj čútila míloščo Bôžo, čútila je tisto toplôčo pri srcé, štero samo matere poznajo. V toj vóri trplénja je najšla deklíčka svojo mater i mati svoje dête.

Ágneška je ešče párkrát právla „Ozdravim“. Tak je právla, kak drúgo dête tô: „Dober bom“.

Vilma njej je pripovedávála vnogo lèpoga, trôštala, batrivila jo je, kak tô samo ednoga plemenitoga srcá ženska i mati zná.

Deklička njê je v náročaj zaspála. Doj jo je djála na postelo, lepô odenola i na molitev si je sklúčila roké. Nê samo smilenostjov, nego z skrbnov materskov lúbéznostjov je vérostívála obri svojega máloga betežnika,

Gospodin Bôg je pa rad poslúhno njéno molítev, v šteroj se je za zdrávje Ágneške molila, kak lúbléna mati za svojo lúbléno čér.

Posl. JUVENTUS.

JANEZ CVETIČ
MURSKA SOBOTA

TVORNICA
PERILA

Prodaja samo na veliko!

Kleptomània (Tatvíje beteg).

Žítka kèp.

Pred velikov varaškov drágočin trgovinov eden lêpi, luksusni automobil stàne. Žnjega eden aristokratne postàve, visikoga zrása, od sunca speçeni, elegàntno obleçeni, mlàdi gospòd stòpi doli i z-nàbrsnimi stopàji híti vu trgovino.

— Trgovine lastnika iščem.

— Jas sem, — odgovorí od z-glažojnov pokritoga pulta eden punoga zrása, okòli pètdesèt lét starosti môž.

— Z-kém njim mam slúžiti? — naj zapovejo!

— Jas sem Niečkíevič Ivaneka grofa tájnik — se je prijaznivo pokàzao notri.

— Naj sí zvolijo doli sestí, nje-mí trgovec ponúdí stolec . . .

— Zahválím. Nemam vrèmena sedeti, morem se pašçiti, li samo záto sem prišao, da vam notri zglàsím mojega milostivnoga gospòda prišestjé. — Jeli poznajo oni Njih ekscelencia?

— Žalostno, bogme samo po imèni. Osobno sem ešçe nè meo sreçe k-njim.

— No nika nedene! . . . Milostiven grof za ništerno minuto že tũ bodejo . . .

— Oh, prosím . . . od toga vas ogvũšam, ka do z-nàjprijaznivèšim tàlom vò obslũženi, kak se tò tákšega imenitoga gospòda pristàja.

— Oni se, gospon, môtijo . . . milostiven grof nenamènjijo pri njih kaj kũpiti . . .

— Kapa? . . .

Te mlàdi gospòd se pazlívò okòli zglédne i li teda, gda se že ogvũša, ka njidva guça nišçe neposlũhša, záca praviti:

— Krádnòt prídejo . . .

Trgovec se je zadrezno:

— Krádnòt?? . . . Krádnòti namènjijo?! . . .

— Tak je, odgovorí te mlàdi môž.

— Žalostno — milostiven gospòd kleptomànie beteg màjo. Rávno záto jas vsigdár že naprè poiščem gori one trgovine, kama se namènjijo napòtiti i naprè vòpláčam tò, ka namènjijo vkrádnòti. Dnes pèldo denem vu zlàte vòre kũpçije posli namènjijo Vàs goripoiskati, tak da zagvũšno edno, dvè vòri namènjijo vçeknoti . . . Ka košta privàs ta nájdragša zlàta vòra? . . .

— Štiri stò rãhnški eden-eden falat — odgovorí z-radostjòv trgovec.

— Prosim jas naprè vòpláčam dvè vòri . . . eto màjo 800 rãhnški.

— Prosim jih, gospon tájnik . . . milostíven grof so tak trnok bogati, meni pa jáko slabo ide trštvo . . . nebi bilí tak dobri, ka bi njim poráčali, naj nè samo dvè, nego več falátov vkrádnèjo. Táčkšega kvaliteta tak nindrí nedobíjo vkrádnòti.

Tájnik je na tò nevugodno odgovòro:

— Ali kakda morejo tákše misliti? Milostiven gospòd vsigdár samo edno-dvã falata màjo šegò potégnoti . . . Gda oni odídejo, jas nazã pridem i raçun poravnava. Çi bi znãbidti od dvè več odnesli, tak vam rãzloček poravnam, ÷i pa samo edno vkrádnèjo, teda mi ví nazã dáte 400 rãhnškov.

— Oh, da bi mi bàr cèlo trgovino vkrádnoli — si je trzèc vesélo meno roké, — jas bom že na tom, da do meli príliko, kak nájveç vkrádnòti.

Komaj, kak je te mládi gospôd odišao, je eden zvônrédno prebráni, naréteci sêri vlási môž prišao v-bôto. Nê ga je bilô teško spoznati. Grof je bio.

Grof je zláte vøre proso i tržec je cêli vršáj sklao pred njega na pult. Grof si je prebérao i med tém vu tak zvánoj, ne pazécoj minuti si je edno vu žebko potisno. Za ništerno minuto pà drúgo i na tržca veliko radost to trétjo, štrto je že včekno.

Tržec je z-nazâzadržávajôčov sa-pov vživao tó interesántno situácio, grof je pa ešče bole vživao i popadno tó ponújjajôčo priliko, ka tak nalehci lahko krádne.

Pri sédmoj vóri je držao že grof, gda se je že navolo toga dela. Zavgvišno je že kam nê vedo dévati poroba! — Ali, da jas nemam časa duže prebérati. Po poldnévi nazáj pridem i teda si končno zvolim, tečas je tá dente. Škoda, ka se morem paščiti. Moj náklon! — je pravo i z nervoznov hitrostjov odhájao z-bôte.

Tržec se je prijaznívo naklono i z-posmehéčov zadovolnostjôv obajani, zápro za njim dveri.

Nê je preteklo pô minute, trsca prijátel, sôsedne trgovine lastnik, brez dúške nanágli gori vdári dveri, razburjeni notri drapne:

— Šándor, za Božo volo, véndar si nê včino z-tém gospôdom, kí je z-bôte odíšao, kakšega gšefta?

— Oh, ja! odgovorí z-vedrnim obrázom trgovec.

— Viš! tó ti je eden nesrámen zapelávec. Na gaoge vałon falót! Preminôci tjeden je siromáka Vuketiča sklepaó. — Eden mládi zviksani fičur je prišao k-njemi, eden brilliantni prstanik je naprê vöpláčao z-tôv jálnostjôv, ka z njim pride grof, kí kleptománski beteg

mà, naj ga nihájo mírovno si prebrati i vkrádnoti. Grof je pét prstan-kov počurno i Vuketič ešče itak čaka tájnika prišestjé. Hitro idi na policijo.

Tržec je mírovno odgovoro:

— Bogme nebom šô, prijátel.

— Zakaj neboš šô?

— Záto, ár dobro poznam teva švindlera i nemisli, ka bi one vøre, štere je odnesao, zláte vøre bilé?!

Vsegavêč se náidejo kleptománijo, tatvíje beteg majôci ljudjé, ešče i vu gospodskom, visikom nastaji, kí se nemrejo zadržati od toga, ka nebi vkrádnoli kakšega blága, či se njim prilika ponúdi. Istina, kaj takši nesrečni familia tím kváravdlüvájôčim največkrát nazá dá, ali povrné kvár, či zvejo od koga je odnešeno.

Sani jas sem poznao v-moji mládi létaj vu našoj krajini ednoga, zadosta přemočnoga gospôda, kí je na slédnje že od vsê poznáni bio od toga zménkanja. Či je kama pozváni bio na mao, je srebrno žlico, rašoško med jêstvinov z-stola potégno. Či je gder, kak gôst spao, eden prt, salvetó, ali brsačo je potégno, okôli sêbe jo zasúkvávi i tak gori oblečeni je odišao. Vu oštarijaj so pivnárije že dobro znali njegovo návado i nê so djáli pred njega kaj vrédne škêri.

Ednôk je v-ednom mestí, mogôče rávno v-grádi (?), več gôstév, prednjêši pozadnjêši bilô na mao pozváni. Eden pun šálnosti gospôd, kí je dobro poznao imenüvanoga, sí je zôci, (vizavi) žnjim seo doli k-stoli. Gda so že gôstjé zadosta v dobroj vóli bili, té šálen gospôd je pazo na njega. Kak so slédnjo hráno potrošili, srebrno žlico, rašoško

si je v-rokáv s-žanzêrao i zôči sedéčega šálnoga gospôda škér pred sêbe potégno.

Gostjê so dosta tákšega pripovedávali, kí odsêbe, kí od drugí, štero je vse brez fundamentoma bilô, či je bár dosta smêha, ploskanja i glasne hahote sprêšalo vò z-lehko vercov vúst. — Zdâ ednòk samo gori stâne on šálepun môž i erčê : Vse tò, ka smo eti čüli je navêkše šálnost, štero se je nigdár nê moglo zgoditi, ali jas bom vam pravo edno, štero se je dnes eti zgôdilo, bár se neverjêtno vídi, ali či te svojimi očmi vidili, te vervali.

Zdâ večêr pri slêdnjoj hráni sem jas mojo žlico i rašoške doj pôžro, doj mi je vujšlo v-gút i či ejnoga gospôda strôsimo, njim z-rokáva vòspádnejo. Probajte ! — Jas nebom šò k-coj. Uprav so probali, malo so ga strôsili i žlica, rašoške so vò z-rokáva spadnote. — Bilo je veliko čüdüvanje i hahotanje. Takši kunst narêdte ví ! — Vsáki gòst je prevido, kak je tá škér v-onoga gospôda rokáve prišla. — Te šálen gospôd je z-tém hecom kleptománuiša uprav osramoto. F. J.

Kristuš vu fabriki.

Pisao : Kozma Andor. — Poslovenčo : Flisár Jánoš.

Kristuš po zemli hodéči,
Delavcov gvant na sé'vzévši,
Notri ide vu fabriko,
Da poglédne tisto delo,
Da vídi vse, kak jeste tam,
Svojimi očami on sam ;
Kak se kapitál i delo
Borita med sehom vrêlo ! —
Ár njidva dvá li navkúpno
Včínita môč tak veliko,
Štera séga gor' od nébe
I vse zagné vu sêbe.
Od štere že ti nebeski
Trepečejo za zemelski
Volo, ka se vsi skvarijo,
Vu pogübel pogrozijo.
Záto je on, kí je ednòk
Že za národ smrti môk'
Trpo, pá doj z nébe prídoč,
Šo vu fabriko na pomôč.

V-fabriki je delo teklo,
Tak da bi v-pékli gorelo,
Strahšni ognji so goreli,
Makšinje brnéč frneli.
Velki dími se zdigali

Tak, da so sunce zakrili.
Nevolne jezerke lüdi
Mantrajóči se vu trúdi :
Eden, dvá žnjíh brodí, míslí,
Stò ji kové, — dvê stò pili.
Tekóče vrêlo železo
Vu žlebáj dale pelajo,
Gde drugí tò vrêlo kojno
Z-môdlami krédi čakajo.
Desét, dvajsti, — napò nági
Môžov kúri, z-velkími plánmi,
Odkud, či vò iskra skóči,
Njim na gòlo kôžo pôči,
Kak žerjáva kača beží
Po têli i v-pazdjaj zaspí.

Vu skladárníc' redáj dúgi
Dosta žensek, deklin blédi,
— Dale z-kunenjom tirana
Medlôvna deca slečena.
Vu toj velikoj zidíni
So vsi kak nezadovolni ?
Vsáki pogléd je smogoren,
Ni eden je nê miroven.
Vsáke lampe se tóžijo,
Vsi jezicke preklinjajo,

Ka je velika dragoča,
Nikak njim nedojde pláča.

Láni, gda so v-strájk stópili,
So jo malo podignoli.
Pláča je bogme múdna stvár,
Neide z-cênov ona nigdár.

„Tô je kapitála šega,
Tô delavcov briga velka“ !
Po márnom včinjeno delo
Je ognja záto nê vgásilo.
Stára energia stóji,
Makšín, koteo nemúdí,
Ropás naednók nestáne
Na nezad'volno mrmránje.
Kristuš v-delavcov oblêki
Z-velkim klepáčom vu rôki
Je rávno tákši, kak ovi,
Tam med želizári hodi.
Vu njih sahjavi réd ide,
Z-pune môči kové, bíje . . .
Pod njegovov božičnov rokôv
Ide delo z-dobrov volôv.

Vršáj reje je grátalo,
Od rôk njeg'vi naprávleno.
Dokeč tí ovi stô i stô
Vadlári, — dela sam' napô.
Zdá eden fabrični čestník,
Kí je delavcov opazník,
Kak odnikec príde naprê,
Kí vse vídi, vse dobro vê :
Vára nôvoga delavca,
Dobro poglédne Kristuša.

„Dôn'k, en delavec gedrni!“

Ali zdá delavci ovi,
Kí so kárani, krêgani,
Do ednoga so čemerni,
Na Kristuša razdrastšeni,
Kí je železo fêst kovao
Od stô drúgi vrlê delao.
„Hej“! — e'n sôséd njemi ercé :
„Tí ščês štímati z-tém sebé?“

Organizêrani kováč
Nezdiga tak friško klepáč !

„Nê je organizêrani,
Právijo vsi drúgi ovi,

Nê ga bilô več mednami,
Nepoznáni je pred nami!“

„Nê je organizêrani!“
Dájo dale en'drúgomi . . .
Tà zlúčajo kalapáče,
Nafúcnejo se kováče ;
Nôv'ga delavca krivijo
I vsi se njemi protfjo :
— Delo tá moreš niháti,
Bole idi v-pekél k-vrági,
Vídi se, ka si odávec . . .
Odídi od nás, skúšávec ;
Ár te ovak vólúčimo,
Vrêden si, da te vmorfimo !
Pesnice gor'zdigávajo,
Tak Kristuša pozdrávljajo.
Šteri, gda tó čúje, vídi,
Vse prerazmi ino právi :
„Zaistino vam tak velim,
Pôleg dúšnevêsti míslim.
Brez dúha delati je grêh,
Pošten' delavec tó nesmê ;
Kakšêsté delo gor' vzeme,
Nesmi delati z-polojne,
Či štoj kapitáli slúži,
Kê m bole se rúži, drúži,
Têm vékši bode dobíček,
Vékši túdi njega slúžek.
Što pa samo, kak, tak dela, —
Z-polojne, bodikaj spela :
Gospôd njega pokaštiga
I on je ničesen sluga.

„Nêga gospôda, nê sluga“ !
Kričjjo z-gúta punoga,
Tak da se zidína trôsi
Od njúvi odürni glási.

Jeste gospôd ! Kristuš skričí,
Šteromi cêli svêt slúži !

Nê je več mogao gúčati,
Vsi so záčali brúmbrati :
„Nêga Bôga ! nê gospôda,
Tisti mantrâ, šteri láda !“
Trôbi rúžno protivinstvo

Proti Kristuši občinstvo :
 Odávec, norc, mula, doj žnjim !
 Vö z-tém špionom nesrámnim !
 Grôžajo se, liki mravlé,
 Lúti, kak v-košári včelé.
 Že v-cêloj fabriki znájo,
 Ka za mantre, bríge májo ? —
 Zevsê híž se not'stiskajo
 Delavci, i preklinjajo,
 Ka je pravo eden kováč,
 Kí je gvíšno naglejšíváč.
 Eden podrépar vozgrívi,
 Po glávi ešče pišlívi,
 V-edno kričí : „vmoriti“ ga
 Trbê hitro, nesrámnoga.
 Ali Kristuš močno stojí,
 Mantrníkstva se nebojí!
 Kí je že ednôk smrt strpo,
 Se je tak že k njê privado.
 Ali níke ženske, deca,
 Z-táljemájôčega srdca
 Se okôl njega správjijo :
 „**Milújte ga**“, se molijo.

K-coj prídejo opazníci,
 Ti prestrahšeni čestníci
 I rávno on, kí ga prvle
 Pohválo tak zdobre vôle,
 Njemi erčé preštímami :
 „**Z-fabrike si odpústšeni**“ !
 Ár se je posvedočilo,
 Delo tvoje je ničestno.
 Z-vöntoga si pa spoznani,
 Nê si organizêrani.
 Zdâ pa gospodje vsi k-deli,
 Vsáki nazáj k-svojmi mestí.
 Kristuši pa erčé z-dobrom :
 „**Tí pa idi od nás z-Bôgom**“ !

Kristuš odíde nevidôč,
 Fabrike vértá iskájôč.
 Šteroga je z-ovkrâ naišao,
 Nê v-nájbôgšoj vóli zaišao.
 Tam je že vse dosta jakše :
 Ogradček, gredé i rôže,
 Z-skákajôčega stúdenca
 Voda bzeka žnjega zdénca.
 Lêpa zidína, dvorána,

Z-nárasí spoj prevlečena,
 Štera má velke obloke,
 Gor', doj vlečéče rolette.
 Dveri, da se naj nečúje
 Rüm i šümlénje z-fabrike,
 Podmetane poduploma.
 Ober dvér tábla kufrena
 Na njô spísano : **pisárna**. —
 Kristuš je tá notrí stôpo,
 Prijaznívo se poklôno.
 Pri ednom stôli velikom
 Je en' gospôd v-stolci méhkóm
 Sedo i z-plajbásom písao ;
 K-račúni je račún děvao,
 Z-velki kníg kalkulálívao,
 Tak da je niti nê várao,
 Ka je Kristuš pri dveraj stao.
 V-edno račúna, brumbra tam :
 Té velke pláče neládam !

Gospodne ! — Kristuš govori,
 Z-té pláče ešče živêš tí.
 Fabrikár se gori zglédne :
 — Što si ? kakda si prišao se ?
 Kak smêš tí z-menom güčati,
 Esi notri se tiskati ?
 Zdâ Kristuš etak govori,
 Toli ga, naj se pomirí :
 Ka sem jas se notrí prišao,
 Tebé tú goripoiskao,
 Strážara nesmêš krviti,
 Bole znam, kak štošté drúgi.
 Dosta hodim jas nevidno,
 Vídim tvo' delo hamišno,
 Na štero račún postávlaš,
 Bár, kakšté ga tí sklenjávaš,
 Neščeš znati, ka so oni,
 Kí so pri tebi na deli,
 Nê tvoja doječá márha,
 Nego tebi sestre, brátja,
 Kí svoj nájem zaslúzijo,
 Za njega se fêjst trúdíjo
 Míslíš, si zadosta včino,
 Gda si v-štrájki pláčo zdigno ?
 Pri šterom si tak tí gvinao,
 Sam za sebi dobro gšeítao.
 Cêna je z-kelkim podignjena
 Víše, kak je prvle bíla ?

Zakâ bi tak tí té pláče
 Nebi ládao ino dáče?
 Ár je tó bojdikaj govor:
 „Cêne nemre víšati gor.“
 Tó edno ti v-očí povém,
 Pred tebe postaviti smem,
 Ka so kúpci túdi lúdję
 I nê zagúljenje stvaré,
 Tak cêno gor povíšati,
 Je nê slobodno probati.
 Ali pláča, tó je drúgo:
 Fabrikár živé bogato,
 Ali delavec sirmaško —
 Tó je, — ka je nevugodno.
 Potrêbno je fabrikári
 Bidtí jáko bogatomi? . . .
 Naj bode samo prémočen,
 Tak delavec tú neo lačen!
 Fabrikár: nebrbraj blóдно,
 Tó je i misliti nôro.
 Gde jeste pod sívov nébov, —
 lšci ga z-gorécov svécov,
 Delavec zdâ zadovolen,
 Prémočen ino nê lačen?
 Nê je bio, — túdi ga nega,
 Ár či bi bio, — nej bio sluga.
 Kristuš ercé: tó je tak nê, —
 Zdâ je tú nê sluga, tó vê!
 I či vré vu njem tožba,
 So kapitalistje vzrok toga,
 Velki rázlok je med njimi,
 Šteri natúro prelomi.
 Ár víš brezi kapitála
 Nikši hasek shája z-dela, . . .
 Ali kapitál brez dela,
 Je bogme nê vrêden nika.
 Ino tí kapitalista,
 Velke vrêdnosti bankista,
 Ali delaš, al' nedelaš,
 Dónok vu dobróti plavaš.
 Vše delavcov pláča navkúp

Je dohodki samo nazlúk
 Ino dokeč tej strádajo,
 Tebé pênezi zdigajo.
 Tí se žnjimi preštímávaš,
 Nadúvaš ino zgizdávaš.
 Delavce pa zametávaš
 I zvišeno odúrjávaš.
 Zaistino velim tebi,
 Na hasek je cécaš sebi,
 Ešče i strájk tebi valá,
 Delavca brez haska nihá.
 Na húdo je nadigávaš
 Zle slúžiti pobúdjávaš,
 Da vse svéto zavržejo;
 Vere, poníznost' nemajo!
 Na ete guč tak batriven
 Gori skoči on razdrastšen,
 Vu glávi se njemi vrtí,
 Od čemerôv etak kričí:
 Idi od etec, škúšávec
 I delavcov zapelávec! —

Kristuš nejde, nego stoji,
 Fabrikár k-tel'foni beží
 I tá etak notri tróbi:
 Halló! . . . pomôč! tú en' nôri!
 Halló! . . . friško se tirajte,
 Silni zvézek pripelajte!

Dokeč štirje pomočnici
 Prídejo tá lecajóči,
 Kristúša že nindri nega,
 Nenáido v-fabriki njega.
 Nihá kapitál, fabriko
 I tó nevertano lúdstvo.
 Z-túžnim srdcom je prevído,
 Ka je zóbston z-nébe príšo,
 Zaman je z-têlom postano,
 Stan pobôgšati nakano.
 Nema iskanja pri lúdi,
 Gde v-srdcáj láda te húdi.

Poštvane čitatele našega kalendarija navse opozorimo na poznane i ljublene zdravstvene proizvode „THIERRY-BALŽAM, ino „THIERRY-jeva Centifolijska mást“, z apoteke Angela Čuvara, Adolf-a pl. THIERRY-a nasled, Pregrada št. 61, via Zagreb, Jugoslavija. Naténci se vidijo kliširani oglási (oglásí z zákonom zaščitenimi znáki) v našem kalendariji!

Náloga na odstranjenje vérstvene kríze :

Kak je tó te stári Jankó oča sam vu sebi vözmonfondêrihao, z-koga se bár ti mládi norčarijo, ka njemi je praj že pamet v-peté odvandrata. Ti mládi se nalehci norčarijo, ár njim je pamet ešče dostim niti v-glavé nê prišla i tim starim je tüdi nê vsem v-peté odíšla.

Zakâ tak ne zbrodijo vö i neodvrnéjo kríze, štera nás vse teží i vsi jo trpímo, či tak ka njim je pamet nê v-petáj.

Tô vídimo, nakeliko se trüdíjo národov velikáše, pa oni zadosta pune glavé májo (?), naj bi stan svéta zbôgšati mogli. Vnôgo se ta-náčivajo, konferencie držijo i dönok nevolnoga razoroženja nemrejo na ednôk doprinesiti, pa bi tó pôleg Jankó očó morfondêranja z-edno malo dobrovolnostjov kak lahko doprinesli. Či je oroženje nepotrêbno : v môrje žnjim, kak z-víšešnjov kâvov i pšenicov ! I vse de vrédi.

Kak míslí stári Jankó oča vérstveno krízo odvrnôti ?

Sam k-sebi :

Dráji moj brátček Jankó !

Edna prijétna mísel se mi je zbüdíla : No alí ne vséči mi v-rêč ! Dopústi mi, naj ti jo do konca dopovém.

Vsém na hasek i dobrôto, návučna i daleč obhodna je tá mísel ! Zdâ mi je že žao, ka sem jo esi vu ete kalendari dao, vu kâkši vékši časopís bi jo bôgše bilo notri djâti, ár jo eti ešče za šálo znájo vzéti i smehâti se nájdejo, tak si misléči, ka se špâjsam, alí mi je pa uprav pamet v-peté odvandrata.

Povém ti, kakda sem prišao jasna tó dobro mísel ?

Nájprve tak z-tém začnem, da je vezdášnjega vrémena vodilna rêč : **»šparati i intenzivno vértivati«**. — Neščem naši bratov **»gospodârivati«** — rêč praviti, ár bi se tó po našem tak naišlo razmiti : gospodstvo špilati, štero je pa odšparanja daleč.

»Šparati i intenzivno vértivati« so jáko lêpe, zlâte vodilne rêči ! — Bár bi je i oni pred očmi meli i zdržali, kim so nateliko potrêbne!

Jeli bár dobro znáš tó dobro návado, kaj példo denem knige i novine na čtenjé li te kúpi človek, či ji na pôsodo dobiti nemre i či eden človek vu vési kâkši román kúpi i tó vídi njegov dober prijâtel, na pôsodo ga sprosi na čtenjé te dober prijâtel, či je je vöprečto, nemre strpeti, ka bi ji z-svojov lüblénov nébi spoznao, ona je tüdi prečté i nazvésti je svojoj dobroj prijâtelkinji, tá či je je dokonca sprečtêla, je k-strini, vüni i teticí odnesé, z-tê edna je zagvüšno naglási gospon pénzionêranomi kapitáni, z-kim se dnévno vküp máriášivata, kapitan je pokáže vu sôsedomj vési stojéčemi dvorskomi, kí ga je rávno, kak gôst zdâ poiskao gori, té je z-sebom vu sôsedomj vês odnesé i tam porédi obhodijo vse z-črêpompokrite híže ; gde je obprílikí svétkov vídi legátuš, na pôsodo je sprosi, tá njemi je dájo ; obhodi žnjími prêk i vdíljek sedem vármegyôvov, med potúvanjem je vsém goriprečté, pri kom nanôč ostâne, na slédnjem stanovánji je tam po-

zábi, nájde je oštarjáš i z-vsákim pridôčim gôstom je porédi dá prečteti, dokeč se te dosta vandrajôče i trpéče knige na šaláto nesprečtêjo, prêdjen i zâdjen tál se ji nezgúbí, ostánjena, na cote raztrgana sredína, vu slúžkinj rokê pride, štere se žnjí šylabizálivati včjjo.

Tô je dalô meni ono krasno ideo, misel, štero zdâ tebi namênim povedati.

sôseďa samo eden zimski kapút mela. Či bi eden vö šô, te drúgi bi domá ostao, ár ga v-hiži tak nê trbê.

Nebi mogôče bilô se vu vesnici deklinam z ednov cicov, ali mîderom, krščakom zadovoliti? Porédi bi ga lahko gospé i gospodičine nosile, od rôk do rôk ga dávale: dnes sem jas bila lepô oblečena, vütro pa tí boj tákša.

Stára evangeličanska molitvárnica v Beogrâdi, štero pred 75 letami so darüvali srbi evangeličanskoj gmâni. Fara zdâ nôvo cêrkev i řarof za 2 dühovnika namenjáva zídati na stroški 3 mil. dinárov.

Jeli nebi mogôče bilo eto **knig-vértivanja nálogo** vu vezdášnjem šparanja vrêmeni na vse žítka potrbêčine vörazprestrêti ino tak vértivati? Példo denem:

Či se človek v-bál pripravla, zakâ bi si dao nôvi gvant naréditi dati, da si sôsedovoga lahko napôsodo sprosi? Vê ga nazâ dá, či se vönaplêsao.

Jeli nebi zadosta bilô, či bi dvâ

Kak lepô bi mogôče bilô té textuš na vsáke féle dôb variválivati: **»Lepô vas prosim, posôdte mi té knige, vê gďa je vöprečtém, vam je nazáj dam.«**

— Lepô vas prosim, poštvüvani stríc, posôdte mi dvápára gjüncév, plüge, kôla i bráne, vê kak sem odpravo žnjimi delo, vam je pošte-no nazâ dam.

Prosim vás, gospá N. N. dajte mi vašo švájcarsko kravo, kak jo vopodojim, vam jo brezí vse falinge nazâ priženém.

— Lepô te prosim, Miška sôsed, posôdí mi konja i kôla, v-Čakovec bi se rad na senje pelao, gda obhodim, ti je nazâ dam.

— Lepô vas prosim kuma, posôdte mi ostrôgavne črêvle, vê gda se poplatje prelúknjajo, vam je nazâ dam.

Prosim vás moj gospôd, posôdte mi vaš ledreni bundaš, kak toplo gráta, vam ga nazâ dam.

— Prosim vas, gospon Benko, eto skledo véřšlinov mi dajte na pôsodo, gda je prečtém, vam nazâ dam (skledo).

— Prosim vas lepô gospá, dajte mi sakačico, gda mi je obed skúhala, vam jo domô pošlem.

— Poštüvana botra, posôdte mi té fünt žájfe, či sem si gvant vözeprála, vam jo nazâ dam.

— Prosim vas matí sôsedkinja, posôdte mi edno láboško mastí, či fanke vöocvrém, vam jo nazâ dam.

— Prosim vás, milostiven gospôd, posôdte mi eden plüg zemlé, vê gda sem doj žnjé vzéo pôv, vam jo nazâ püstim.

— Lepô ji prosim, milostiven gospon, dajte mi v-pôsodo vašo hižo, gda že nemo se duže v njê držao, vam jo nazâ püstim.

— Lepô vás prosimo, gospon plebánuš, dajte nam na pôsodo vašiva dvá zvoná, vê gda njidva vörazvonimo, njidva vam nazâ dámo.

— Drági prijátel, dájmi v-Gyôri tam stojéči hajôvov ednoga na pôsodo, gda silje v-Zimonej zvozim, ti ga tá nazâ dam.

— Lepô ji prosim, gospon Nemec, posôdte mi edno prešo, vê kak vösprêšam, vam jo nazâ dam.

— Gospoo Háhn, lepô vas prosim dajte mi eden Jezušovo srdcé, Evangeliški kalendari i Dober Pajdâš, gda je vöprečtém k-nôvomi leti, vam vse nazâ dam.

— Lepô vas prosim gospon Ti-var, eden nepremočani Hubertus kôpenjek mi posôdte, kak hênja deždž, vam ga nazâ dam.

— Prosim vas gospon Brumen, dajte mi na pôsodo edne snežke, vê da snêg miné, vam je nazâ dam.

— Prosim vas, gospon Šítar, posôdte mi vašo žago na dvá dni, gda moje ploje na njê dam zrezati, vam jo nazâ püstim.

— Prosim vas, gospon Heklič, posôdte mi eden kotel za krmlenkov hráne kúhanje, kak krmlenke doli spomesarimo, vam ga nazâ domô dam.

— Prosim vas, lêpa gospodičina, posôdte mi nikelko vrêli kúšov, gda sem je prečteo, vam je nazâ vrném! I tak nadale.

Jeli tak tó nebi bila praktična vérstvena náloga, ali načrt? Kak je dnesdén nê potrebno vu ednoj vési večim, kak ednomi človeki držati knige i novine, naj cêle vési dühovna potrebčina vö bode zadovoljena; prisporodobno bi tak túdi lahko narédili, ka bi kapút, plášč, konje, gjünce, krave i drúge vékše vérstvene potrebčine túdi samo vu primernom račúni meli, od kê bi ti ovi na nüc napôsodo jemáli. Kelko bi z tém prišparano bilô? I z kelkim bi vsáko dugovánje pri nücanji bole popolnoma spunilo svoje pozvánje, ár či stojí té theziš, ka je knig pozvánje tó, ka ji kak nájveč lúdi náj čté, prisporodobno stojí te drúgi túdi: ka je „bunde pozvánje túdi tó, naj jo, kak nájveč lúdi nosí“. I etak duplex libellí dos est.

Kapa či bi ešče on nájvéksi luksušni ártikuluš: — žensko túdi

mogóče bilô na pôsodo prositi !! „Lepô ji prosim moj drági gospon, posôdte mi edno ženo ; vê gda de njê nôvi gvant trbelo, vam jo lepô nazâ dam.“ — **Tô bi bio ešče profit !!**

Što ete vérvstveni načrt prečtêš, či ti je pamet nê vu petê odvandrâla, prerazmiš, ka je te stâri Jankó oča dobro (?) vôz-morfondêrivâo vérvstvene kríze odvnrnênja nâlogo i uprav je njegova pamet ešče vrédi, nê njemi je vu petê odvandrâla (? !)

Krv se z krvjôv odkúpi.

Stâra i lagva nâvada je bila v D-koj vési, ka je malo štera nedela minôla brezi toga, ka bi se dečki v krêmej nê zkukli, ali zosmícâli. Tiste štiri buče na leto so pa ja nê mogle minôti brezi tákšega skázanja „virtuša“, šteroga nâshaj so bilé trí-štiri notriskučene glavé i telko, ali ešče več gorizvézani rôk. Pa so stančarje ovak pošteni i skrbni ljudje bilí, v cerkev so túdi radi hodili.

Pred ednov bučov na risálski pondélek, so že dobri pár dni hodili po vési žandárje. Tú i tam so se lesketâli njihovi bajoneti, tak da bi opomínajoči, svekli prsti bilí. Ali „virtuš“ je nê zâto „virtuš“, ka bi se strсно na tákše opomínanje, nego vse bole je skáko, tak da bi ga té železne spice ščegétale. Tak je prišo den buče. Lepi den je būo, dosta šatorov i vnôgo lidí. Pri božoj slúžbi jih je najvéč tao vzélo, tak ka je cêrkev nabitó puna bila. Ešče so vóni stâli. D. Mihál je — kak vedno — na cerkvenom pragi stao i pobožno poslúšo predgo, kak se tó ednomi véškomí pastéri i stáromi dečki (sam je pravo tó večkrát) túdi šika.

D. Mihál je malo túhi, sam svoj človek būo, že starêši dečko. V družbo je nê rad hodo, ali zâto so ga radi meli i vidli med sebov túdi mlâdi dečki. Z bičom je cêle nôte

znao pokati. Vê ga je vedno v rôkí mŕo.

Po božoj slúžbi je vsâki šô, da kakši šenk kúpi za svoje lûbléne, ali pa kaj drúgo pri hiži potrebnó. Deca i deklina pa ja ne smejo z práznov rokov domo pridti. Fûčkanje, trombitálivanje, igranje, smeh, rabuka je okóli šatorov. Starêši ljudje so si od toga zgučâvali, kak je bilô inda. Ka je vse bole fal bilô, bôgše blâgo i tak dale. Dečki so deklinam pri lecitari srcé kúpivali. Šteri vékse i cifrasto, šteri ménše i bole prôsno. Bŕtivali so se, nê kak je šteroga lûbézen bila, nego kak je žebka ládala. Ali zâto je vse vrédi i méri šlo naprej tak do poldnéva. Žandárje, starêši ljudje i ženske so si gorizdehnoli, gda se je oglâso opoldnêšnji zvon. No, Bôg nás té den lekar prêk pomore brezi vsakoga nepotrêbnoga „virtuša“. Ali zâto so si od toga nê gučali, ár so se spomínali na stáro pripovêst, ka z zâhodom diči den.

Tak okóli edne vŕe je okóli šatorov že malo lidí bilô, ali od tistec, kakši desét minôt, doli v vési pri krêmej pa vedno več. Na dvo-rišči pod drevjom je túdi več stolov bilô. Kí so pa ne meli mesta niti tam, so v škegnji i túdi na trati poiskali mesto i tam so si močali gút, ka je nê čûda bila, ár sunce je jáko segrêvalo. Ništerni so pa samo

tak poslušali muziko. Dečki i deklina so plésale i od ednoga i drugoga krája se je tüdi popëvanje čülo. Bila je dobra vola, kak je tö že po buči na vesnici.

Ali šatan nigdár ne spí. On si nikákoga vedno zaberé, potom koga poseja svoje semen, štero hitro požen klico i prinesé svoj hüdi sád.

Zdaj tüdi z prôšne norije eden šprintastoga obráza fretasti dečko prinesé samo glás k-ednoj čupori: „Čüli ste, D. Mihál je naednók trí srcé kúpo i kak cifraste!“ Dečki so se smejáli i në so za istino držali: „Ej, no, komi bi pa kúpo Mihál srcé, pa naednók trí!“

„Vej že vödóbímo ž njega, či je istina“ — pravo je Jôži, rítarov sin. „Či nam pa z lêpa ne povê, ga prisilimo, kakšoj comprinci nesé srcé“, — je pravo eden drúgi.

„Vö moremo dobíti ž njega“ — potrdo je ešče ništerni i kupice so bole na gôsti práznili.

Ednók se samo oglási eden škrleči dečko: „Tak sem čüo, tak gučijo, ka prej . . . ka je srcé N. Juliški kúpo.“

„Komi?! . . . Mojoi Juliški?! — mrnjavo je S. Janči i čemerno je začno glédati okóli. Pravzaprav je tö eden në vörvo, ali záto so ga hujskali. Samo tak, za hec.

Pomali se je zpráznilo krčmé dvorišče, ples je pohenjávo. Sunce je zahájalo. Samo tista čupora dečkov je píla dale i ništerni, kí pred večerničov nemajo šegé etakšega hípa z krčmé domó idti.

Že je lampaš svëto v krčmej i že so si dečki od toga zgučávali, ka nindri goripoiščejo D. Mihála, gda je té med njé stópo. Z tréznim, krotkím poglédom je pogledno na

nje i „dober večér“ se je poklono. Potem si je v eden kót seo.

Dečki so ga včasi začnoli sekë-rati: „Čüjemo, ka si srcé . . . pa trí kúpo, Mihál.“

„Dobro so vidli, kí so povedali“ — odgôvoro je, ár je në vido njihove pijáne poglède.

„Lehko si je kakšoj deklini kú-po?“ — píto je hitro S. Janči.

„Deklini? — zasmehao se je D. Mihál — në deklini, nego deklinam!“

„No, to je že odkrita rêč! — vdaro je po stóli K. Pali. Kupice so vse plésale na stóli. D. Mihál je zdâ na pamet vzeo, ka se z témi pijánimi, dívjega obráza dečki në vrédno šengáriti. Gori je stano i pravo je: „Ne bojte nôri no, tiste deklina, šterim sem je kúpo, so në za vás!“

„Në je tö tak!“ — stópo je pred njega S. Janči — račun mam z tebov!“ .

Mihál je méрно pravo: „Blôdiš, či míliš tö. Kakše delo bi mëla midvá eden z drúgim?“ Ali na tö je nekák že lampaš dolí vdaro. Grôžanje, krič je postano v kmíci. Pesnice, noži so skákali obri gláv.

Srmák D. Mihál je mrtev, z nožom v srcé smeknjen obležo v toj brezpámetnoj bojni dečkov. Në samo tisto nôč, nego tüdi dobri pár dní je velka túhoča bíla v celoí vesi. Lúdjé, nájmre dečki, so z po-višenov glavöv hodili. Cëla vës je sprevájala D. Mihála. M. vučiteo je tüdi tam büo i ž njim trí mále deklina, njegove, štere so láni zgü-bile mater. Vsaka je edno cifrasto srcé držála v svoji máli, trepetájóci rokáj. Mihál báči njim je kúpo na

risálskoj buči. Z kuznátimi, zajôkannimi očami so glédali starêši lüdjé, ženske i deklina na ta trí srce, samo so se dečki në vüпали zgliednoti na njé.

Od toga vrêmena mao je v toj vési návada, ka dečki na nožove

štíle srce málajo, ali vôzrêžejo i právjijo túho: „D. Mihála srce“. I bitja, smícanja nega v toj vési več. Nê v nedelo, në na bučo.

Človôci šorš, ka se krv samo z krvjôv lehkô odkûpi!

Poslov.: JUVENTUS.

Kupujete najboljše in najcenejše!

To so

„PEKO“ čevlji in „SOKO“ obleke

Oboje dobite v najlepših fazonah in največji izbiri v Murski Soboti na Cerkveni cesti (med sodiščem in Sres. načelstvom)

pri tt. Joško Brumen.

Pri membi je návada vsigdár na to zbožnêše gori pláčati.

Eden vrêli katholičanski zemelski gospôd je në jáko rad meo evangeličanske držiné. Ali ednôk se je dônok pripetilo, ka si je ednoga evangeličanskoga parádiškoga kočíša nájao, šteroga je zvônreda rad meo i vu vsem táli zadovolen bio žnjim.

Ednôk njemi v-dobroj vóli právi: „Janči, vu vsem táli sem zadovolen z-tebom, samo bi edno želô od-têbe, tak míslim, ka bi zatêbe dosta bôgše bilo, či bi tí prêk stôpo na našo jedíno zveličitelno katholičansko vôro. Či prêk stôpiš, tá ti dam

to lêpo písano telico. — Janči si je globoko premišlávalo i da njemi je gospôd znôva naprê prinesao govoreči; no ka si si zmislo? — Janči je pokésnič etak odgôvoro: „Plemeniti gospôd, jas tak míslim, ka bôgme ráj duže pri evangeličanskoj veri ostánem“. — Zakaj? — ga píta gospod. — Záto, odgovorí Janči, ka je evangeličanska več vrêdna. „Kak bi tô bilô?“ — ga píta gospôd. — „Záto, ár pri membi vsigdár na tô božnêše májo šegô gori pláčati“ odgovorí Janči.

Pét füntov mesà.

Gospon plebànuš pred svétim dnévom večér sakačico v-mesnico pošle naj, pét füntov mesà prinesé, ár de na svéti dén cèlidén zaprèta mesnica i brezi mesà ostànejo na svétke. Sakačica, gda je večeràšnje delo, posòde i jedi škèri zepràla, pa ešče drúge silne posle odpràvila, ide v mesnico po mesò. Kak tà príde, eden poznàni glàs začúje vò z oštarije hiže, tak da bi njéni Mišek pripovedàvao. Notri poglédne i uprav je on. Na svétke je od soldačije domò pústšeni i da je jáko žèden i lačen, se je notri povrno v oštarijo i tam pripovedàva prijàtelom od soldačkoga žitka edno i drúgo, perse z-dosta kcoj pridjãnjem, štero so poslùhšavci vse za resnično vzéli i vervali. — Velka radòst je obvezèla tak Mišeka i sakačico pávidénje. Dvè lùbnivivi srdci je pávidénje spoj obajalo i doj prikapčilo. Sakačica je pozàbila na mesò. Mišek je ešče bole pripovedàvao, tak da je sakačica v dobroj vòh plačùvati začala vno, pečénje, štero je glàden Mišek z-velkim apetitom trošo. Vsè pét füntov mesà cèna je hitro doj otekla po gutáj.

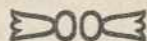
Mesnico je mesàrski dečko túdi doj zàpro i odíšao domò spàt, ár zdà že tak nišče nepríde po mesò. Mišek i sakačica pa ešče drúgi so se dobro zamočali. Li pròti polnòci so odhájali. Mišek je z-sakačicov šò na plébànio spàt. Plebànuš je te že túdi spao.

V-gojdno z-žalostnim glàsom naznani sakačica plébànuši, ka je màčka pojèla mesò i ka de zdà kùhala?

Plébànuš se je lékno, gda je tò nesrečo čúo. I ràvno na svéti dén nede meo poštenoga obeda i večér večérje? — Tak da bi se njemi tò malo čúдно vidilo, ka je tà nesrečna màčka telko mesà mogla pojesti i sebi tak masne svétke spràvila.

Glavò sem ta gíbavši, sproba màčko, da se ogvùša, či je istina? Sakačico je nè vùpao potvárjati, ár je ona vsigdar vu vsem istino mèla, zvàga tak màčko. Màčka je ràvno pét füntov vágala.

Plébànuš erčé: Pét füntov mesà bi tú bilò, ali gde je pa zdaj màčka?

Odlíkovan zlatnom kolajnom.

MODNA ČEVLJARNA IN TRGOVINA LASTNEGA IZDELKA

Karol Kisilak, Rogoševci
podružnica Slatina Radenci.

Priporoča cenj. občinstvu svojo prvovrstno izdelano obutev, delavskih, športnih, gojzerc in vse fini izdelkov po modnem listu. Državnim uslužbencem tudi na obroke. Za informacije zadostuje dopisnica.

Rabundija — pumparca.

Márkišavske delavne ženske so daleč naokoli znane, ka od nigda pôvajo na svoji gredáj najdebelêšo rabundijo ali peso. Ali tó „strokovnjaško“ skrivnost túdi ne ovádijo rade drúgim, ka bi si jo osvojili; májo túdi spoj prav, ár praksa i šola koštata! Zgôdilo se je pa tak, ka so dávnno-dávnno živelí v Márkišavci plemíci — nemešnjáki, ki ne samo, ka so ekstra brútví méli, nego so si znali túdi ekstra pêneze delati, ekstra živeti i vsegaveč túdi ékstra se obláčiti kak drúgi. Ka so se ekstra obláčili, so mogli méti túdi ekstra krojáča, šteroga so si prištelali tam nindri z Oberndorfa v Nemčíji, gde je domovina rabundije. Pláčo je méo preveč dobro i jo túdi zaslúžo, ár je bio preveč iznádliv v tom, ka je nôvo módo „vözgrúntao“ i za toga volo so se túdi gospôdje v nošnji odlikovali od drúgi, ka je večkrát nevoščljivost povzročilo. Krojác, ki je živo i slúžo tam z cêlov familijov, je drúgim ja nê smeo šivati; pláčo so njemi podignoli na eno dvajšico i mastin vina i zemlé kelko šcé. On je bio prvi, ki je znao šivati „pumparce“, t. j. takše hlače vrecaste forme, kakše dnesdén varaški gigerliji i ništerni tájniki nosijo pôleg táške. Nôva moda se njemi je pa rodila tak, ka je na mesto lakéta núcao meter i tá diferencija je dála vékšo, — no kak bi pravo — dimenzijo oblêki, ki je cavunila.

Kak je on znao meter i iglo obračati, esče bole je znála ona gospodinjiti i gospodáríti. Nemci so pač nemci! Prinesla je tam iz Oberndorfa žuto rabundijino semen i jo je začnola pôvati, kak domá. Ali zrâsla je grozno velka. Sosédojce so

se poleg toga večkrát štúkale. Ništerne so bin dávale, ka prê nemeški masen gnoj valá, drúge, ka preveč plevé, okáple itd., trétje pa, ka zná bajati.

Stvár je prišla pred sodnijo i se je skrivnost túdi tam natenci zvedla, ka kak pôva ona rabundijo. Med drúgimi je právla : Rabundijo sejám v jeseni preveč pognojeno i globoko zoráno srednjetežko zemlo že meseca márcá ali áprila t. j. te, gda je zemla „zrela“. Semen že po zimí vôsprobam, či má dobre klice. Vzemem 100 zrn-kroglic i na topлом mestí v 14 dnévaj morejo pogngati najmenje 150 klic. (Vsaka kroglica má od 3 do 6 máli lilasti zrn!) Če je semen dobro, te morem pred sejanjom impregnérati ali „pácati“ na žveplenom dimi, ka se vničí glivična bolezen „Phoma beta“, ki povzročá gnulobo srdike i sùšenje listja. Od 3—4 cm globše jo ne smem sejati i redi túdi ne smejo bidti pod 40 cm eden od drúgoga. Po sejanji jo včasí morem zvalékati za volo površinske vlage, ki je v velkoj meri potrebna, ka se trda i sùha skorja zrne-kroglice raztopí. Približno za 7 dní, gda je že klica $\frac{1}{2}$ cm dúga v zemli, povláčím cêlo sejatev i si s tem prišparam prvo okápanje i preci vlage. Pri prvom okápanji jo že pošteno preskúbém, ka ogvúšam zadostno hráno vsakoj repi. Junija méseca se pojavijo buháči (kuke — fôldi bolha), če jo vrémen súhšno; s prašenjom esturmitom (firma Mark—Darmštadt) vničím vse buháče. Včasí se na drôvnom korenjê pokážejo $\frac{1}{2}$ mm dúgi črviči Nematodi, ki koreninice žréjo i silijo rastlino, ka vsigdár indri pogánja koreninice.

Brániti se je težko, a opomína me pa, ka morem gredo meniti. Dobro je včasí po prvom ali drúgom okápanji zemlô soliti s kalijovov soljov med redámi, ali polévati z gnojšnicov po deždži. Slédnje okápanje more biti preveč globoko. Náti preveč ne trgamo doli, ár je listje fabrika hranilni snovi. Gda jo vöposkübémo, jo túdi včasí pokopamo, ka príde „iz zemle v zemlô“. Za semen stráni denem rabundijo z nátjov vréd i jo v vlažen pêsék posadim.

„Tô je vsa moja compnija — je djála. Sodník je razsôdo, ka nika ne baja, nego je silno pametna i ka 2 njéni rabundiji točno telko zaléžete, kak pumparica. Njéni zagoovor so si pa njéne sôsedomce dobro

zapômnile i tô je te skriven resept ešče dnes den naši delavni márkíšavčark, ki znájo, ka je pamet žamat. —n.

Ali bi tí telko doprinesao?

Kemik Wilson Aleks. je vözračúnao, ka včela more 7 milijon cvectic obiskati, ka de mēla 1 kg méda. Za 1 kilo medü je potrešno 2 kg cvetličnoga nektárja i funkcija želôdca, ka se pretvori nektár v investni cukér, ki je mēšanica fruktose i glukose (sadni i grozdni cukér). Za toga volo má mēd velko hranilno i zdravilno vrédnost. V ednoj kili medü je 42⁰/₀ grozdnoga, 35⁰/₀ sádnoga i 2⁰/₀ trstnoga cukra. Mēd ešče tô prédnost má pred navádnim cukrom, ka ga želôdec nájleže predela.

GASILCI POZOR!

Na zalogi imam 4 kolno ročno brizgalno s popolno opremo ter z vsemi rezervnimi deli najmodernejše konstrukcije, pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji izpod originalne **tovarniške cene**. * Za brizgalno se da šestletna garancija. * Nadalje imam vedno na zalogi: sesalne cevi vseh dimenzij, spojke vseh dimenzij, konopne cevi tuzemske, že od 18 Din meter naprej, konopne cevi holandske od Din 22 naprej, konopne cevi češke že od Din 25 naprej, konopne cevi japonske od Din 16 naprej. * Čepice za gasilce od Din 26.- komad naprej, pasovi za gasilce od Din 27 naprej, kakor tudi veliko izbiro vseh ostalih gas. potrebščin po najnižji ceni.

Preden se odločite za nakup bodisi

brizgalne, orodja, cevi, opreme za gasilce
po najnovjših predpisih, si **O G L E J T E** zalogo in cene pri:

ČEH FRANC TRGOVINA Z MEŠ. BLAGOM
MURSKA SOBOTA.

Od plúčnoga betega.

(Pisao Dr. Kovačič Sándor króžni doktor.)

Med zgrabljivimi betegi je nájbole nevaren plúčni beteg, šteri med vsáke féle národom vu velikoj meri láda i pobéra svoje áldove. Vu svekli palačaj, pri veliki gospodski, z-drá-gimi tepikhi prestréti stanovánjaj je rávno tak domá, kak vu siromaški lúdi zemleni srtélov prósti kučaj. Či preračunamo áldovov vnožino, štere rázločne vrsti lúdi obóžáva; či preračunamo tó, ka žnji redóv kelko na delo krepki kotríg strébi vó, z-šteroga nezračúnano materiálne, kulturne škode i zgúbicka shája : je neodlášano potrěbna dužnost toga betega spoznávanje med občinstvom širiti, da vsáki štančar spozna njega nevarnost i na keliko je mogóče, se njega hába ino ga sam od sébe odvrnjáva.

Plúčni beteg se po tak zváni „Koch“ bacilluši pobúdi i gájí. Té bacilluš se v-plúčaj zgnězdi i tam se osnávla, kama se po odúhávajni z-zrákom potegúje notri; vu zrák pa od vetra z-pozdignjenoga práha pride. Vu plúčaj živé, tam se povékšáva i správi ono premenjávajne, štero navkúp plúčni, síhi, heptike beteg imenújemo.

Plúčni beteg so že vu štárom vrěmeni poznali, ali da so te ešče lúdjé na rětci raztorjeno, vu natúre slobodnom zráki prebíváli, je ně bio nateliko nevaren. Strahoviten je li po nagósto naseljenji lúdi pôstao ino se razšíro. Kama se je kulturnen človek zoselo, tá ga je i té beteg

nasledúvao. Z-natúre žívlěnja tá ni-hánjem, z-vsákeféle prebráne, precím-bne, po mešterskom zgotovlene hráne vžívanjem, v-nečístom stáni prebívajnem, z-slabov, z-nežirovnov hránov, z-štrádanjem, vu nezdravi delavnicaj, z-više móči delanjem, alkoholne pítvine oblosúhnim núcánjem, se človeče tělo od dněva, do dněva bole i bole pripraví, próti stojěča móč njemi poménka i ná-gibna gráta na toga nevarnoga bacilluša gori vzětje i gájajne. Za toga volo je potrěbno, da se človek kém več v-slobodnom, čistom zráki, vóně, vu natúri, na njivaj zdržáva i vžíva sunca svekel tráč, vretine čisto pítvino, gde se njemi dúša i tělo otávi ino njega tělo pripraví, da próti nevarnomi bacilluši bole próti stánoti pripravno bode.

Vu plúčnom betegi dosta več jezérk lúdi v-ednom leti preide, kak vu vsě drúgi betegaj. Z-štatistike je znáno, ka je vsáke 7-me mrtelnosti plúčni beteg zrok. Čeres leta vu Európi poprěk vsáki dén 3000 lúdi spádne na porob tomi betegi.

Vu plúča zgnězdjeni bacilluše čemér gájijo, té čemér je zrok, ka se krv vu velikoj meri na belíno obrné, z-štere dosta dróvni, málički zrnčecov nastáne. Té zrnčece je zaprva nemogóče viditi, ali sledi na gombošnic mále kruglice narastějo ino se zgnojijo. Či zdá té gnoj, sòkrivica vu odúhávno cěv (vu gút)

V hasek vsákoga bolnika, ki želej ozdraviti odnadúhe, plúčni i spodobni betegov je, ka si príšteła spoj brezpláčno i poštnine prosto návučno knigo s kejpami i ka ponúca ponúdbo povsod poznáne tvrdke P U H L M A N N & C O., Berlin 420. Müggelstrasse 25—25a, ki obstoji že vnogo let. Pazte na ogolás v našem Kalendariji.

príde, prisiljava človeka kašlati, plývati, štero je že neprijétno dugovánje, potom človek medlôven, trüden, slab postanúje. Nema jedú (apetíta), kašel ga mantrá, žmetno reklá, plúje, po noči se znôji, hico dobí, prsi ga bolijo, krv záča plývati. Tá znaménja nenapádnejo človeka nanágli, nego namali vsigdár vu vékšoj i vékšoj meri se skažújejo, na štero človek zaprva kaj nedá, gda bi se tó po razmetom vračenji nájleže daló odstraniti, ár gda se že povékša, teda so plúča že nateliko pokvarjena, prhláva, ka več nega človeče pomôči, ár nôvi plúč vezdášnje vrástveno znánje dati nemre.

Té nevaren bacilluš se vu človeka tělo ali z-zrâkom, ali z-hránov priseli. Po skrhšeni kôže se z-krvjôv zná vjedínati. Vu zrák té bacilluš navékše z-posúhšenoga plúha príde. Na vilicaj, na prestoraj, vu písarnicaj, v-šoláj, vu hižaj nájvečkrat na tla májo šegô lüdjé plývati, štero je že nê samo nêpriprávnô, nego túdi gnúšno i nezdravo. Na vilici, na potáj se plúh na obütel zgrábi, pri ženskaj pa na dúgi gvant i tak se vu štanovánje nosí. Pri práhšeni (klopfanji) gvanta v-zrák príde bacilluš, odnut pa po odúhávaji v-plúča. Záto či vu zdravoj spálnici štoj, na példo málo dête zná kašlati, ali ti odrašeni věnoti, lôši postanjúvati, se čüdújemo, odkud je tó? — Z-kašlájôcim človekom nestojmo blúzi zôči, ár žnjegovega odúhávajja, plúha, ali kihanja, slín kaple, po nôsa i lamp posredúvajji túdi vu plúča náide prídti. Po kúšúvajji se té bacilluš túdi šíri. Plúčni beteg majôci roditelje naj nekúšújejo decé vüst. Šíri túdi té beteg žepni rôbček, perilo, náimre pri oni, ki pranjé odprávlajo.

Po plúčni beteg majôci lüde plúhi se vu 24 vöraj od 1 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$ billio bacillušov plúhne vö. Tak vu nájvékšoj meri plúh šíri té beteg, záto na tom mámo bídti, da se tákši plúhi z-bacilluši vréd odstránijo i zničijo. Nakeliko je li mogôče z-na položno z-vodôv vlejárno posôdo plúvajmo i té zdržétek globoko vu zemló pokopajmo i ono posôdo na gôsti vö spoparmo.

Na očivesni méstaj, vu železnici čakálnicaj, vagônaj, v-špitálaj, v-šoláj, v-tanáčni dvoránaj dnesdén že povsúd jestejo na tó pripravne vodô držéce plúvance. Za brisanje i sekúvajja robčkeke neměšajmo z-tim drúgim gvantom vküper. Posebno je trbê vöskúhati i prati, naj se bacillušje zničijo. Hiže, gde se plúčni betežníci držíjo, dobro trbê ščístiti, pod ribati, stené večkrat obéliti, hížno správo : stolce, klopi, stole, omáre z lügom prati. Plúčnico majôci človek, či je mogôče, naj v posebnoj hiži, v posebnoj posteli spí, njegova hiža se nagôsti vetri, obloki, odpréti bodejo, ár notri sijajôci sunca tráki nevarne bacilluše preprávlajo.

Nevarni bacillušje vu človeka túdi z-hránov znájo notri prídti. Betežne kravé mléko túdi zdržáva tákše bacilluše, záto je njé mléko i mesô vžívati nevarno, mléko more zavreti prvle i mesô se skúhati. Vu kavarnaj, oštarijaj, sladčičarnicaj skladjena jedila, vu oštarijaj stolnjeki, salvéti, túdi znájo bacilluše zdržávati. Cigári, cigaretlinje, od rôk do rôk na čtenjé dáne knige, novine vsi znájo šírti té bacilluše. Veliko pazko mēmo na kúhnjo, na hráno, plúčni beteg majôče kúharice, držine nenajémliho. Plúčni betežníci naj posebne kupice, jedilne škéri májo. Mesô se má skúhati ali spečti i tak jesti. Pri kníg, novin papérov obra-

čanji si nepolizavajmo prstôv. Na pisme děvani štemplinov neližmo z jezikom, ár se po tákši máli dugovánjaj zná velki, teški beteg pobídti.

Či si kôžo skrhšimo, vrěžemo, škrabnemo, dobro jo moremo vözeprati i z-čistov capov zavézati,.

Pri vsém tom pa záto nê trbê mísliti, ka vsáki, ki té bacilus v-tělo dobí, túdi betežen bode. Koga tělo je zdravo i zadosta prôti stojěče móči má i nema nágiba k-bacillušom, on obláda níj mōč, ali se preci, kak beteg občúti, vráćiti dá, on je znčí i nê njega bacillušje.

Plúćni beteg se li vu onom těli zgnězdi, štero na tō nágibnost má. Té nágib pa zná shájati z-prirodnosti, ali pa z-doblenja. Vu plúćnom betégi bodóči starišov deca ga redovno od starišov örokújejo, kí se pa vu nezdravom stanovánji držíjo, ali se slabo hránijo, više móči delajoz, nemertúćlivo živějo, dosta alkohola vživajoz, si ga bogme samí správjio, ár je nerédnoga človeka tělo nespodobno prôti stánoti.

Na plúćnogo betega gori vzětje nágibnoga človeka obráz je naduzi dúgi i blědi, na srědi nevarnost kazěči erděči. Šinjek, prsi dúgo ténki, v-prsaj flěknjeni, pogačásti, kōža brez máščave, živci slabi, trúdavni i dosta se znóji.

Ka se té nágibnosti naj ognemo, je potřěbno zdravo stanovánje, štero se more čeres dněva večkrát vetřiti, pod, hížna správa od práha očštití. Gvanta vu híži neklopfajmo, ne kefájmo. Či nas je več prisiljeno v-ednoj híži spati, prebívati, na nōč oblok odprětoga mēmo. Vōšćimo se dobro hrániti, ár je tō nájbole k-zdrávji potřěbno. Nē je zdravo z-alkoholnov pítvinov hráno zadomeščávati, ár tã samo tělo žari i slabi. Prôti stojěčo mōč gatí i be-

tega nágibnost pomága napřě. Inda je več v-ženskom spóli bilō toga betega, ali od onoga hípa mao, kak moški z-literskoga glaža mēnijo pomenkano mōč pověksávati, se je té stáliš túdi preobrno.

Nágibnost do toga betega túdi gvantanje pomága napřě, náimre, či zastávla odúhávanje, kakti prsnjeka stiskávanje, šteri prsi přěša vküper, zastávla odúhávanje i tekáj krvi.

Vu písárnica, vu delavnica je na tla plúvanje prepovėdano, tam má na vsákoga človeka nájménje 10 kubikov zrãka bidti. Či delo práh zbúdi, delavci morejo z-nōsnovi vústnov práh odvřnjávajočov nápravov obravnani bidti. Pred jěstvinov je potřěbno rokě zeprati.

Prvle kak si deca kãkše pozvánje odeberějo, naj roditelje njě z-vrãcom dájo preglědnoti i šteri žnji li kak nájménje nágibnosti prikažúje k-plúćnoma betegi, on si naj tákše pozvánje preberě, vu šterom de z-věkšega strãna vōně na zrãki.

Kak nam skúšěnjã svedočijo, plúćni beteg se dá zvráćiti, bár samo vu začětnoj stãvi, šteri tō vrěmen zamúdi, on se žalostnoga šorša včãka.

Toga betega vrãčenje nevisí Bōg znã od kãkšega čúdnoga vrãstva, štero se v reklamaj ponúja, tã samo njega odávcom hasnijo.

Ozdrávlenja gordánje je v-prvoj vrsti čisti, brez práha zrãk, sunca trãk, primerno hrãnenje (mlěko, smetana, zmōčaj, slanina, belice, mesō), mrzla voda i počínek.

Ozdrávlanje se nezgodí hitro, ár kak je nemogōče eden hram tak hitro gori zožidati, kak porúšiti. Plúćni beteg se túdi nê dvã trí dni osnové, nego dugše vrěmen, več lét i rávno záto nesmimo nemirovno, nego trplívo čakati vrěmen, do-

keč se zbôgšanje, ozdrávlanje spuni, pôleg zdravnika zrendelúvanja. Ne-trpljivost mesto rédnoga vráčenja ozdrávljenje sáma nadale zastávla. Vnôgi tak mísljijo, ka hitré ozdrávi-jo, či vse vráče, ki jestejo vu kra-jini, sprobajo, tó je nespametnost i bole je na škodo, kak na hasek.

Vu drági sanatórijaj túdi nevrá-čijo po čúdni potáj i vrástvom. Plúčni beteg tē rétkogda odvrnéjo, ár malo tákši betěžnikov (za pre-stora volo) jemléjo gori. Či bi šteli poprěšno té cil doségnoti, bi mogli gori poiskati veliko vnožino betěž-ni i vkúp spraviti, štéri navěkšę z-siromaške stáve lúdi shájajo, v-nečísti stanovánjaj prebívajo, slabo se hránijo, v-lagovom zráki spunjá-

vajo svoje posle, malo počinka májo, neobčútni so prôti onoj ne-čistóci, štéra okóli njí jeste, v-alko-hola vživanji iščejo i májo radost. Popraviti je tak potrěbno zdravst-vénstva dugovánja, nē samo na pa-péri z-zrendelúvanjem, štéro se ne-postáví vu žítek, nego zístinom i činěnjem z-odkritim tálom. Vótrbē spelati z-gnúsnoga močvara lúdi milione i pripomočti je k-človeka prisposodbnomi žívlěnji. Navčiti je je potrěbno, kak se májo hábati toga betega : teda zagvúšno zdravě-ši bode národ i ménje bode pred vrěmenom pověhnenjoga človečega cvětja.

Indijansko žito ali kukorca.

Med vsěmi sádežami, štere pôva-mo po naši obširni poláj, je gvúšno kukorca túdi tista, štéra zasluží, ka si od njé malo bole natenci pre-mišlávamo, ár je fontošna lúdska i živinska hrána, pa túdi industrijska.

V tistom časi, t. j. v začétki 15. stoletja, gda so evropejci prvič stopili na ameríkansko zemlo, našli so tam različne rastline i med njími túdi „indijansko žito“, „Indian Corn“ i prinesli so je v Evropo. To je bila naša daněšnja kukorca.

Velko redkost i novost je bila to v začétki i so jo pôvali samo po gosposki ogračekaj kak delikatesa. Skoron takšo prigodo má túdi tobák, ki bi pa ščista lahko tam ostao. Dnesden je kukorca razšírjena že po cělom světi i je nájfalěša i náj-bole izdátna hrána za lúdi i živino. Pri nás je že tak razšírjena, ka je vsakši deséti plúg posejani s kukur-cov. Po evropski držávaj je nájbole

razšírjena v Rusiji, Jugosláviji, Mad-járski, Bolgàriji i Romuniji.

V Afríko so jo pa zanesli evro-pejci i je gvúšno nádragši kinč, ka so dálí belokožci čarnim dosegamao.

Med vnoгими fajtami kukorce za nás samo tista pride v poštev, štéra se právočasno dozori i to je do-máča činkvantinka (čičerka), štéra nam dá žmajno melo. Konjski zob, zláti zubán so za naše klimatične razmere nē pripravne. Dobra fajta je rdečkasta, drobnozrnata pignoletto. Zláti zuban se selekcionera na ve-leposestvi Ruma v Savski banovini. Od dobre kukorce se zahteva, ka na drobnom stučki more meti gôsto, nabito i dúgo zrnje v rávni redáj, more se dozoriti septembra meseca i nájmenje po 2 vláti more meti na krátkom kukuršci. Pri dobrom od-béranji za sěmen si lahko pôv na plúg za 2—3 q zvišamo. Bole je pôvati fajte, štere se gvúšno dozo-

rijo (činkvantin, pignoletto), a menši pŕov dájŕo, kak pa fajte, ŝtere se težko zorijo pa vékŝi pŕov obečavajo (konjski zob, zláti zuban).

Kukorca se nájbole počítiti v srednjetežkoj zemli, zrasté pa túdi v lapornoj ali pesečnoj zemli. Glávno je, ka zemlo zvénnrédno dobro príprávimŕo, močno pognojimo z dobrim gnojŕo i dozorenja vsa dela skrbno i pravočasno opravimŕo. Gnoj z jesenskim globokim oránŕom morejo podorati, ka bodo mele nitrifikácijske bakterije zadosta časa se razmnožititi. To prajo vécsi po súšni postni vetraj moremo povláčiti — či mogoče dvakrat, — ka príhránimŕo vlago i vničimŕo travino. Pred sajenjom jo eŝče ednok globoko prebránamo; s sajenjom moremo počakati na toplejše vremen, ár se kukorca klica prí 18° C, ovak zdŕogne v zemli.

Gda je posajena kukorca dobila drúgi-trétji líst, paščimŕo se s prvim okápanjom. Tú je ně potrébno, ka bi kop globoki bio, ár je cio samo zráhlati povrŝinsko zemlo i vničiti kilavo travino. Potom za 2—3 kedne jo moremo razredčiti i drúgič globoko okopati. V dosta méstaj eŝče osipávlejo, ali tŕo ne samo, ka je ne potrébno, nego naravnost ŝkodlivo,

ka se zemla vŕsúŝi, ár je povrŝina vékŝa i tak sunčni žárki za vŕsúŝiti vékŝo móč májo. **Záto kukorce nigdár ne osipávajmo, nego jo eŝče ednok okopajmo, dokeč ona do kolen séga!** Zapomlimŕo si, ka ona z dežjom nigdár ne dobi telko vlage, kelko jo pa v žitki faktično potrebúje! Tú se pa samo na podtálno vlago (altalaj víz) lahko naslánjamo!

Postranske pogánjke, pazdje kak nájprve odstranimŕo i ne čakajmo, „ka za krave náj zrastéjo,“ ár vŕopotégnejo dosta hráne i vlage iz zémle.

Velko ŝkodo dela na njivi črv (kukurčni mol), ki prevrtáva stéblo i vláť. Té črv se zabubi i prezimí blúzi korenja, pa túdi véŝe v kukurŝči. Edina obramba je: kukurŝče zrezati za séčko pred 1. risálŝčekom, palice zakopati v konjskom (toplom) gnoji i na njivi korenjé vkúper pobrati i túdi pred 1. risálŝčekom zežgati.

Vsi deli kukorce vsebújejo preci mlečnoga cukra, záto jo mára rada jê. Pri kváŝenji kukorce (ensiláza) se mlečni cukar pretvori v mlečno kislino, ki vniči vse bakterije, ŝtere bi gnitje zrokúvale.

—n.

Precizna TELLUS vŕora, elegantni model 1—211. Prva ráta Din 180.— ostalo po Din 80.— mésečno.

Fine ŝvicarske vŕore direktno z fabričkoga skladiŝća!

Zakoŝ bi nosili slabe i falejše vŕore, či zdá že léko dobite práve precízne TELLUS-KRONOMETRE (vŕore) z 20 letnov garancijŕov po jáko niski ceni; svećeniki, državni slúžbeníki, vučitelje, oficéri, žandárje, financje itd. po želénji i na veémésečno odplačilo, či zaprosijo eŝče dnes brezpláčni ilustrováni katalog od:

TELLUS, Zagreb, Karadžićeva 1a.

KRONIKA EDNOGA LETA

1934. OKT. 1. — 1935. SEPT. 30.

Od fontošnëši dogodtkov vu cerkvenom i svetskóm žítki skóz ednoga leta v nasledüjoci dámo račun.

Od nezgovornoga zgübička naše jugoslávске domovine i od spremembe na tronuši smo se že v našem kalendariji pretečenoga leta spomináli.

Jubileumi. 1934. okt. 31. je svetila naša církev 400 létnico Lutherove Biblije i tó z globokov zahválnostjov za tisti vnoži blagoslov, šteri je z doliobračanja biblije shájao, na verski i kulturni žítek celoga svetá. — 1934. dec. 22. i 23-ga je puconska fara pozdignjeno posvetila 150 létnico prvoga posvetjenja cerkve svoje. Na ósvetnosti so túdi aktiven tao vzéli Dr. Popp Filip púšpek. — Bethlehemska slovenska evang. fara je svetila 25 létnico svojega obstoja. — Vu tom leti je bilo 250 let, ka sta se narodila dvá svetovnogá héra evangeličanskiva církevniva igrara, kakti Bach Jánoš Šebeštjen i Händel Jurij Frigyes. — Srbska pravoslavna církev je vu tom leti svetila 700 létnico svojega reformatora Sv. Save.

Naša orsačka církev je jan. 22. i 23-ga mela svoje rédno správišče vu Novoj Pazovi poleg Beograda. Med drúgim je túdi skončano, ka se do 1937-ga odtanačüje mládim lüdeóm idti na teologijo, ár vezdaj dosta teologušov mámo. — Nadale je skončano, ka se svétek hváladávánja za zétvo i dén pokóre morájó držati v istom časi, kako pri evaog. cerkváj zvönski orságov. — Na podpéranje cerkvenoga štampa gledéc je pa skončano, ka je

vsáki presbiter dužen vdáblati cerkveni list.

Naša šinjorija je svoj réden létni gyülész jul. 4-ga na Hodoši mela. Vu cëlój šinjoriji se je narodilo 383 decé; mrló je 354 oséb; zdaló se 117 párov; konfirmiralo se je 407 dečkov i deklic; vu našo církev je prestopilo 10 oséb, z naše cerkve vóstopilo 4 oséb.

Gustav Adolfa fil. društvo naše šinjorije je túdi jul. 4-ga melo, z lépov ósvetnostjov vküpprikapčeno, svoje létno správišče. Notrijemánja je melo 12,418 Din. Podporo so dobile: Apačka raztorjenost 2000 D, Lendavska diašpora 1100 D, Hodoš 753-75, G. Slaveči 400 D, Glagovac (Bosnija) 100 D, Goriostánjeno šumo je dóbilo glávno društvo.

Nemez Jánoš,

sobočki tržec, mró 1935. jun. 13-ga vu 54 let starosti. Za cerkvena dela je vsigdár veliko náležnost

skazúvao, záto si ga je za svetnoga predsednika zvolila naša senioratna G. A. podpornica. Obarmo ga vu našem dobrom spomíni!

Nôvi delavci. Kúhár Franc morávski kaplán so položili ekzámen za dúhovnika; Jonaš Števan prediger so dobili katehetsko slúžbu vu puconskoj fari; Podlesek Jožef abiturient je imenovani za kateheto v Mačkovci, Oček Franc vuč. pa na Tišini. — Nôvo žensko društvo se je nastavilo v Bodonskoj fari, štero že má 274 kotrig; predsednica društva so Bako Karolina, roj. Vratarič. — Novi podinšpektor v domanjševskoj fari je Bohar Karol, posestnik z Ivanjšovec. — Za doktora medicine je promoviran Pintarič Janoš z Bogojine; diplomiran jurist je postao Vlaj Števan. z Lemerja. — Matúro na učitelišči so napravili: Lipai Angela, Bakoš Lajoš, Barbarič Karolj Vučak Števan, — na gimnaziji: Čurman Lajoš i Lepoša Števan.

BENKO JOŽEF,

veleindustrijálec, národní poslanec, naše šinjorije vréli inšpektor, odlikováni z rédom jugoslovanske krone IV. stopnje. Nájsrčnê Ji pozdrávlamo!

Lêtno správišče Gustav Adolfa društva v Nemčiji je bilo od 1. do 3-ga sept. v Müncheni. Naša beogradska fara je dobila 7000 mark na zidanje cêrkeve. Glávni lúbézni dár Gustav Adolfa ženski društev 14,300 mark je dobila naša orsačka cêrkev. Naš Diački Dom je dóbo 500 mark.

Cêrkevna zídanja: Vranovac (Bosnija) nôvo molitvárnico; Bežanija (pri Zemuni) Gustav Adolfa dom; Velika Kikinda Luther Mártona dom; Novi Vrbas Luther dom i nôvo molitvárnico za zvóna váraša živéce verebrate, — v Pečarovci na mesto dotešnjega lesenoga zvoníka so kameni tórem zozídali. — Polana si je razšírila brúttiv, šteroga blagoslovitev je mája 26-ga bila z genlívim ôsvetkom.

Darúvanja. Puconskoj fari sta darúvale nôvi prelêpi prestret na oltár: Flisár Irena z Vaneča i Baler Ana z Gorice, vezdaj v Franciji bodočivi; Žibrik Irma z Polane je pa aldúvala dvá pulpitníva prestreta. — V Domanjkiševsko cêrkev nôvi oltárski prestret z rdečoga žamata sta darúvale Vöröš Roza i Kránjec Vilma z Amerike. — Od nemške evang. cêrkvi je dobíla Apačka raztorjenost 150 Mark; Lendavska diaspora pa 100 Mark (1 Mark je 18·5 Din). Lendavska diaspora je dobila od naše or. cerkvi 2000 Din. podpore. — Od Bogá blagosloveni naš roják, Weren Jožef veletrgovec v Celji so k-Božíči lépe dáre poslali za siromáke v Puconskoj fari.

Poglobítev verskoga žítka túdi slúžijo v Puconskoj fari v Andreci od nov. do apr. mesečno enkrát držáne Bože slúžbe.

V pokoj je stopo puconski roják, Czipott Áron, ev. dúhovnik v Jagodnjáki (Baranja).

Mrtelnost. Nov. 23. je mrô senioratni prâvdenik Dr. Škrlak Aladâr, odvetnik v M. Soboti. Bôg naj plača njemi vso vernost, štero je našoj cêrkvi i našemi štampî ponnûdo. — Máj. 14-ga je Koložvári Berta, roj. Škrlak, eta oglédna, lûdna, inteligentna gospá, dobra, delavna, skrbna vertinja, starosti niêne 72. leti vu vekivečnost domô pozvána. Reditelstvo evang. štampov i stanovito čtenjare našega Kalendarija je njéno plačno odhájanje z boleznostjov doségnolo. Ár Koložvári Berta na pisatelstva pôli je túdi vrêla delavkinja bíla, za naš kalendari je več dosta vrêdni pripovêst písala. Zdâ je Bôg, Gospôd žítka i smrti, eto pomožno delavkinjo našega Kalendarija odvzeo. Vu vernom spomîni bomo jo varvali. Zveličítel njéni naj dá njej viditi tisto, ka je vervalo i naj podelí njénim lûblénim svoj trôšt ino svoj mér!

† Koložvári Berta.

Naša držáva. Za vládov Uzunoviča je prišla Jevtičova vlâda. Maja 5-ga so bilé volítve v parla-

ment. Za národnoga poslanca vu našem sobočkom srezu so bilí nazáj zvoljeni naš senioratni inšpektor Benko Jožef, ki so povsédik i vsigdâr veren i odločen zagovornik naše vere i našega lûdstva. Nóvo vlâdo je nastavo dotêšnji finančni minister Dr. Milan Stojadinovič. Razmera naše cêrkve k držávi je vu tom leti túdi nezmêšana bíla. Minister vojske je Hamm dúhovnika vu Sarajevoji imenuvao za honorarnoga vojaškoga dúhovnika. K reformovanoj (kalavinskoj) cêrkvi nas prikapči bratinski čút; srbska pravoslávna cêrkev je z najvékšov potrplivostjov i dobrov volov do naše cêrkve

Vrêmena hôd. Jesén je vlažna, deždževna bíla. Zíma se je pravzaprav po trê krali začnola z mrazom i snegom. Najvékší mráz je bio vu sredini februára. Máre i april je naváden bio. Mája prve dni je mráz i močna slána bíla, štera je dosta škode zrokúvala. Cêli risálšček je hlâden i vlažen bio, a leto pa súho.

Pôv. Vsakogá pôva je poprêkno zadovolé bilo; ednoga menje, drúgoga več; vina telko, kak malogda. Hvála záto višnjemi, ki je polá naša vu tom leti od vékši kaštig obarvao, trúde i delo oblónao.

Svetovne zgodbe. Vêrstvinska kríza dale trpí na cêlom svêti; në je prehênjala túdi trêšlika oborožúvanja pri vsê národaj. Drúštvo národov je objavilo, ka se je v zâdnji 9 létaj potrošilo za vojsko 36 milijárd 168 milijonov zláti dolárov. Sreá páli so z kmičnimi nemirovnostami napunjena, ár že meseca februára začnjeni konflikt med Italijov i Abesinijov je na pokonci septembra v krvávo bojno prevdaro, ka je pa bolezná svedočba toga, ka človeča srca neravna kršćanstvo. Ménše-véčke nevôle, vlâdne krize,

rázločni konflikti so se naprédáli pri vnógi državaj. V Grčiji márc meseca je bila bratomorska revolucija. Vu franciji je v nevarnost prišao penez frank, za šteroga volo je nastánola vládna kríza. V Angliji je túdi na mesto MacDonalda Baldwin postao ministerski predsednik. Januára 13-ga posaarsko prebivalstvo z prevelikov većinov je vözglásilo, ka se nazájповrné k Nemčiji. — Nemčija je zrendelüvala splošno obrambno dúžnost i z tem raztrgala Versaillesko mirovno pogodbo. — Mrli so: Barthou, francúzki zvüněšnji minister je áldov postao marsejskoga vmorstva; Poincare, bivši francúzki ministrski predsednik je mrô vu 74 l. starosti; mrô je predsednik i prvi maršal Polske Josef Pilsudski; belgiska kralica Astrid je áldov postánola automobilske nesreče. — Elementárni katastrofi i nesreč je povôli bilô. Strahovitno zemlé gřbanje na japonskom

zátoni Formozi je više 3000 lüdem smrt zroküvalo i 30.000 híž porüšilo; po prisporodobnoj katastrofi v Beludžistami više 50.000 lüdi je zgübilô žitek. Velke povôdni so bilé na Kitajskom, gde 3000 lüdi je zgübilô življenje. V ednoj nemškoj fabriki se je eksplozija pripetila i 45 lüdi je žitek zgübilô, dosta pa je bilo ranjeni. Nájvékše rusko letalo „Maksim Gorki“, je treščilo na zemlo i 50 lüdi je zgübilô žitek. Amerikanske Zdrúžene držéle sploh nemajo sreče z lüftnimi hajovi, ár páli Macon, na svéti nájvékši lüftni hajôv njihov, je spadno vu morje.

Gda ete redí pišemo, té milio i milio src národov vküpbije v etom zelenji, bár bi dospelo šorš lüdstva ravnaočim zmóžnostam zadržati dolispádněnjé obri svetá tam plahotajoče Damoklesove sáble. Mí pa ščémo dale delati vu razměnji evangelioma Jezusa Kristuša. Gospod národov i svéte matere cěrkve bojdi milostiven k-nam!

Prebivalci cěloga sveta po veri v milijonaj :

(Eto štatistiko smo nindri čteli, objávimo jo eti, bár známo, ka so etakše štatistike daleč od točnosti. Red.)

VERA	Europa	Azija	Afrika	Amerika	Avstralija	Vsega	V‰
Proteštanti	125	4·8	5	83·6	5·6	224	11
Katoličani	220	17	6	152	2	397	20
Pravoslavni	135	5	5	1	0·4	146·4	7
Židovje	10·6	0·9	0·7	5·2	0·05	17·45	0·8
Mohamedanci	8·5	200	54	0·5	0·5	263·5	13
Budhísti	—	235	0·1	0·02	—	235·12	11·5
Hindí	—	246·4	—	0·04	—	246·44	12·2
Konfuzijevci	—	328	—	—	—	328	16
Fetešísti	—	48	73·2	2·5	1	124·7	7·2
Sintoísti	—	19	—	—	—	19	0·9
Rázni	9	11	2	9	0·45	31·45	6·2
Vseh krščanov	480	26·7	16	236·6	8	767·2	38
Nekrščani	28	1,088	130	17·1	2	1,265·695	62

Zavolo Vašega stároga betega bo jáko koristno za Vás, či prečtete oglás v našem ka'endariji od hérešno poznáni zdravstveni sredstev THIERRY-BALŽAM i Th'erry jeva Centifolijska mást, za štere so prišle vnoge zahvále i priznávanje o polnčenim uspehi. Prečtite si záto ogláse Th'erry v Vašem lástnom interesi.

Pesmar.

Vu cêloj eklezii i mogôče vu cêloj velikoj šinjoriji je nê bilô tak močnoga glása pesmara, kak Moldoványi Števn kuma. Od njega je bogme nišče nê gücao, kak od njegovoga trétjega sôseda Forgošovoga Kolmana, štero je vu cêloj vési že vsáko dête znalo, ka ni glása, ni nôte nema. On je bogme meo nôto tákšo, ka njemi je pár trbelo iskati. I ka je ešče nájbole hvále vrêdno, ka je brezi kôt vse napamet tak lepô brezi vse falinge znao spopêvati, da je ni edne makuláte hibe nê bilô, tak da i z kôt nebi mogao človek bôgše spopêvati. Ali náodfícenêše je pa bilô tó, ka so one nôte nê kakše zobstojnske svetske frlice bilé, nego od Boži, svéti dugovánj nôte.

I Števan kuma je vsepovséd tá šô, gde je ié zmožen glás napüstiti trbelo Bôgi na díko. Pa nika malo (povêmo po pravici) na svojo díko túdi. Bogme, gda se je pri mrtvečni prflikaj zglásila: „Oh žítka ino smrti Gospôd“ njegova lübléna, pësem, ešče so si katholičanski vernici klumali z glavami i svedočili, ka njemi nega daleč pára i dober čas so nê vüпали lütaránov poménšávati za toga volo, ka bi njúve pesmi nebi bilé lépe záto, ár nemajo „ni árie, ni Márie.“ Te je občúto z-istinom te pesmar, ka je nê samo gmajni, nego i sebi túdi poštenjé spravo, ali záto li tisti ná lüči te prvi kamen na njega, kí je nigdár nê iskao svoje díke.

Števana kumo spêvanja právi prestor je cêrkev bíla. Gda je notri prišao, odspodí — na poldnêšnjem kráji je bilô njegovo mesto, na kôruší so tó znamenito delo vsi v-pamet vzéli, nájbole pa te velki šolski regement pri orgolaj, odkud so vsi glédali i opazili toga poštvanoga očo vsáko gibanje i drügačili z-zastávlajôčim kiketanjem njegove dobro znáne návade.

Gda so té mladike napamet vzelé Števan očo, kak je v-brezi rokávov bodôčoj, okrôgloj bundi notri stôpo, vedrni so njim grátali obrázje. Vu šôli so nê tak pazili na vučítela včenjé, kak na Števan očo činênja. Vište! Zdá ide na mesto. Bunda se naprê odpré i vö se pokážejo pesmene knige, štere z lëvov rokôv ná stolico dene. Potom nasledüje edna z-birkeče vune hôba, štero z-právov rokôv pred obrázom drží. Nê záto, ná njemi oči glédajo njê lëpo, bëlo föro, ali podmetálje? — Oh nê! — Na gospodna míslí tákšega hípa Števan oča, gda v-hôbo skrije obráz i stoječki právi on zdüháv, šteroga je v-cêrkev pridôč šega praviti. Potom hôbo na klin povësi; malo bundo strôsi na sebi i doli si séde, gor poišče pesem, vküppotégne na têsno, toplo odëvko, i gda se je že dobro zmesto, odpré lampe Bôgi na díko.

Tá vsa so pa do etiga mao ne smêha vrêdna. Nego, gda te poštvani pesmar pri začétki redôv trnok

blúzi gléda litere, tak da bi je z-nôsom ráso (krátkoga pogléda je bio), potom oči doj zapré i zapréte proti nébi držéc, z-stárim, ali močnim glásom vrêlo začne veršúš: „Gospodne Bože“ ali „z-nebés k-nam rêč Boža prihája“ i k-tomi na vékšo pobožnost glavô gde na lêvo, gde na dêsno gíble: je níkše čüdo nê, či se toga máloga šerega lampice na smêh zaobrnejó, náimre či presámnamo ono vnôgo opomínajóče gôsto v-rébra dreganje, štero laktóvje odprávlajo i ono drúgáčenje, štero šóle te návékši cučko, Kóntôš Mišek tam v-kóti tak gvüšno odprávla.

Za vse tó pa Števan kuma nika nemára, vé niti nevê zdâ od toga nika. Na vrêlosti perôtaj se pozdigáva vu nebés visikost, med serate, no pa má bidti ono znánje, ka on spêva nájakše, náglasnê vu céloj gmajni. Tó zagvüšno znâ, čüje vsáki — ešče i on sam!

Od ednoga hípa ešče glasné záča popêvati Moldoványi kuma te svéte pesmi. Ár je na pamet vzéo, ka Tóth Kesegi Dávid (kí njemi je níkša daléšnja zláhta) tam doj z-kóruša njegovó popêvanje doj namêni potêžiti. Prekričati ga ščé, (nevošćeni lüdjé so vsigdár bili na svêti). Samo, ka bi k tomí glás trbelo! Dávid boter je bogme nê dugo ládao žnjim! Tak si je šteo pomočti, ka ga je pri redôv začinjanji prehítiti probao. Té zaprva poslúhša, poslúhša, potom se okóli zglédne po cêrkvi, či se na tó ne-

pristójnost negíblejo cêrkvi stené, malo zgíble glavô, eden krívi pogléd vrže na ov stran i tak da bi z-trompôtao, nahitroma v-nôvi réd začne, no či je kántor ešče komaj v-slédnjo strôfo prišao. Na tó so verníci hênjali z-popêvanjem, samo je orgol i Števan oço glás čüti. Dávid boter je tüdi stiskávati začao pesem, ali samo lamp odpéranje se je vidlo, glás je nê čüti!

Gospodna zmožnoga pesmara popêvanje je puno obládnost dôbilo, ali li hitro je dobro gori pláčao. Po slúžbi Božoj, kak je z-bunde spodínov snêg pometao, se je kántor na tó vüpaó podati, ka ga je za slúžbe bože zburkanja volo naprê jemao, kárao. (Njega, kí je pri odebéranji njegov glávni podpornik bio, kí ga je popêvati včio, gda je se prišao, ár je pošteno edne pesmi nê znao popêvati!)

Od toga hípa mao je pomalê popêvao. Náimre od onoga hípa mao, kak ga je te lêvi sôséd z-hüdübe zapelao, drúgi račun pesmi njemi je pravo, kak je vó bilô djáno i on je zdaj drúgo popêvao, kak gmajnarje, ešče bole je tühê pústšávao glás. Lehko si premíslimo, ka je občüto, gda je na pamet vzéo, ka gmajna z-edním srdcom i grlom popêva: „Gospôd je moj veren pastér“, on pa med njí trôbi: „Bojdi veren v-tvojoj veri“.

Perse ti nevošćeni so se radüvali! Ali zaman, ár se je njegov glás i etak nábole čüo, zaman se je krepio Dávid boter, (kí je pa, kak so

tô nevoščeni jezicke gučali, prè po nedelaj vsigdár segò meo edno-edno jajce doj pognati po gúti na podpèranje glása.)

Na tò je tudi velko pazko meo te pobožen pesmar, nà ga Dávid boter neprehíti pri v-cérkev hodbi. Zàto je redovno tam bio skoron nàprvle. Njegov glàs je pelao redovno začètno pesem: „Gospodne Bože“!

Ali ednòk se je pa bogme začinjalo pomenkàvanje. Nè pri glási, nego pri poglèdi i slihši se je vídla i skažüvala vsigdár bole i bole starost. Tò pomènkàvanje je bilò njegova nesreča. Od cèrkvi je daleč bíla njegova hiža, nè je jáko čüo zvoná glàs i bogme se je pripetilo, ka je gda te kesno prišao. Istina, ka je popèvanje do onoga hípa nè dosta vrèdno bilò! Štero bi nikša falinga nebi bíla, či bi tò Dávid boter nebi na svoj hasek hito ponücati i toga vodnoga pesmara vò z-sedla potisnoti. Tò je že pač nemogòče bilo pretrpeti! Moldovánji oča je gori djao pri sebi — ka nájbode ka šté, — poetomtoga de vsigdár že tam, gda do notri začali zvoniti.

Ali dostakrát, „či je bár dúh gotov, tèlo je slabo“. Števan oča je ednòk pá késen bio. Kak je k-cèrkvi prišao vido je, ka je eden tao lüdi že v-cèrkvi. Zàcao se je paščiti, bliže pridòč çüje vernikov spèvanje i med stò i stò glásmi je začüto Dávid kumo blejëči glàs! Poštenjë! Prvost! Kama bodo tá, či se nede

paščo? Tà misel ga je gnála proti cèrkvi. Ešče i edno malo bëžati zàča z-stárimí nogami, štera ga nesčejo bógati. Poštenjë, prèdnjost je nikša škoda nè dosègnola, ali on je dònok gori plàčao. Sprotolèšnji čalàren dén je bio, med bëžanjem se je segreo, v-hladnoj cèrkvi se je razhlàdo, obetežao je i več je nè čüta njegova pesem. Odhájao je konomi, koga díko je tak glasno glásao vu cèlom svojem žítki.

Vse dngo nè ga je nasledüvao Dávid boter tudi. More bidti zàto, da se i tam vgánjata? Tò edno je gvüšno, ka de tam zgora tudi Števan oča vodo.

Zdá že tak vu nebeski šeregè, vu ti odíčeni dúš kòruši, bred Božim lícom spèva svojo lüblèno pesem: „Svét, svét, svét vsè šeregòv Bòg!“

On je tak zdá že zagvüšno blàženi. Ali vu toj ostávlenoj gmajni, nàimre tak po božoj slúzbi vò z-cèrkvi pridòči lüdjé ga žalüvajúè spomínajo:

„Siromák! Da je velika škoda! Vu cèloj eklezii i mogòče vu cèloj velikoj sinjoríi je nè bilò i znábidti dnesdén nega tak močnoga glása pesmara, kak je Moldoványi Števan kuma bio!“

FLISÁR JÁNOŠ.

Podpèrajte
„Düševni List“!

Kráte :

Ednôk edno je edno,
V-pangrôt idemo v-edno.

Dvakrat dvê je štiri,
Bogme smo na špili.

Dvakrat trí je šest,
Nedobimo čést.

Tríkrát trí je devét,
Màjo nás za smét.

Štiríkrát pèt je dvajseti,
Coki! nê si k-haski.

Štiríkrát osem je dvátresti,
Térjajo te obresti.

Štiríkrát devét je šestrestí,
Zaprt boš namesti.

Pétkrát osem je štiridesét,
Zbožnják! spucaj se odtéc.

Sedemkrát sedem je štiridesét-
[devét,

Nê si več vrêden, kak nojêt.

Osemkrát sedem pédesétšest,
Nepravičen se vrže s pêt.

Osemkrát osem šestdesétštiri,
Dáčo máš dati posili.

Osemkrát devét je sedemde-
[sèt dvê,

Pravico povedati nesmê.

Devétkrát devét je osemde-
[sèt edno,

Vse je po svêti nerédno.

Desétkrát desét je stô,
Bôgše že nigdár nebô.

Desétkrát stô je jezero,
Svêt je smečeno predeno.

50% KURJAVE SI PRIHRANITE
če si nabavite **BD toplodar**
Cena 96 Din.

BD TOPLODAR
se lahko tudi
uporabi za se-
grejvanje sosed-
ne (druge) sobe,
če se namesti BD
toplodar v dru-
go sobo.

BD TOPLODAR
se pri čiščenju
zelo lahko raz-
stavi in sestavi.
Doblva se pri tvrdki

BRATA

DITTRICH

proizvodnja ko-
vinskih izdelkov

TEL. ŠT. 40.

Murska Sobota

BD toplodar
se lahko u-
porabi za
vsako peč.

BD toplodar
se lahko re-
gulira na di-
rektno in
cirkulacijo.

BD toplodar
poveča top-
loto za 100%

Pri naročilu prosimo premer cevi od peči.

ŠÁLNOSTI, SMEJŠNICE.

Plemenitoga srdcá mladoženec.

Mladoženec : Poštívani gospôd. Jeli mi dovolijo, kaj njihovo čer, té drági kinč, sebi za ženo vúpam prositi ?

Oča : Zahválím ti mladénc, ka si mé vu tom poslí gori poiskao i mojo hižo počestio, brezi vsega od-povedávanja ti naznaním, ka srdcá privolíím spuniti tvojo prošnjo ; ali morem ti túdi povedati, kaj po ne-srečnom pripetjê sem spoj na nikoj prišao i tak ti nikaj nemam žnjôv dati.

Mladoženec : Či tak stojí delo, teda odstôpím od moje prošnje, ár bi kameno srdcé mogao meti, či bi od njíh ešče té jedíno ostánjeni drági kinč odpelao i porobo njíh drágo, jedíno čer !

V-kupéji na vláki.

Na vlák stôpi eden pôtnik i notri poglédne v-eden kupé, šteri je pun bio pôtnikov. Okôli se zglédne i píta :

- Jeli jeste tú mesto ?
- Jeste, — odgovorí eden fretaš.
- Gde jeste, prosím ? — píta te tühínc.
- Hja, mí sedímo na njem.

Ábel.

Vučitel : Povê mi tí, máli Pišta, što je bujo Ábela ?

Pišta : (Pišta je nê znao i mučao je.)

Vučitel : Zaká ne odgovoríš ? Vča-si te z-etov síbov vužgém !

No, što ga je bujo ?

Pišta (vídi, ka vučitel že zdiga šibo, záča bréčati) : Jaj, jaj, jaj, gos-pon vučitel, nê sem jas bio !

Kolombušovo jajce.

Vučitel : Vútro vam bodem deca pripovedávo od Kolombušovoga jajca, i ka naj bole zarazmite tó delo, vsáki vás naj prinesé edno jajce, šteri kelko premore . . .

Eden pojeb : Gospon vučitel, mí že nemamo jajec, ali mámo na hiži ešče 4 falátov kolbási.

Vučitel : Tisto de túdi dobro, — erčê školnik — samo prinesi.

Luthera glás.

Luther se je ednôk tôžo, ka slab glás má. Melanchton njemi je na tó odgovoro :

— Pa se dônok kak daleč čüo.

Ka njím valá ?

Gda so vu reformácie vrêmeni Luthera vnôge knige i pisátvi na pláci žéžgali, je z-občinstva edna stára ženska skrícála : — Ka njím valá ! Vê že tak vse na pamet známo !

Luthera návuk.

„Gde je bilô vaše evangeličansko vadlúvanje pred Lutherom ?“ — je špotárno pítao v-Rimi eden pop, ednoga nemškoga čestníka.

„Gde ? — Oh, tam — odgovorí té, gde je od začétka mao najdeno : Vu božoj svétój rêči.

Luthera tanáč k-predgarom.

Luther je ednomi mládomi pred-gari na predganje gledôč ete tanáč dao :

Batrívno nastôpi,

Lampe gori odpri

I dugo ne gúči.

Ár je v ednom fertáli vôre već dobra mogôče predgati, kak kelko lúdjé v-deseti létí včíníjo. I gda boš

vido, ka te nájráj posluhšajo, te hênjaj, ár boš li tak drugôc pá zadosta posluhšavcov meo.

Nê se vam je vrêdno hváliti.

Bathánji Ferenc grof je jáko poštvívao Kirchknopf Matjaš evangeličanskoga dühovnika-šinjôra, dostakrát ga je k-sebi dao prizvati i túdi na obedí tam staviti.

Ednôk ga je med obêdivanjem, med zgovárjanjem pítao :

— Kak je tó, visiko poštvívani gospon šinjôr, ka se vu vašem vadlúvánji komaj nájde eden-eden gróf, ali baron ?

— Na tó njim, milostiven grof, z-híštôrie nalehci dam odgovor, ali prvle bi jas rad nikaj pítao od milostívnoga grofa. Kakda je tó, ka so cigánji vsi katholicanske vere, vu proteštánskom vadlúvánji pa ni ednoga cigánja nega ?

Gospon grof je na tó nê dao odgovora, samo se je na drôvni zasméjao. Šinjôr si je pa vsebi mislo : „Nê se vam je vrêdno hváliti.“

Antisemita.

Na orsačkom gjúlêši je dosta debate bilô od antisemitov. Kak na počitnice poslanec domô príde, ga eden čednéši volílec píta : „Gosp. kôvet, ka vrág za sívári je tó : Antisemita ?“

Ka za stvár je Antisemita, je poslanec etak razložo : „Prijátel, Antisemita je on človek, ki je na židove bole čemeren, kak bi trbelo.“

* * *

Doktor : No prijátel, ka vam falí ?

Pácienš : Naj mi nika dájo, ka bom mogao spatí. Cêle noči ne megnem.

Doktor : Prijátel, probajte moj tanáč, gda si v-postelo léžete, nika

drúgo ne mislite, začnite namali do stô čteti, teda vam zagvúšno príde sên. Toga se držte. Zdá pa idte mirovno domô i príďte za ništérni dén nazáj i povêdte mi, jeli vam je valao moj tanáč ?

Na trétji dén nazá príde.

Doktor : No kakši náshaj se je skázúvao pôleg mojega tanáča ?

Pácienš : Gospon doktor, nê se je tak zgôdilo, kak so mi pravli. Ví ste mi tak pravli, naj do stô čtém, ár potom zaspim i komaj sem do pêtreseti prečteo i že sem zâspao, kakda bi tak mogao do stô čteti ? — Kak se vídí v vezdášnjem hípi nikomi nemre človek prav vervati.

* * *

V-ednom málom varašeki so stančarje jáko radi meli Plébánuša i Rabbínarara i teva sta si túdi dobriva prijátela bilá. Či je vu varašeki kákša skrb, gostúvanje, krstitje, kolíne bílé, so njidva vsígdár tá pózvali i túdi sta radíva šla. Vsígdár sta na nájpřednjêše mesto posedjeníva bilá.

Prí ednoj prilíki kolínaj, kak gori prínesejo téčne braske pečénje, štere so se že z-svojím násladním díšom ôzdaleč lúštale i ponújale jesti, Plébánoš si vözvêvši eden falat i šálno ercé Rabbínari, kí si je jí nê vzéo : „Gda te že ednôk jeli ví židovje svinjsko mesô ?“ Rabbínar njemi nazá vseče : „Na vašem popôvskom gostúvanji.“ Nastanolo je perse velko hohotanje !

V-šôli :

Profesor píta vučenika : Ka se zgodí z-zlátom, či ga vö na lúft denemo ?

Vučeník : Prêde.

Krize vic.

— Zdã vas obslédnjim opomeném gori moj gospod, jeli dobim že ednôk oni dvêjezero dinárov, štere ste mi dûžni, ali pa nê?

— No hvála Bôgi, tak de že ednôk dônok konec tomi vekivečnomi térjanji!

Trôšťanje.

Ednoga v-pangrôt pridôčega bankára oberčé na vilici njegov prijátel:

— Ka se je zgôdilo z-tebom, ka si tak razburjeni v-obrázi?

— Ka je z menom? — Cêlo svojo vrêdnost sem zgûbo. Na licitácii so mi ôdali automobil i vse,

ka sem meo, k-koncovi mi je i žena odskočila. Vêkše nevôle mi že nê trbê!

— No, no — odgovorí prijátel — žena ti ešče nazãj znã priddi!

Pred sodiščem.

Predsednik k-toženomi:

— Vi ste štiri lûdi vmôrili, z-kém mênite lêhšati svoj bin?

— Z-tém, ka bi ji lehko pêt vmôro, ali ešče več.

* * *

Dvã klantôša pred sôdnikom.

— Gde stanûješ? píta prvoga.

— Nemam stanovánja.

— Ka pa tí? píta toga drûgoga.

— Jas tûdi tam, gde ejni. Prãvi te drûgi.

ZALOGA VSAKOVRS. UR, ZLATNINE, SREBRNINE IN OČAL

DITTRICH FRANJO, M. SOBOTA

KOLODVORSKA ULICA ŠTEV. 1.

Stalna zaloga najmodernejšega nakita v zlatu in srebru Stenske ure, budilke (vekerce), žepne in zapesne ure.

KRASNA DARILA
iz srebra, cina srebra in kristala.

Velika zaloga različnih optičnih predmetov. Strokovno izvršujem vsa v stroko spadajoča popravila. Pismena garancija pri urah 2 leti. Kupujem staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni.

CENE SOLIDNE

Jarnevič Peter stolar i drakšlar v Murški Soboti - Lendavska ulica

Vsãki, šteri nûca pohištvo (butor) ali pri zidanji hramôv tîšlarsko delo, kak tûdi vsa drûga, v tô stroko spãdajôča dela, se naj napôti direktno k-tomi tîšlari i bode zadovolen z delom, najbole pa z cênov. — Zdrakšlá vsãkovrsten les. — **V zálogi má** vsãkovrstna tîšlarska i drakšlarska dela, kakti: škrinje, iz trdoga i mêhkoga lesã, vsefelé stojala za korine, stôce, omãre, stole, posteie i. t. d.

Toženi.

Sodec: Z-rečjôv, vi sebé za nedůžnoga i spoj za poštenoga človeka držíte?

Toženi: Ka jas vém, či je mojega fiškáliša tô trdítev!

Pred sodcom:

Sodec: Jeli ste vi sami vtrgnoli gori hrambo, ali ste pa meli koga za pajdáša?

Tát: Ka mislijo gosp. sodec. Jeli pa jeste vu vezdášnjem vrêmeni, vu kom bi se človek mogao zavüpati?

Deteče lampe.

— Mama, či velka zrastém, dedek do moj môž.

— Oh ti drobiš, tí bi mojega očo vzéla za možá?

— Vê ste pa vi túdi k-mojemi oči šli k-môži.

Na pláci.

Kofa: Gospá, té pênež je hamišen!

Gospá: Kakda bi tô bilô? Vê je pa v-1901. leti vdárjeni i nanjem je kralá imé, kí je kralúvao. Či bi hamišen bio, bi ga že dávno v-pamet vzéli.

Nega zroka na staranje.

Rebeka: Povête mi g. Kohn, jeli se nebojíte, či stári junák ostánete i neoženíte se, ka preide vaše imé?

Kohn: Kakda, ka preide? Kohn vsigdár bode!

Zagovárjanje.

Gôst: Pivnár, eta káva je jáko gôsta.

Pivnár: Prosim zadosta čista je, samo se tak vídi, ár je sakačica z-mláke nedávno malo več vodé naišla v-njô vlejáti.

Nači je zarazmo.

Sodnik: Obtoženec! VINO, pivo pa žganico pijéte vi?

Obtoženec: Gosp. sodnik, či tô vse eti dobim, te svedoke nej trbê vöposlühšati, vse pripoznam.

Brezalkoholna RESTAVRÁCIJA

PRI

KEMÉNY MARKO

V MURSKI SOBOTI

na Glávnóm trgi

se priporoča vsákomi.

Vsáki den friška jestvina, toplá i mrzla pa brezalk. pitvina.

Nadale naznánjam mojim poštvá-
ním lüdem, da mam v mojoj mesnici
vsáki den

friško meso.

Očé túga.

Stári Pinkeles Moric, koga oča se je túdi tak zvao i kak siromaški židovje cote i čonte pobérao, od hiže do hiže je púto noso, žájfo, spice i kitice je dávaó za cote. Pó-leg vsega toga je pa svojegá siná Mórica, vódaó včítí za fiškáliša. Stári Pinkeles je mrô i že njegov sin je túdi stári grátaó i kak fiškáliš se je jáko obogato, dosta zemelske gospodé je po velkom užorástem žoji vó zobrnó z-óročíne njihove i on je seo notrí v indáshnje kúrie, i štirami se je vozo, sledí sí je baronstvo kúpo i kóvet je póstao, vsígdár je ono partájo podpérao, štera je vládo v-rokaj méla, ár je od njé túdi podpéranje dóbo. Stári lúdje so esče pómnilí i pravíli : Eto je Inkaiov kaštel, éni mlin Vécéya. Ete lépi lóg pa eníshei Eníša Pišto bío, zdá je pa vse Pinkeles Moric cótara siná, šteri je púto noso, oča je peški hodo, na konci vési v-ednoj podrêtoj galupí je stao i „cótár židov“ so se deca žnjega cónivalí, sin se pa z-štirami v-hintóví vozi, kóvet je, baron nje-mí gučíjo i v-kašteli se drží.

Té baron Pinkeles Mórica je meo dvá siná. Kak velkí gospód i baron, je svojíva siná tak dao vóvčítí, kak se tákší gospódov dostája i uprav stá se za velkíva gospóda osnóvila. Gdá je oča mrô, stá prék vzelé velíko vrédnost i pó králevskom stá živéla, ali tó njídva je dónok težílo na srdci, ka stá nê čísté krví — z

židovske familie stá, za šteroga volo so njídva čísté krví gospódje doli glédali. Bogástvo je nê zakrílo njídva rodjénja zavrženo mesto — z-rečjôv židova stá bílá! — Ka se ná toga bremena nákelíko telíko rêšíta, stá prék stópíla na krístíansko vóro — ali česneka, lúka sagé stá se lí dónok nê moglá rêšítí. Familie ímé stá tak oskrúníla, tá stá nihála očákov vóro, ístína, ka stá túdi nê nadaljávála njí meštríe (cótarijo). — Te stári Mórica fiškáliš tam vu Ábraháma kríli edno útro preveč túžen sedí.

— Ka tí je Móži, ka sí tak túžen — ga píta Bóg.

— Hê Oča Bóg moj! — Jákoba i Ábraháma, očákov náši jedíni Bóg i gospód ízraéla. — Velíka je moja žalost!

— Ná čújem moj sí! — praví Bóg.

— Dvá siná sem meo i obá stá se dalá okrstítí — povrgla stá očákov vero.

— Hja, víš sí moj, nê samo očákov vero stá povrgla, nego njí meštríjo (cót-pobéranje) túdí. Tó so víš vréména znaménja. Né sí tí te prví vu tom táli i túdí neboš te síédnji. Vídíš jas sem samo ednoga meo i okrstítí se je dao, odstópo je od trdnoga Jehova i prídružo se je k-milomi Bógi, kí je vsê národov milostíveh oča i nê samo ednoga (židovskoga) národa Bóg.